

PM
1641
27
1894X
50A

THE

GOSPEL / ACCORDING / TO

SAINT / LUKE.

BUREAU OF ETHNOLOGY,
4291
1894
LIBRARY.

TRANSLATED INTO THE

KWĀ GŪTL LANGUAGE,

NORTH OF VANCOUVER ISLAND.

By the Rev. A. J. Hall / c. m. s. missionary
111

LONDON :

BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.

1894.

ST. LUKE'S GOSPEL.

CHAPTER I.

KA iks kinum ā ī da le ukid kās itauli sints le kunts lā ūqizayā.

2 Kā iks lā ī itaula gākunts yikā gil bun dā mī kikāmāpātltaulāk glū iaāksilā kā wātldum ī;

3 La mīs ek sta-āq kun ūgwākik gin nāhwā mik kauklilāk gilbundā mā, kun kiātidā ūkl, yūkl ek Theophilus.

4 Kās kauklilā ūsāk aula āsa sī da nāhwāh de kākūklāmazum ūkl.

5 ¶ Lā tī da lāk gikumik dum as Herod tas Judæa, numūqi labled glikādis Zacharias, gāyūtl lāk numīmes Abia; la mīs kunum as gāyūtl lāk sāsūm as Aaron, glikādis Elizabeth.

6 La mīs nāhwā um ek lākā Ike Gikumī nukutl-tawek nāhwā wātldums, gla wa nāhwā qiqāya-ilasa, kīs kliqā.

7 La mīs kiyos dāk w kwanūq kā Elizabeth āks kisa ī māyūklā, lāh dāk w mis lā qils-qilyāqā.

8 Wa la mī sī sīks lā ī uḵ ḵuḵ qīgīlasa sa labled lāk lā nāhwāh dum as lāk nukumālītla sa Ike Gīkumī,

9 Lāk qīgīlasa sa labled īks qūmlā ā kī da ekpālīks lā ī lāk umyākūlaze sa Ike Gīkumī.

10 La mī sī da kāpīkau kīnum bībagwānum hawākūlā lākā klāsāzīlītīl āks lā ī qūmlā kā ekpālā.

11 Wa lā nītīl īdī da paglum nūqā sa Ike Gīkumī lāk, glākḵwātīlā lāk hītīkiūda-nūzaya sa luqīlāh dume sa ekpāla.

12 Wa gil mī sī Zacharias dūḵwāklīlā kīks, lā ī nūtl-īd, kitl-īdis.

13 La mīs gli da paglum nūq nīk yuk, qālā kitlīlūkl Zacharias: kāks la mā ī wūglītīs hawākūlāyūs; la mīs kunum a ūs Elizabeth ḵwungwād klis bagwānum klā, la mī sis glīkīd klis John lāk.

14 La mī sis ekīkulā-kl glū ek-kusilā-kl; wa la mīs kīnum klī da ekīkulā kla kā ī, kū māyūglum.

15 Kāks awīlī klī lāk dūqītla sa Gīkumāya, kīs klī nākā klūḵ nāhwā tloqīmas nunkīma; lā klī kūtā kā Holy Spirit gegīklīlākl lāk kāpīmas dum klāk.

16 Wa kīnum tā klī lāk gāyūtla lāk sāsūm as Israel qestā matsū-kl sī lāk Gīyā Gīkumīk dākws.

17 Wa lā klī gālāgīwī-kl tsī lāk qīxdum

as glū tlāhwā yūtlas Elias, kās qestīk nau-
kāya sa ūmpī lākā sāsūm ī, gla wa kīsī nī-
ingānum lāk naukālāyau sa ekī; kās qātlā-
tlā masī kā bībagwānum qāqitlūyū kā ī dā
Ike Gīkumī.

18 La Zacharias nīk kā paglum nūq, mā
zau tā klin kākālakī klā? kāk gin la mih
nūmasa, la um ka ā wī sin kunum ī la
qilyāqā.

19 Lī da paglum nūq nīk yuk, nūgwa um
Gabriel kā glākwumāya kā Ike Gīkumī; la
mī sin yālākum lūkl, kun nītlīs gada ekik
zigālum a.

20 Wa dok, la ums umkū klūkl, la ums
kīs ma wīs glā-kl yākuntāla, klāks kīs mī
klī aulāhī dih dum kla sūk, kā īs kīzīnāyūs
ūqīs kun wātdum ī yīkā aulah ida um kla
lākīs qilastū dih dum kla.

21 Lī da bībagwānum, yīkā īzisāk Zach-
arias kāyākā sīks kītla ī lākā umyākulazī.

22 Wa gil mīs gākawilsa, la kīs hītl-āzaul
yākuntāla lāh dākḡwuk: lāh dākḡw dūqilā
kīks dūqitl nūqā ī lākā umyākulazī: kā īks
utzānā ī lāh dākḡwuk kīs yākuntāla.

23 Wa la mī sī sīks lā ī qātl kīs īāksawī
lā ī qilastū masa, lā nenāq lākīs gūq.

24 Wa la ātlā kāwīs sīks lā ī Elizabeth
kunum as bawīq wī da, la sikiā skum gīla
tekumātla, kā īks nīkia ī,

25 Ga um qīgīlat sa Gīkumāya gākun

klāks lā ā dūqātla gākun, kās uk-īdī kun kumā ī lāk bagwānum.

26 ¶ Yiķs lā ī kukla skum gīla, lī da paglum nūqī Gabriel yālākum sa Gīkumāyī lākā num gūqilas Galilee, glikādis Nazareth,

27 Lākā kiyāla gayūtl tsa bagwānum ī glikādis Joseph, gāyau lāk gūqas David ; lī da kiyāla glikādis Mary.

28 Lī da paglum nūq gāk lāk, la nīkia, Kīlakias yūkl ek sū, kupetlī da Ike Gīkumī glūs : ekiakī wīs tas lāk zidāk.

29 Gil mīs dūkwāklilāk, lā kitl-īdis wātl-dum as, lā sināk qībatla asas iāk-kiāla ināya sīk.

30 Lī da paglum nūq nīk yīk, qālā kitli-lūkl Mary : kāqs ekia ā kūs lākā Ike Gīkumī.

31 Wa dok, la ums bawīq klūkl, gākau mas klis bagwānum kla, lā klis glīkīd klis Jesus lāk.

32 Wālas klī, lā klī glīkād klis Kwanūqa sa Ikiā-kāwāyā : lā klī da Gīkumāya Ike Gīkumī zaw klis qaās as ūmp wūtla sī David :

33 Lā klī hīmunīs-kl gīkumī-kl-ts gūqas Jacob ; lā klī kīyos wālā ās klis gīkumīk dum klas.

34 Lī Mary nīk kā paglum nūq, wetla zau tā klī, kāk gin kīsīk kauklilāk bagwānum a ?

35 Lī da paglum nūq nānākmi kās nīk yik, gāk klī da Holy Spiritā lūkl, la mīs tlāhwāya sa Ikiā-kāwāya hatluksūm klūkl : la mī sī da māyānid klā kīs māyūglum kla ūs glīkula sū klis Kwanūqa sa Ike Gīkumī.

36 Wa dok, kīs numwiyūt ūs Elizabeth, la mī bawīq ka ā sa bagwānum a yīks qilyāqa ā glātl : wa yū mīs lā kukla skum gilūt sī yikā nīk sūh dī kīs mīmāyūklīma.

37 Kā ī da Ike Gīkumāyāks kiyosa ī wāh sa wā.

38 Lī Mary nīk, dok ga hīlūbātl zāne ga sa Gīkumāya ; wīga hyī wātlduma sī gākun hī qelī : lī da paglum nūq bos.

39 ¶ Hī mīs lāh dums Mary hwānātl-īd kās le hānāqīl lākā āklī lāk gūqiles Juda ;

40 Lā la-īkl lāk gūqas Zacharias, kās iāk-kiālīk Elizabeth.

41 Wa la mī sīks lā ī Elizabeth wūklilāk iāk-kiāla ināyas Maryk, lī bohwayas duhwūstaulī sa : lī Elizabeth kūtā matsū sa Holy Spirit ;

42 La yāka-giātl hāsul nīkia ekiakī wīs tā sīs zidāk, ek wīs tā kā ūs bohwayā kūs.

43 Wa hītlū zau ma un kā gākīs abump-as in Gīkumāyī gākun ?

44 Kā, dok, gil mīk wūglāk-āklīla kīs iāk-kiāla ināyūs gākun klāks le gin bohwik duhwūstaulīs kā īs ikīkāyī.

45 Wa ek wīs tī da ūqīsī : kā iks hī mī

kla qelā klī da nīlum āk, gehīd lākā Ike Gīkumāya.

46 La Mary nīkik, kun baq-wunāyī wāla-sa mas kā Ike Gīkumī,

47 La mī sun ūhw-klāitl ekīkul lā-kun Ike Gīkumī yīk qāqile gākun.

48 Kā iks la ā dūk-wīduk bunāla īnaya sīs hīlūbātl-zanāyī; kā dok, gāyābālā-kl lāq, nāhwā-kl klāyūgwalīsīlā kla glīkulā-kl gākun klas ekī.

49 Kā ī da Tloqīmasa yīks la wālās īs qihīda asa gākun; ek tī Glīkuma sī.

50 La wīwāk-bazālaze sī lākā kitlātīle sī, lāk klāyūgwalīsīle lāk klālūgwalīse.

51 Lī nītlas tlāhwāyā yīsīs ayāsū; lī gwītīl-īd kā klīlumkā lāk īda nīnkīkī-yās nīnaukīh dākwas.

52 Lī ukākūd kī da gīgakumāyī lākīs qīqātīlā-ās, kās īkīstundī kā bunātlāh dākūw.

53 Lī kūtā mas kā pūsķā sa ekī, lī kehīd kā kīkayādī lūpum zau.

54 La gawālāk Israel kīs hīlūbātlzānāyī, kās mulqīlā mī lākuk wīwāk-bazālazī;

55 Lākīs wātīdum ūtla kunts wī-ūmp wūtla, lāk Abraham, gla wīs uls kā hīmunātīlā um.

56 Lā Mary yūdūhw sum gīlā bāgwunts gla wī, lā āīdaākā lākīs gūq.

57 ¶ La mī sī Elizabeth lā hītlūstū mas

kīs māyūtl dum klī ; lā māyūtl id tsa bagwānum ī ginānum a.

58 Lā numās-wūt as glū nātlnumwiyūt as kautl-āklilāk wākīda ināya sa Ike Gīkumāyāk ; lāh dāk̄w ekikīnauk.

59 La mī sī sīks lā ī mātlgwanātl pun hwāsa, lāh dāk̄w kupeh id kās glīkīdī kā ginānum : lāk dāk̄w Zacharias kāk glīkā kīs ūmp.

60 Lī abump as nānāk̄mī nīkia, qālā hyūk ; glikād klū kwās John.

61 Lāh dāk̄w nīkik, kiyosa ās lākūs glīglaglaule kūs glikād sa glīkum ik̄.

62 Lāh dāk̄w utzānāk̄ ūmp as, māsī qayaus kā glīkums.

63 Lā uk̄-kiālāk̄ kiadazau, la kiatīd k̄ā nīkī glīkādū hwās John : lāh dāk̄w nāhwā kunyas as.

64 La simps-as hīh-īda um uk̄-īda, la qītlīdī kilum as, lā yākagiātl, glū zilwākā k̄ā Ike Gīkumī.

65 Lāh dāk̄w kitl-īdī da nāhwā gūqil nahwātla lāk : kā iks lā ī k̄ātl tsa nāhwā gūqila lāk̄ ākles Judæa.

66 Wa la nāhwāh dāk̄wī da wūklilek k̄ātlāk̄ lākīs nīnaukīh dāk̄wī, nīkia, mazī gintlātla inī klasūk̄ ? lī āyasau sa Ike Gīkumī kupetla gla wī.

67 Lī Zacharias ūmp as kūtā matsū sa Holy Spirit, kīkauklil, nīkia,

68 Ek lā hyī da Gīyā yik̄ Ike Gīkumīs Israel; kā iks gāka ā nuhwāh-id, kās itū-klilīsīlāh idī kīs sāsūm ī.

69 Lāka ī ukūstaulisāk̄ tloqīmas hītlilā-gīla kā unts, lāk̄ gūqā sīs hīlūbātl-zanāyī David;

70 Lākīs yākugālūm ūtla yīs sūmsā sa esek prophets, yik̄ī da qātlila mūtlāk̄s gilgālisa ūtlāk̄ sa awīnāgwīsīk̄:

71 Hītlilā-gīlūgwītl lākūnts hayūt, glū lāk̄ ayāsau sa nāhwe klisil gākūnts;

72 Kās nītlīs wīwāk̄-bazālazī zūqagālūm ūtl lākūnts wī-ūmp wūtlā, glū kās mulqulī kīs aulakiāla ek māyāunq wātldum gla wūtlī.

73 Yik̄īs aulakigālūm ūtlāk̄ Abraham kūnts ūmp wūtla,

74 Kās zawī gākūnts, k̄gints lek qāqila-āq lāk̄ ayāsau sa yaksamī gākūnts kūnts kātli kī, kīyos kilum a,

75 Kūnts aekīlī glū kūnts nānākaūsīla lāk̄ ūqūmāyas, kūnts wāwāsdum kla bībagwānum-kl.

76 Keglātl-ts yūkl, Ginānum, glīkād klis prophet sa Hīnūma Ikiāla: kāsīks le klā kūs gālakumīkl sa Ike Gīkumī kās qātlātla masa ūsāk̄ tihyile sī;

77 Kā zaws kauklilā gītlāk̄ hītlilā-gīla lāk̄ līlqilāklayas, lāk̄ ukūda īnī klā-kl yekīnāyas,

78 Kā wīwāk̄-bazālazes naukāyā sunts

Ike Gikumī, yik nāhida ās kla sa gāyānāqila
kla lākā ikī gāk-kl gākunts.

79 Kā qukātla kī da qisātle lākā pudikila
gla wī da gāgūmas as wānumgīla, kā kāyū-
dāl gākunts lāk tihyiles kūqula.

80 Lī da ginānum qākūstau, lā tloqīmasīs
naukā ī, hēh se mīs lī da lūblabīs lāga ā
lākīs nīlunk lāk Israel.

CHAPTER II.

WA hī mīs lāh dum sa wātldum ī gāyūtl
lāk Cæsar Augustus kā wīlīsī da awīnāgwīsī
hūsā sa wa.

2 Yik gil bund sa wās Cyrenius lākīs
gīkumih dum as Syria.

3 La wīlā lā, kās hūsā sa wī, nāhwā
bagwānum lākīs gīgāyūlas gūqila.

4 Lī Joseph lāgūstau gehīd lāk Galilee,
lāk gūqiles Nazareth, lā lāk Judæa, lāk
gūqiles David, yikā glīkādes Bethlehem, kā
īks gāyimwe ī lāk ulses David.

5 Kās hūsā sa wī gla wīs gayūtlī kunum
Mary, yiks lā ī punklā sa ginānum.

6 La mī sī, lāk wāwāyas dākḡwās, lastūdī
māyūtl dum klas.

7 La gākau matsīs gālī bagwānum kḡwa-
nūq, la kūkzūd sa gilsgiltā qītlqela lāk, lā

qilzūdis lāk hāmaāze sa mūsmūsa; kā iks kīyosa ī ukās lākā qālasī.

8 Wa hī mīs ukās ka ā sa iaāksile kāmādū ī lākā kīdagwīsī, dūqātlā yeklau kīs lāmādū kā kānūklī.

9 Wa dok, kā paglum nūqā sa Ike Gīkumī gāk lāh dākḡwuk, lī da egālazī sa Gīkumāyī quksīstālāh dākḡwuk; lāh dākḡw aul kitl-īda.

10 Lī da paglum nūq nīk dākḡwuk, qālā kitlilūkl: kāk gin gākī gā sa ekī zikialum walas ekīkulāyūkl-ts nāhwa bībagwānum.

11 Kā iks māyūglum ā lūkl kwā nālāk lāk gūqiles David kā Qāqilā-īnūk yikā Christ ā yikā Gīkumāyā.

12 Ga mīs kākālā gītl lūkl; la ums khā-kl kā ginānum ā kūkzaulā kā gilsgiltā qītlqela, qilzauk hāmaāze sa mūsmūsa.

13 Wa lā ūdāhīdī da kīnum ī pīpaglum nūq sa Ikī gla wa paglum nūq zilwākatawī kā Ike Gīkumī, nīkia,

14 Zilwāk klin lāk Gīkumāya sa Ikiā-kāwāyī, hī mīs nīnākakule lākā esekī bībagwānum.

15 La mī sī sīks lā ī da pīpaglum nūq bos lā lākā Ikī, lā ī da iaāksilā kā lāmādū nīkia-yā-pālā, wī hyints kunts lā unts lāk Bethlehem, kunts dūkḡwidīk, gākā kālā-mazum sa Ike Gīkumī gākunts.

16 Lāh dākḡw gāk yāyānā, la khā-kl Mary

glū Joseph gla wa ginānum qilzau ka hā-maāzī sa mūsmūs.

17 Gil mīs dūkwākḷilāk, lāh dākḷw kālā matsa wātldum lāh dākḷwuk qāqixālā lākā ginānum ī.

18 Lī da nāhwā wūklilāk kunyasa sa wātldum ī nīlum sa iaāksīle kā lāmādū.

19 La mīs glī Mary ākīlā kā nāhwā kās gīgaīkulīk lākīs naukāyī.

20 Lī da iaāksīle kā lāmādū āidaākā, ekīkatawī glū zilwākatawī kā Ike Gīkumī kā īs nāhwā wūglitl glū dūqitla, nīlum lāh dākḷwuk.

21 Wa yīks lā ī lastūd lākā mātḷgwanātḷ pun hwās kā glīkunk kā ginānum, lā glīkīd sūs Jesus, yīk glīkīdāyau sa paglum nūqī lāk, kīks kīs mā ī kāpīmatsūh da.

22 Gil mīs lastūd lāk lāh dum as Mary qātḷ kīs ākīla īnāyī lāk wātldum ūtlas Moses, lāh dākḷws lāk Jerusalem, kās zawes lākā Ike Gīkumāya,

23 (Kā īks kiaduqā ī lāk wātlduma sa Ike Gīkumāya, yīkā nāhwā bagwānum ginānum gālauyū glīkula sū klis eki lākā Ike Gīkumāya,)

24 Glū kās zawe sa yāqum ī lāk wātldum as kiaduqā sa Gīkumāya, kā mātḷ hamū glū ātl-ūgwila lākā.

25 Wa doḷ, kā bagwānum ī lāk Jerusalem, yīkā glīkādis Simeon; ek bagwānum dādū-

qātla k̄ā hītlil̄k-īdāyū klas Israel: lī da Holy Spirit gāk̄ lāk.

26 La mīs nilum lāk̄ yisa Holy Spirit, tāks̄ kīs mī klī dūkwāklilā kluk̄ wānumgila yiks̄ kīs mī klī dūkwāklilā-kl̄ k̄ā Christā sa Gīkumāyī.

27 La gāk̄-yū sa Spirit lāk̄ā umyāk̄ulazī: gil mī sī gīgaūtl̄ nūqa sa ginānum̄ ī Jesus gāk̄itl̄-ts̄ kās̄ hī qelī wātlduma sa kiaduqī k̄ā ī,

28 La kutlīduk̄ lāk̄īs̄ āyasū, la mūlā sa Ike Gīkumāya, nīkia,

29 A Gī, wīga hyī gās̄ hīlūbātlanī gūs̄ ek um lā mīk̄īda, lāk̄īs̄ wātldum̄ ūs̄:

30 Kā gin̄ kayākus̄ gāk̄s̄, la mīḡ dūkwāklilāk̄ gas̄ qāqila gūs̄,

31 Yīk̄ gās̄ qātlilā mūtl̄ gūs̄ uk̄e, gālākumālītsūk̄ nāhwāk̄ līlqilāklayā;

32 Nāqātl̄ k̄ā nītl̄-īd̄ k̄ā ūgwuk̄sa-māq, glū ekīkum̄ k̄ā ā sīs̄ līlqilāklayūsī Israel.

33 Lī Joseph̄ glū abumpas̄ kunyāsas̄ gada wātldumk̄ wātldums̄.

34 Lī Simon̄ zilwākāh̄ dāk̄wuk, la nīk̄ yīk̄ Mary abumpas̄, dok̄ gada ginānumk̄ uk̄ī k̄ā klīhyes̄ glū kās̄ itūstaulīsī kluk̄ kīnum̄ ī lāk̄ Israel, glū kās̄ māmātl̄-tīgāyī yīk̄ā yākuntā sū klī.

35 (Kegl, la um̄ k̄ā ā wīs̄ klunkum-saula sū klūs̄ bahwanāyā kūsas̄ qīk̄āyū) k̄ā nilum̄ īs̄ nīnkīkāyā sa kīnum̄ klā nīnaukī-kl.

36 La mīs numūqī da Anna kla, nāwā-lāqā, yik̄ kwanūqas Phanuel as gūqilūt as Aser: yik̄ā la kītla zidāk, la mīs tlāwāda aglabūk un̄kila gegiklil lākīs kiyālāh dum ūtlī;

37 La mīs kakiausā, lā tā nānumh-sūqā sa mūk un̄kila qīses, yik̄ā kīsī aula-um bohboqā sa umyākulazī, la mīs ākīlā k̄ā Ike Gikumī hawākulā himunātla um kūk kākānūklīk gla wūk nīnālāk.

38 La mīs nākumkiā gākīklilā, la mūmul-kigātl ūgwākā lākā Gikumāyī, la qāqixāl lāk lākā nāhwā dādūqālāk k̄ā itūstaulī sa klāk Jerusalem.

39 Gil mīs qātl wīlāk qayau sa kiaduqā sa Gikumāyī, lāh dāk̄w āidaākā lāk Galilee, lākīs husī gūqili Nazareth.

40 Lī da ginānum qākā la tloqīmaza nā-qilis naukāyī kūtāk naukādālazī; la mī sī egalaze sa Ike Gikumī kupetla gla wi.

41 Himunātla mī sī gīgaūtl-nūqās lāh lākiā lāk Jerusalem kūk nātl numk̄ un̄kila lākā qītla sa hayākutl-tsimāyī.

42 La mīs mātla-giyūk un̄kīlāks lāh dāk̄wā ī lāk Jerusalem lāk qīgīlas asa qītli.

43 Wa gil mīs qilastū mas kīs wāwāsatla ās zīmāsī, lāh dāk̄w āidaākā, la mīs glī da ginānum Jesus kākīā lāk Jerusalem; kīs khātl-ts Joseph glū abumpas.

44 Lā glā tā nīnkikula umk̄ gīkī k̄ā nu-

mīmaula, lah daḵw num pun hwās kāsāks ;
lā ī ālih-īduk lākis gliglaglaula gla wīs
māumtl-tetlī :

45 Gil mīs kīs khāk la āidaākāh daḵw
laḵ Jerusalem ālek.

46 La mī si sīks la ī yūdūhw pun hwās
lah daḵw khāk laḵa umyākulazī, qākī kā
qulsqulyāqī ḵākūklāmas, hūklilāh daḵwuk
glū wāklilēlāk.

47 Lī da nāhwā wūklilāk ḵunyasas āyū-
ses glū nīnānākḵmāyaus.

48 Gilh daḵw mīs dūḵwāklilāk la ḵāyā-
ḵās : lī abumpas nīk yīk, Kwanūq, mā zīs
hī gītla ūs qīgīlā gākunūhw ? doḵ ga ausih
gla wun ālī yūkl wīwoza-tauya.

49 La nīk lah daḵwuk, mā zīs āle gītla
gākun ? īsas kauklilā gin ukālāsī gāk īākī-
nāya sin Umpa ?

50 Lah dāḵw kīs āyūsīlāk wātldum as
lah daḵwuk.

51 La mīs lā kā glūh daḵwī, la gaḵ laḵ
Nazareth, la nānākīgīlēlāh daḵwuk : lā glā
tā abumpas āḵīlā kā nāhwā wātldum lākīs
naukāyī.

52 Lī Jesus kīnāqīlīs naukādālazī glū
qākā, lā ḵād ek gla wa Ike Gīkumī glū
bagwānum.

CHAPTER III.

LAK lāh dum as sikiāk unḡagiyū gwīla gīkumāyi Tiberias Cæsar, yiḡs la ī aāksīlī Pontius Pilatāk Judæ, glūḡs la ī Herod gīkumīs Galilee, gla wīs zāya Philip gīkumīs Ituræa gla wī da awināḡwisas Trachonitis, glū Lysanias gīkumīs Abilene,

2 Lī Annas glū Caiaphas gīgakumī la-
ulbleda, gaḡ^s dum sa wātldum a sa Ike Gī-
kumī lāk John yiḡ ḡwanūḡas Zacharias lākā
lūplabīs.

3 La gāk lākā nāhwā awināḡwis lāk
awistes Jordan, glīksālas zūwināyas māyātā
kā ī da dīgiklilūd sa wināyas yekīnāyī ;

4 Kā iḡs kiadūqā ī lāk kiadūḡas wātldum
ūtlas Isaiiah ḡā prophet nīkia, nīkiāla ī da
numūqī lākā lūplabīs, qātlālā laḡ tihyile sa
Gīkumāya nukulā mas lāk kāyas as.

5 Nāhwā klūk tsihtsa-ungwisīḡ kūtā
matsū-kl, la klī da nāhwā na-unge gla wa
tunhtungīs bunāla matsū-kl ; la klī da kū-
tlāmīstātla nukulā-matsū-kl, gla wī da tlāh-
tlūs tihyilā numāsā matsū-kl ;

6 Kā nāhwā mīs qilā dūqilāk qāqile sa
Ike Gīkumāya.

7 La nīk lākā kīkakaula yiḡā gākī kās
zūḡwā sa wīs, yūkl mī-māyūḡlums sītlum,

ungwī hayāklūle ūkl kās bo ūsa sa yākī kla gāk-kl?

8 Gāk lagā-ts nūnawīmas a kā hītlūyūs māyātā-lazī : qālā wūtl-um gīga-īkul kās nīnkikulāh daḵwa ūs, uknūgwāda munūhwās Abraham kunūh ūmpa ; la tin nīk yūklāks hītl-āzaula ma ī da Ike Gīkumī ḵwā tīsum īḵ kās sāsūmh idā masī la ḵuq kā Abraham.

9 La um ḵa ā wī sī da sūbāyū kiatukglālizim lak klūpakiā sa glāk-glos : hī mīs lāgītī klis nāhwā um klī da glākglos yīḵā kīs kla gākā masuk ekī nūnawīmas sūpākū tsūkl, kās zuḵ-klanū-wī-kl lākā hyīkulā.

10 Lī da bībagwānum wūklāk nīkia, wīh idā zau tā klinūh ?

11 La nānākmi nīk lāh daḵwuk, wīgā hyī da mātl nūqāk dādazawāq, zaws lākā kiyosī ukā ; hī mī sī da uknūgwādes kīkāzūmas, hī umā hyī ḵā ī qīh-idī.

12 Lā ḵa ā gākī da hīhātlā-kulilgis lāk kās zūḵwā sa wī, la nīk dāḵw lāk, Gīkumī, wīh-id klinūh ?

13 La nīk lah daḵwuk qālā hyī kīkūdis dākiāla sa wūs lākā glikā ī kās.

14 Lī da soldiers ūgwākā uk-kiālāk nīkia, wīh-id klinūh ? la nīk lāh daḵwuk, qālā yīlqā masuk ungwe bagwānum a, qālā hyī ḵād klīlqāla tukāk ungwe, glū hītl-ā ḵā lākīs iākulānum ūs.

15 La mīs glī da nāhwā bagwānumḵs nākiātlā ī, gīga-īkulas John lākīs nīnaukāyī kū hī um lākī da Christ glū kīs lāk ;

16 Lī John nānākmi nīk lāh dākḵwuk nāhwā, aulā mun zūkḵwūkla sa wāp ; lā glā tī da gākīgī kla gākun tloqīmasa kāwā yin, yīkā tibāde sin wāyāga āsa lāk qītlā sa wa ; lā klī zūkḵwā klū kla sa Holy Spirit a gla wa gwilte :

17 Yīkā dāle kīs yāwāyū lākīs āyasū, lā klī nāhwilī-kl īqīlītlā-kl kīs awīnāgwītī. glūḵs kupekla kīs zīzidanū lākīs gāyāzī, lā glā tā klī hwūmtā-kl kī da sequis-kumāyī sa kīs kilkilḵ-īmā gwiltā.

18 Hī mī sa kīnum ātl-ūgwila wātīdums glīḵs-āla yūs lākā bībagwānum ī.

19 Lā glā tā Herod kā gīkumāyī kā īḵs klūtlīla sa wā ās kā Herodias kunum a sīs zāya Philip, gla wī da nāhwā yāksūm ī qīgīlats Herod,

20 Ga mīs la ginwā kā nāhwā gada yīḵs la ī la-īklas John lākā wālazī.

21 Gil mī sī da nāhwā bagwānum la wīla zūkuqā, yīḵs lā ā kā ī Jesus zūkḵwā sa wā, la hawākūlā, lī da ikī ukulīsā.

22 Lī da Holy Spirit bunū-tlīla hī qīx hamū gāk-sum dā lāk, lā ā sa wuglā-kuḵs dī sa wī gehīd lākā ikī, yīkā nīkī, ga mun tlāhwila Kwanūqīk, sū mun ekīkulāyū-kl.

23 La mī sī Jesusāḵs he ī la um yūdūhw

sum gūs tauk unkīlī qīses, yīks nīk sa wā ī
 kwanūqs Joseph, yīk kwanūqas Heli,

24 Yīk kwanūqas Matthat, yīk kwanūqas
 Levi, yīk kwanūqas Melchi, yīk kwanūqas
 Janna, yīk kwanūqas Joseph,

25 Yīk kwanūqas Mattathias, yīk kwan-
 ūqas Amos, yīk kwanūqas Naum, yīk
 kwanūqas Esli, yīk kwanūqas Nagge,

26 Yīk kwanūqas Maath, yīk kwanūqas
 Mattathias, yīk kwanūqas Semei, yīk
 kwanūqas Joseph, yīk kwanūqas Juda.

27 Yīk kwanūqas Joanna, yīk kwanūqas
 Rhesa, yīk kwanūqas Zorobabel, yīk kwanū-
 qas Salathiel, yīk kwanūqas Neri,

28 Yīk kwanūqas Melchi, yīk kwanūqas
 Addi, yīk kwanūqas Cosam, yīk kwanūqas
 Elmodam, yīk kwanūqas Er,

29 Yīk kwanūqas Jose, yīk kwanūqas
 Eliezer, yīk kwanūqas Jorim, yīk kwanūqas
 Matthat, yīk kwanūqas Levi,

30 Yīk kwanūqas Simeon, yīk kwanūqas
 Judah, yīk kwanūqas Joseph, yīk kwanūqas
 Jonan, yīk kwanūqas Eliakim,

31 Yīk kwanūqas Melea, yīk kwanūqas
 Menan, yīk kwanūqas Mattatha, yīk kwanū-
 qas Nathan, yīk kwanūqas David,

32 Yīk kwanūqas Jesse, yīk kwanūqas
 Obed, yīk kwanūqas Boaz, yīk kwanūqas
 Salmon, yīk kwanūqas Nahshon,

33 Yīk kwanūqas Amminadab, yīk kwanū-

nūqas Arni, yik̄ kwanūqas Hezrom, yik̄ kwanūqas Peres, yik̄ kwanūqas Judah,

34 Yik̄ kwanūqas Jacob, yik̄ kwanūqas Isaac, yik̄ kwanūqas Abraham, yik̄ kwanūqas Terah, yik̄ kwanūqas Nahor,

35 Yik̄ kwanūqas Serug, yik̄ kwanūqas Reu, yik̄ kwanūqas Peleg, yik̄ kwanūqas Heber, yik̄ kwanūqas Shelah,

36 Yik̄ kwanūqas Cainan, yik̄ kwanūqas Arphaxad, yik̄ kwanūqas Shem, yik̄ kwanūqas Noah, yik̄ kwanūqas Lamech,

37 Yik̄ kwanūqas Methuselah, yik̄ kwanūqas Enoch, yik̄ kwanūqas Jared, yik̄ kwanūqas Mahalaleel, yik̄ kwanūqas Cainan,

38 Yik̄ kwanūqas Enos, yik̄ kwanūqas Seth, yik̄ kwanūqas Adam, yik̄ kwanūqas God.

CHAPTER IV.

Lī Jesus kā is kūtā ināyā kā Holy Spirit āidaākā gehid lak̄ Jordan, la lā yū sa Spirit lākā lūbisa awināgwīs,

2 La mūskum gūstau pun hwās gwānā sūs Satan: hī we kā tā humhīd lākīs wāwāyas: gil mīs qilastu masa la pūsḡah-īda.

3 Lī da Satan nīk lāk, kāsū sū um lāk̄ Kwanūq sī da Ike Gīkumī, wigā wekā kwā tīsum ik̄ kā qāquh-sumhīdī sū.

4 Lī Jesus nānāḡmīk nīkia, kiaduḡ ma ā

sīks kīsa ī hīhiamī da qāquh-sum hamezī mats bagwānum kās qilātla-yau, hī dī da nāhwā wātldum gāyā nāqil lāk simp̄sa sa Ike Gīkumī.

5 Lī Satan dāgūstūds lākā ikiāla nuge, kās dūqā masīs nāhwāk egim sa awināgwīs īk lākā num ātl-īd pīdāwī.

6 Lī Satan nīk yik, nāhwā um klūk da tlāhwāyīk zawe klin klūkl, gla wūk egim āks; kā ūks zaw ya īk gākun; kun zawe sūk lākun qayau kun zāwātsūk.

7 Kāsū umyāk-īd kla gākun, la mī sūk wīla um-kl kūs-kl.

8 Lī Jesus nānākmī kās nīk yik, hāga ulk-glīnd gākun, kā īks kiaduq mā ī, umyākā-kl tsī kā Gīyā Gīkumāyūs, hīga-um-kl ka ā wī sis nakau sū klī.

9 Lā lās lāk Jerusalem, kās qāgaāklilūdīs lāk wītla tauya sa ekī umyākulazī, kās nīk yik, kāsū sū um lāk Kwanūq sa Ike Gīkumī, zukākā laga qilixumk lāq :

10 Kā īks kiadūq mā ī, zawe kla sīs pīyaglūm nūq kā aāksilūkl kās yeklau ūkl;

11 Lā klī ayāsūh daḡwā sī klāklilāla klūkl, ā klas qāsālū da lak sūs gūgwayau kūs lākā tīsum.

12 Lī Jesus nānākmī nīk yik, kiaduq mā ā sī, kīs klis gwānātl kā Gīkumāya Gīyūs.

13 Gil mī sī Satan qātlā mas kīs tlālā-īkulā ināyī, la bos yāwās ida.

14 ¶ Lī Jesus āīdaākā lāk tlāhwāya sa Spirit lā lak Galilee : hī mīs la gegilizā tsa zītlwā-les lākā nāhwā awīstas.

15 La kākūklā mas lak kāpikawāzih dākḡwās, la hyilā su sa nāhwā.

16 ¶ La gāk lak Nazareth, lākīs qākālīzas dī : la mīs lākīs qīgīlas nāhwā, lā lākā kāpikawāzī lākā Sunday, la mīs glākḡwā litl kās kiākiaduq-silī.

17 La zawē lāk ī da kiaduqas Isaiah : gil mīs klupid kā kiaduq, la nukā kā kiaduqī nīkia,

18 Yik Spirit a sa Gīkumāya gāk gākun, kā iks gwukuk-klelā-bindā ā gākun kun glīks-āle sa ekī zikiālum lākā wīwūsīlākā ; la yālākā gākun kun ūmātīdā masī kā zihyiles naukāyī, kun glīks-āles lawilsā lākā wuh-wālītli, glū itīdī dūqila lākā papāsī, kun qītl idā masī kā yilkutlā ī,

19 Kun glīks-āles dādālah dum a sa Ike Gīkumī.

20 La kiswūtl id kā kiadūqī, la zaws lākā aāksīla, kās qāgālītli : lī da kayākutsī da nāhwā lākā kāpika-wāzī dūqātlāk.

21 La gil bund kās nīkī lāh dākḡwuk, la mūḡ da kiaduqīk aulā matsū ḡwā nālā lākūs wuglitl dākḡwā kūs.

22 La nāhwā aulākāk glū ḡunyasa sa ekī wātldum gāyau lāk simp sas : lāh dākḡw nīkia, izau ga um ḡwanūqs Joseph ?

23 La nīk lah daḵwuk, la ums nīk hyīs kla gākun klas gada gliksāla-yūq; patinūk, qilix la ga patāk: yikunūh nāhwe unūh khā-tlūs qīgilas lak Capernaum, hī la ga qīgīl lākūs kūsā kūs gūqilūtā.

24 La nīkia, aulin nīkiūkl, kīyosa ī nāwālāq dādālā sū sīs kūs māk gūqilūtā.

25 La mīs glin nīkiūklāks aula mā ī kinum ī da kīkākiaus wūtla laḵ nālūtlas Elijah, yīks lā ūtlī da ikī klauḵ-sta-wāq mā mūk unḵila sa kukla skum gīla, yīks lā ūtlī nāhwā paulī da awīnāgwīs;

26 Lā glā tā kīyos yālākum yū wās wūtl-ts Elijah hī ga mūtli lāk Zarephath gūqiles Sidon lākā zidāk ī yīkā kakiausī.

27 Gla wa kinum ūtla kīkāsālāt-un laḵ Israel laḵ bagwānumḵ dum ūtlas Elisha kā nāwālāq; kīyos wūtl tā lāh dāḵwuk ek idā matsū, hī ga mūtli Naaman kā Syrian.

28 Lah daḵw wīlī da qazītli laḵa kāpīkawāzī yīks la ī wūklilā kīk, lah daḵw kūtāk yakia-yī,

29 La glākḵwumgalītl kās klāqa-wilsīk lākā gūqila, lā lālaās laḵ māhyiwāyas gūqilas dāḵwas, kās zukākū dī lāks dīs.

30 La mīs gla lāh sau laḵ nukukīh daḵwas kās le lākīs lā la ā.

31 La gākākā laḵ Capernaum, gūqiles Galilee, la kākūklā-mas daḵwuk kā Sunday nāhwā.

32 Lah daḵw ḵunyas as kākūklā-mazum nāhwes; kā is watldum āḵs tloqīmasā ī.

33 ¶ La mī sa bagwānum laḵa kāpīkā-wāzī yīkā uḵnūgwāde sa qīxdum a sa kīsī ek devil, la hāsil lāqāla,

34 Nikia, qātlas gatul gāḵunūh; mā zau nūhwūs yūkl Jesuts Nazareth? gāḵās kās kīyo-hwidā masa ūs gāḵunūh? kauklila mun klūkl, sū um māyā-untl tsa Ike Gīkumī.

35 Lī Jesus klūlgiātluk nīkia, qīklātla la ga, kās gāḵā ūs lokau lāq: gil mī sa devil zuḵ ulsas laḵ nukukīh dāḵwas, la lokau lak, kīs yilqā mas uk.

36 Lah daḵw nāhwa um kāyāḵās, nīnā-kiaula, mā sūḵ da wātldum īḵ? kā ūs tloqīmasa īḵ wekā kā kīs ek devil, wa la mīs gāḵau.

37 Wa la kukātlaulāyū laḵa nāhwā awī-nāgwīs awīstālīsa.

38 ¶ Wa la glāḵwulītl laḵa kāpīka-wāzī, lā la-īkl laḵ gūqas Simon: lā tī abumpas kunum as Simon kulqātla sa zulqā zihkūlum, lah dāḵw hawāḵulāk kā ī,

39 Wa la glāwanū-zilītlāk, kās kyil-tagiātli kā zulqā; la bos: wa hīh-īdā mīs glāḵwulītl kās aāḵsilāh-īdī lah daḵwuk.

40 ¶ Wa yīḵs la ā sī da klisula linza nāqila, nāhwāh dāḵw mī sī da zihkā nūq yīsā ūgwakātlā mas zihkūlum gāḵ dāḵwus

lak; la kluk-wīd tsīs ayāsūs lākīks wīla ī, la ek-īdā mas lah daḵwuk.

41 Gla wa demons gāḵau laḵa kīnum, qaqātl-tse nikiā, sū um Kwanūq sa Ike Gīkumī: la ās yākiālah daḵwuk, kīs hītl-kālāk yākuntālāh daḵwā; kā iḵs kauklilāh daḵwa ā kīks hī mā ī da Christ.

42 Wa gil mīs nāh-īda, gāḵ gāḵa-wulsa kās le lā ḵā lūbīs awīnāgwīs: lī da kīka-kaula ālek, wa gāḵ lak, wāh zilgwātluk kā kīsīs boh daḵws.

43 Au mīs nīk lah daḵwuk, kīsī gin īs gliḵsālā sa ek zikiālum yisa gīkāsā sa Ike Gīkumī laḵa ātl-ūgwile gūq-gagwīsa: kāḵ gin hī mī gin yālākum gītli.

44 Wa la mīs gliḵsāla laḵa kīkāpīka-wāzes Galilee.

CHAPTER V.

WA gil mī sī da kīkakaula tukiā lak, kās wuklilīḵ wātldum a sa Ike Gīkumī, la ī glāḵwātlā laḵ zulātlas Gennesaret,

2 La dūḵwāklilā ḵā mātl sākilīsā huh-hunīs laḵa zulātl; lā glā tī da kikiaklinūḵ la lotl tau lak, la zūḵwāh daḵw kīs kīkī-glum.

3 La laḵs ḵā num ī laḵa sākilīs, yīḵ uḵās Simon, la uḵkiālāk kās klāklāsātli laḵa

awinagwis : la qāgaātluks kās kākūklamasī
kā kīkakautla laḁa sākilīs.

4 Wa gil mis qātl yākuntāla, la nīk yīḁ
Simon, klāsīstāla laḁa wunkula kās zunqā-
kūda ūsa sūḁs kīkīglum ā kūs kā num pun
stun de.

5 Lī Simon nānāḁmī nīkiā, Gī, yāwīhiā-
nūh sunbundā umḁ kānūkl, kīyos tānūḁ
yānum ā : we lā glā kīs wātldum ūs, la
mun zunqākūd kluk gada kīglumk.

6 We gilhdaḁw mis hī qīh īdī, lah dāḁw
kītl-zau kā kīnum māmāīmas : la ās qāba-
nāqilī kīglumh daḁwas.

7 Lah daḁw kīklā kīs nīnumūq laḁa num
ī sākilīs ā, kā gāḁ daḁwis giūhwīduk ; wa
gāḁ, kūtā mas kā mātl sākilīs, lah daḁw
wunī nāqilā.

8 La gla tī Simon Peter, yīḁs la ī dūḁwā-
klilāk, la humhwātluḁs laḁ giūgwayaus
Jesus, nīgatauya, hāgia bo wun, A Gīkumī,
kāḁ gin kūtī gāḁ yekīnāyī.

9 Ka īḁs kunyāsa ī, gla wī da nāhwā
kītl-wuts, yisa kītl-zau māma-īmas yīḁ lah
dāḁwī yānums ;

10 Glūh daḁw ḁa ī James, glū John,
sāsum as Zebedee, yīḁ nīnumūḁas Simon :
lī Jesus nīk yīḁ Simon, qālā kitlil,
gegaklilā-kl lāq, la ums loklila kluk
bagwānum.

11 Wa gilh daḁw mis āklīstā mas kīs

sisākilis daḵw laḵa awinagwis, lah dāḵw bo sa nāhwā, la lāskum ik.

12 ¶ Wa yiḵs la ī hī lī da gūqila, doḵ kā bagwānum kūtāk klukā-ī: wa gil mīs dūḵ-wāklilāk Jesus, la glāgālīsā, kās hawāk-ulh-īdik, nīkia, Gīkumī, gil mī lākā kūs nik lāk, lālā ḵus ek ida mas lāk gākun.

13 Wa la sāh-īd tsīs ayāsū, kās pāgaāklik, nīkia, la mun; wīga ek iduḵ: wa hih-īdā mīsī da klukā-ī bos.

14 La hayāklūlak kā kīyosīs nītla sūs lāk bagwānum: au umā hyī glātl lā, kās lā ūs nītla sūs bagwānum inayā kūs lākā priest, glū kās yāqa ūs ka is la-ināyūs ek ida, nukutl tawek wātldum ūtlas Moses, kā ḵālā-gīla lah daḵwuk.

15 Au mīs gla la klūmāh-īd gwītl-īdī da zikialum qāqīx-al lāk: gākī da kīnum kīkakaula kāpikū kās hūklilī, glū kās ek-īdā matsawī sis iūzūlumh daḵwī.

16 ¶ Au mīs lā wunhīd lākā lūblabīs kās le hawākula.

17 Wa laḵa numḵ sa nāla, yiḵs kākūklamasa ī, lā tā Pharisees gla wa kīkauklile kā law qātla nuhwātla, yikā gigāḵaulīs lākā nāhwā gūqil lāk Galilee, glū Judæa, glū Jerusalem; la mī sī da tlāhwaya sa Ike Gīkumī kupetl gla wī kās hītli.

18 ¶ Wa doḵ, bībagwānum gāk sa gīzauya kā tāgītl bagwānum tlītlilkinā: lah

daḵw āle kās la-īklīs, glū kās qulgālītīs lāk nukumā-lītlas.

19 Wa kīs daḵw tā khā kās gāyai glats kā ī da kīkakaula, lāh daḵw lāgūstau lākā ūgwes, kās dunākūdīk lāksau laḵa sela gla wīs tāgītī, nukukās lāk nukumā-lītlas Jesus.

20 Wa la dūqilāk ūqizālazīh dāḵwās la nīk, bagwanum, kīs yekīnāyūs la um dīgaklilāq lūkl.

21 Lī da scribes gla wī da Pharisees ḵākīstaāh-īd, nīkia, ungwā zūḵ da yākuntāleḵ sa yāksamāk wātldum? ungwā zī da dīgaklilūdēḵ yekīnī, hīga ma ā gla sī da Ike Gīkumī?

22 Dūqila mīs glī Jesus āk ḵākīsta-inīh dāḵwas, nānākmi nīk lāhdāḵwuk, mā-zīs ḵākīstaāh dāḵwītla ūs lākūs nīnaukāya kūs?

23 Wīzī da hūtlumātī, lāk nīk, kīs yekīnāyūs dīgaklilāq lūkl; glū nīkī, glākwid kās kāsīda ūs?

24 Kā glātī kās kauklilah daḵw mī lākūsa kā Kwanūqa sa bagwānum uknūgwādaās tlāhwayī laḵwa awīnagwīsīḵ kās dīgaklilūdīḵ yekīnayī, (la nīk ḵā tlītīlīkin,) nīkin klūkl, glākwid, kās dāgūstūda ūsākūs tāgītīk, kās lā ūs lākīs gūqa ūs.

25 Wa hīhīda mīs glāk-wīd lāk nukumeh daḵwas, kās dāgūstūdī kīs qulātīlā ās, la qīstā lā lākīs gūq hyīlḵ tawī ḵā Ike Gīkumī.

26 Wa nāhwāh daḵw mīs la ḵunyāsīda lah daḵw hyāshyilā ḵā Ike Gīkumī, lah daḵw ḵā la kūṭāk kitlilā, nīkia, ātlā yints dūqilāk umklā ḵwā nālāk.

27 ¶ We ātlā-kāwis gada, la lāwils, la dūqilā ḵā hātla-kulilgis, glīkāds Levi, qātla lākā hatlākās, nīk yik, legīla gākun.

28 La bo sīs nāhwā, glākwid kās lega yīk.

29 Lī Levi wālas qīlasuk lākīs gūq: la kinum ī da hī-hātla-kulilgis gla wa ātl ūgwila yīkā qātla lākā humāp glūhdākwi.

30 Lī da Pharisees gla wī da scribes dākḵwās kiltālāk disciples-as, nīkia, mās dākḵw zīs humāpītla glū nākā gla wa hī-hātla-kulilgis gla wa ya-īksāmī?

31 Lī Jesus nānākmi nīk lāh dākḵwuk, yīk dākwi da eki kīsī ukīksda ḵā patinūk, hī ga um gli da zīzihke.

32 Kīsīn gāk kun klīlālī ḵī da ekiā, hī gli yaīksamī kā māyātīs.

33 Lāh dākḵw nīk yīk; yīk disciples as John qātla-qunālā ī kīs humāp, la mīs hawā-ḵulā, hī um ḵa a wīs ūgwāk qīgīlāt sa disciples ā sa Pharisees; lā glā tūs hūsā kūs humāpā nākā ḵād.

34 Lī Jesus nīk lāh dākḵwuk, qīh īda as nūq mā ī kīs humāpī da glīglaglaula sa tlāwunum klī yīks kupetla ma ī da tlāwunum klī gla wī?

35 La mīs glī gāk um klī da nālā kla yik lāh dum klas uk id sū klī da tlāwunum klī lāh dāk̄wuk; lākl wīs gla kīs hīma-ikulākl lāk, lāk dum klas hī qīh idkl.

36 Wa lā ka ā nīk sa parable lāh dāk̄wuk: kīyosa ī bagwānum qāpūd gāyūtli lāk̄ ālūmas qītl-qela kās ukāk̄lilūdis lāk̄ā la ketl qītl-qela; qākutla ī qāpid k̄ā ālūmas, lā k̄ā ī da gāyūtl lāk̄ā ālūmas kīs hāyātlaul gla wa la ketla.

37 Wa kīyos um ka ā wīs bagwānum ukzūdis ālūmas wine lāk̄ā la ketl wine āzē, ā klī da ālūmās wine yumtl-zā mas k̄ā quzī, lā lāk̄ gwuk-īda lāk̄, lā lā ka ī da quzī yaksumh īda lāk̄.

38 Lā glā tī da ālūmas wine ukzūyū lāk̄ā ātlkīnas wine-āzē.

39 Wa kīyos um ka ā wīs bagwānum la nākaāgūtlā k̄ā la kīmā sā nākīksduk ātlkīnas; k̄ā iks nīkia ī yik̄ā la ketl hī um ek ī.

CHAPTER VI.

WA yiks lā ī kātsaula k̄ā Sabbath lāk̄ā zita-zūlis, lī disciples as qīlpā lāk̄ iūk̄tauyā sa zīzidanū, kās humāp ik, zukiāk lāk̄īs āyasūh dāk̄wī.

2 Lā glā tī da gāyūtl lāk̄ā Pharisees

nīkia, mās dāk̄w zīs uk̄itlā k̄ā kīs hītlkūlum qīgīlas k̄ā sabbath nālā ?

3 Lī Jesus nānāk̄mīh dāk̄wuk, nīkia ; la mā sī k̄ād kīs dāk̄w kiākīāduq sīlāk̄ ga, qīh īda ās wūtlas David, yīks lā ūtla pūs̄kuh īda, yīk, glūh dāk̄wī da wa-ūq mau lūtlas ;

4 La ūtla la īkl lāk̄ gūqa sa Ike Gīkumī, lūtli uk̄-īd kās humh-īdī k̄ā qāquhsum kumā lītli, lūtli ka ī zaw kīs wa-ūq mau lūtla ; yīkī da kīs hītlkūlum kās humāyī, hīgamī da la-
-ulbletī ?

5 La nīk lāh dāk̄wuk, yīk Kwanūqa sa bagwānum gīkumī um ka ā sa sabbath.

6 ¶ Yīks lā ā k̄ād itīd sabbath a, lā la-
-īkl lāk̄ā kāpīkawāzī kās kākūklā masi : wa numūq tā bagwānum hī gāk̄ lī, la mīs tlihi hītl-kiūtli-zānes.

7 Lī da kīkiātīnūk gla wa Pharisees dā-
dūqātlak, kū hītlā-lāk̄ lāk̄ īda sabbath, kāh dāk̄ws ke kās kālūlumk.

8 Kauklila mīs glik̄ nīn̄kīkīk dāk̄was, la nīk lāk̄ā bagwānum yīk̄ā tlihi-kiūtli-zāna, glāk̄-wīd kās glāk̄wātla ūs lāk̄wā nuksauk : la glāk̄-wīd kās glauk̄-zawī.

9 Lī Jesus nīk lāh dāk̄wuk, la mun wuklā klūklāk̄ numhīdatle, hītlkūlum mā ī hītlāh dumī da sabbath a, glū mūmasīlāh dum lāk̄ ? kās qāqīlāh dum ī, we hyī kīlāh dum lāk̄ ?

10 La dūksīstālah dāk̄w kīks wīla ī, la

nīk kā bagwānum, sāh idā gaḵs ayasūḵ : hī mīs qīh idī : lī ayāsaus nākumzauh ida.

11 Lāh dāḵw gla tā la-kūtā ḵīs nīnūtlā ī, la qīqāḵaula kās qīh ida as klis Jesus.

12 ¶ Wa la mīs kā numḵ sa nāla, lā lākā nuge kās hawāḵulī; wa la sunbund kā kānūkl hawāḵulā kā Ike Gīkumī

13 Wa gil mīs la nālā, la klilālā ḵīs kīkā-kūklā-matsawī lāk : la dokūt kā mālūgwa-giyū lāh dāḵwuk, yik dāḵwuk la gliḵ id tsū sis yiyālākum :

14 Simon, yik gliḵid tsa wā ḵa ā sīs Peter, glū Andrew yik zāyes, hī mī sī James glū John, hī mī sī Philip glū Bartholomew,

15 Hī mī sī Matthew glū Thomas, hī mī sī James yik ḵwanūqas Alphæus, glū Simon yikā gliḵula sa wās Zealot;

16 Hī mī sī Judas yik ḵwanūqas James, glū Judas Iscariot, yikā zawes.

17 Wa gāḵ gāḵākā glūh dāḵwī kās glā-ḵwātli lākā numā-zūlis, hī mī sa kinumī ḵīs kīkā-kūklā-matsawī lāk, gla wa kinumī lilqulāklā ī gīgāyūtl zau lāk Judæa glū Jerusalem, glū gāyūtl lāk klīklamāis as Tyre glu Sidon, yikā gākī kās hūklilik, glū kās hītlā sa wī lāk dāḵw ḵīs zizāhkūlum;

18 We yik dāḵw kī da tlālāwotlile sa kis hīlūmas demons la hītl-ida.

19 Wa nāhwā mī sī da kīkakaula pāpā-

ga-āklila āk : kāḡs tloqī masa īda gāḡaula lāk, hītłtsīstā masuk nāhwā.

20 ¶ La dūhwīd kīs kīkākūklā-matsawī, kās nīkī; ek-wīstā sīḡs wīwūsīlākā īḡ, kā īḡs hūsa ūsī da gīkāsa sa Ike Gīkumī.

21 Ek-wīstas yūkl la pūsḡa : kāḡs pūklilā ma tsa wī klīk : ek-wīstas yīk dāḡwūkl la qāsa, kāk dāḡwuks ekīkulī klīḡ.

22 Ek dāḡwīstas, kū lā klī bagwānum klīsīla klūkl, glū kū lā-kl qīsdā mas klūkl, glū kumḡila klūkl, glū kū lā-kl kiāyūd klūkl nīk kīs glīkum ūs yāksamā, kā Kwanūqa sa bagwānum sīnat klis.

23 Ekīkulā la lāḡ, lāk dum klas hī qela klī, duhwā umkl lā tsīs eḡīkī kla ūs; kā dok, kīs qenum kla ūs wālas ī lāḡā īke awīnāḡwīs : kā īḡs hī ma ā ḡa ās qīḡilas dāḡwūtł-ts wī-ūmp wūtla sī kā prophets.

24 Lākālāh dāḡw ta glā klis yūkl kīket ! kā sīḡs lāh dāḡw ma ā kūs lokl kīs hītłil kula lazī yūs.

25 Lākāla klis yīk dāḡwūkl, pīpūklila īḡ; kā sīḡs puske klīḡ : lākāla klis, yīk dāḡwūklāḡs ekīkula īḡ; kā sīḡs qāklilī klīḡ glū qāsā-kl.

26 Lākāla klis, kū nāhwā klī bagwānum ek īs wātłdum īnī kla ūkl ! ka īḡs hī ma ā ḡa ās qīḡilas dāḡwūtł-ts wī-ūmp wūtla sī kā nīnāwālāh būtlūtla.

27 ¶ Lā glā tin nīk yūkl, yūkl wuklila ;

tlāhwilā nūq lā tsīs hayūtūs, qīgīla la tsa ek lākā klīsīla lūkl,

28 Ek la kī da hunqe lūkl, hawāk-ulā la kā ī da mīmītl-tsīle yūkl.

29 Wa lākī da mih-īdeks ūnūklumā yīk qestā la tsīs ūbsānūklumā yūs lāk; wa hī mī sī da tlinume kīs kūkwiya yūs qālā hyī kād yekstūs tsīs dādātsawā-qūs lāk.

30 Zaw la kī da nāhwā dākiāla lūkl; hī mī sī da uq-īde kīs māmīkias ūs qālā āitū-kwāk lāk.

31 Wa hī mīs qayūs kā qīgīlats bagwānum lūkl, hī umāts ūgwāk qīgīlas lāh dākwuk.

32 Wa gil ma ā kūs tlāhwilā nūq sa tlāhwila nūqūs, wī zau tīs egā sa ūs? kā ī da yaīksāmāks tlāhwila nūq ma ā ka ā sī da tlāhwila nūq dākwās.

33 Wa kāsū qīgīlāh dākw sa ek lākī da qīgīle sa ek lūkl, wī za wī ka īs egā sa ūs? kā īks hī ma ā kād qīgīlatsa yaīksāmī.

34 Glū kāsū glīkiūmas lākīs qāqenuma ā sūs, wī zau tīs egā sa ūs? kāks hī ma ā kāt qīgīlī da yaīksāmī glīkiūmas kīs qāqenuma ās.

35 Tlāhwila nūq la hyī glā tsīs hayūtūs, glū āēkiakīlāk, glū glīkiūmas uk kīs hwuntātlas, wa lā klīs qenum kla ūs wālas-kl, lāh dākw klus sāsūm-kl tsī da Hīnūme Ikiā-

la : kā iks ek ma ā ka ā kī da kīs mūla gla wa yaīksāmī.

36 Wāk la, hī um qīx is Umpa ūs āks wīwākbusa ā.

37 Qālā hyī kād munsā kīs bahwite yūs, wa lāh dākḡw klus kīs munsā sūkl : qālā hyī kād yākmūtāk, wa lāhdākḡw klus kīs yākmūdum-kl, klaliwī lāk qīgila sa sīs bahwite yūs, lā klī klaliwī sū klīs hūs-ūs.

38 Zaw la, la mī sis zaw sū-kl, kīkela la, kusmūngiq, nātla-wāq, tsītsuhwila, zawe kla kā ās bagwānum lūkl : kā is munsātla īnih dākḡw kla ūs munsīdāyū klī lūkl itīdi-kl.

39 ¶ Wa lā ka ā nīk sa nīkdamā lāh dākḡwuk ; qīhīda ās nūq ma ī da pupās wātulā kā pupās ā? kīs kla iks mālūqa ī qukiūm zau lāk hwūbīs lāk ā?

40 Yīkī da kākūklā kīsa ī kauklilā kāwī sī da kākūklā mas āk : wa gil mīs glā lā kakauklumā hī um-kl wīs lā-kl qīx klī da kākūkla mas āk.

41 Wa mā zau tīs dūqātla gītla kā qubutl-tauya sīs numwayūt ūs, kīsa āk glā kūš gīga-ikula kā glāstauya kīs hūs ūs kayākus ā?

42 Wih īda zau lākas nīk kīs numwayūt ūs, numwayūt ukūdā hyin klā kwā qubutl-tauya kūš kayākusā kūš, yīks kīs a āk glā kūš dūqilā kā glās-tauya kīs hūs ūs kayākusā? Yūkl klīqīs, lāwū-dā umas glā kā glās-

tauya kīs hūs ūs kayākusa, wa lā-kl wīs glas ek dūqilā-kl kās lāwūdā ūsā kā qubutl tauk kayākusā sīs numwayūt us.

43 Kā iks kiyosa i ek glos gākaula masuk yāksamī nūnawīmas ; kīs um ka ā wīsī da yāksamī glos gākaula masuk ekī nūnawīmas.

44 Kā i da nāhwā glos yiks mātl-tītla i kā is nūhwuk klā wā yī : kāks kīsa i bagwānum humsā figsa lāk kukunī umsā, kīs um ka ā wīs humsā grapesa lāk tumhw-misa.

45 Yikā ekī bagwānum gāyūtl zaulāk lāk egālaze sīs naukāyī gākaula kī da ekī ; li da yāksamī bagwānum gāyūtl zaulāk lāk yāgālaze sīs naukayī, gākaula kī da yāksāmī : kā iks hī ma i yākuntālā yū sī da ga-īsī lākīs naukāyī.

46 ¶ Wa māsīs glikulāh dākwtla gākun klas Gikumī, Gikumī, kīs kād hī qīgīlin wātldumī ?

47 Yik nāhwē gāk gākun, glū hūklila kun wātldum, kās ukek, la mun nītla klūkl yis numāhyid sā sas.

48 Hī da qīx i da bagwānum gūqilā kā gūq, yikā lāpā wunkagīla, la gūq dumā gīla lākā tīsum i : wa gil mīsa yukwā ikīsta la tsūksūm dālā kā gūq kiyos ta qīh-īda-ats nutl-īduk, āālaāqā i.

49 Wa yiglā kī da wuklila kās kīsī hī qelī, numāhyis gla wa bagwānum gūqila kā

gūq lākā tukiā kīyos gūq dumā ; yikā la tsūqsum dālā sa wa, wa hīh-īda mīs klīhstā ; lī kuhw-mūtā sa gūq wālas ā.

CHAPTER VII.

WA gil mīs qilbā mas nāhwā kīs wātldum lāk wuglitla sī da nāhwā bagwānum, la lāzaulis lāk Capernaum.

2 Wa lā tī da hīlūbātl-zanāya sa lā-lākin-dihsīla zihkā, yikā tlāhwiles, la um wāwīpā.

3 Wa gil mīs wuglāk-āklilā kā qāqixāl lāk Jesus, la yālākās lāk qilsqilyāqā sa Jews, ukkiālāk kā gākīlāks kās qilā masīk hīlūbātl-zana yas.

4 Wa yih dākḡwuk, yiks gāk dākwa ī lāk Jesus, aula kiāl hawākulāk, nīkiā, hītlū ās kās he us qih-īd ka ī.

5 Kā īks tlāhwila nūqa ā sinūhw gūqilūt, glūks gūqilah īda ā kunūhw kāpīkawāzī.

6 Lī Jesus glūh dākḡwī : wa gil mīs kīs la qīsatl lākā gūq, la ā sī da lālākin-dihsīla yālāke sa glīglaglaula lāk, nīk yik, Gīkumī, qātlas wūtlum hīnāqil : kāk gin kīsīg hītlū kās gākā būda ūsa kun sela :

7 Hī mī sin īsītl da kā un gāk lūklāk gin kīsī hītlau, au um ā hyī glatī nīk sa wātldum ā, lā klin hīlūbātl-zānāyī hītl-īdikl.

8 Kāk gin ūgwākīg bagwānum tlāhwī

nūqā, bībunākaula k̄ā hīhīkawīnūk̄ : wa lin nīk gada numūqig, hāga, la mīs : we k̄ā numūq, kīla, gāk̄ mīs : we lāk̄ un hīlūbātl-zanayī, uk̄-īdas ga, la mīs uk̄-īduk.

9 We lī Jesus wuklila k̄ik, la kunyajas, la qīkumh-īd kās nīkī k̄ā kīkakaula laskum īk, nīk in klūkl, kīyos in khā sū he wālas-ts ūqizālazī, kīyo, kīyos lāk̄ Israel.

10 Wa yihdāk̄w k̄ī da yālākum-kdī aīda-ākā qayūtlil lāk̄ā gūq, khā k̄ā hīlūbātl-zanayī hītl-īda.

11 ¶ Gil mīs tlinsa gāk̄ī Jesus lāk̄ā gūqila glikāds Nain ; hī mī sa kīnum lāk̄ kīkākūklā-matsawas lā gla wī, gla wa wālas kīkakaula.

12 Wa gil mīs gāk̄ ihyātl lāk̄ tihyile sa gūqila, dok̄, dotlzaulisilā yū wī da tlilī bagwānum ; yik̄ā hīgā mī kwanūq sīs abump, la mīs kakiausa, kīnum ī da bagwānum gāyūtl lāk̄ā gūqila waūq maulas.

13 Wa gil mī sa Gīkumayī dūk̄wāklilāk, la wos-ts, la nīk yik, qātlas qās.

14 Wa gāk̄ nahwā-ga āklilāk, kās pāh-īdik̄ : lī da dāgil-kulek glāk̄wum-ga ulsā : Wa la nīkiā, ātlüstū, nīk in klūkl, glāk̄-wīd.

15 Wa lī da tlil-kdī qāga-āklila, kās yākugātli, la zaws lāk̄īs abump.

16 Wa lāhdāk̄w zindh-īdis nāhwā : lāhdāk̄w hyāshyīla k̄ā Ike Gīkumī, nīkia, wālas ūk̄ prophet ūk̄ da gāyūkauk̄ gāk̄unts ; lā k̄ā ī da Ike Gīkumī gāk̄ baqā k̄ūs sāsūm īk̄.

17 Wa ga mīs la zītl-wāla lāk lāk wāzu-
kāsas Judæa, gla wa nāhwā iwunķilīs.

18 ¶ Lī kī-kākūklā-matsa wās John zikiā-
tlilas wīla lāk.

19 Lī John klilālā lākā mālūq lākīs kī-
kākūklā-matsa wī, yālāk-īdis lākā Gīkumāyī,
nīkia, sū ma ī da gāk kla ā, isā unūhw
dādūqātla-umķ ūgwile ā ?

20 Wa gil mī sī da bī-bagwānum gāk lāk,
lāh dāk w nīkia, John k̄ā Baptist yālākā
gākunūhw lūkl, nīkia, sū ma ī da gāk kla ā,
kīsa unūhw dādūqātlāk ūgwile ā ?

21 Wa hī mīs lāh dums hītlā k̄ā kīnum i
zīzihkūlum gla wa yegūlum hī mī sa ya-
īksāmī demons ; gla wa kīnum pī-papāsd
duhīda matsūs.

22 La nānāk mī kās nīkī lāh dāk wuk, hā
gih dāk w la lākīs gāya-nāqilā sa ūs, nītlāk
John sīs lāh dāk wūs dūqitl glū wuglitlā ;
yīkā papās la lokl kīs dūqilāyū, k̄ā aūzagīla
kāsā, yīkā klīklukulātl-un la ek-īda, gla wī
da gwī-gwulqum wuklilā, k̄ā tlilī la qilāh-
īda matsū, yīkā wīwūsīlākā la wātldum sū
sā ek zikiālum lāh dāk wuk.

23 Wa ek wīs tī, yīkīda kīyos kla khā
sū-kl kās qagitl tsume sū-kl gākun.

24 ¶ Wa gil mī sī da yālākum as John
lāh dāk wā, la ās nīk k̄ā kīkakaula qāqīxāl
lāk John, mās dāk wīs le ūs dādūqā sū lākā
lūbīs ? kītumā ī hwānela matsū sa yaula ?

25 Wa mā zā wīs lāh dāk̄wā ūs dūqā sa wa ? bagwānuma ā kūk̄zaulāk̄ tulqā qītlqela ā ? dok̄, yik dāk̄w kī da aekiāk̄ilāq, glū eks humāyī, hīh dāk̄wa ī lī da gūqas gīgaku-māyī.

26 Mā zau tīs lāhdāk̄wa ūs dūqāsū ? prophet-āi yā ? kegl, nīkin klūklāks awilā ī hayākātla-kāwīs prophet.

27 Ga mī da kiātāyā, dok̄, yālākun klāsin yālākum, kā lā gagalatl gīwā yūs, yik̄ qāqa-tlilākla kīs dihyila yūs qāqātlatl gīwā yūs.

28 Nīkin klūkl, lāk̄ī da nāhwe māyūglum lāk̄ zidāk̄ kīyos lāk̄ wālasa kāwīs John : wa yiglā kī da huliya lāk̄ gīkāsa sa Ike Gīkumī wālasa kāwīs.

29 We kā nāhwā bagwānum yīks lāh dāk̄wā ī wuklilāk, gla wī da hī-hātlākulilgis, aulāk̄ā kā Ike Gīkumī, kāks zūqaqā ās zūkwiles John.

30 Lā glā tī da Pharisees gla wī da lawyers kīs dādālāk̄ naukālāyau sa Ike Gīkumī, kāks kīs dāk̄wā ī zūkuqs.

31 Wī zin munyas kla sūk̄ da bībagwā-num āk̄ sūk̄ da numhīda-esīk̄, mā zī ka ī qīh-zā sā sūk̄ ?

32 Hīh dāk̄wūk̄ qīx ī da ginginānum quzis lāk̄ā klāsanauyī, nīkiāyā pā, yik̄ā nīk, hwīpālī ganūh kās, lāh dāk̄wus kīs yuk̄wā ; qāsī gānūh, lāh dāk̄wus kīs wosā.

33 Kā John yiks gāka ī kīs humāpuḵ qāquhw-sumī, kīs kād nākāk wine; wa lāh dākḵwus nikiā, uknūgwādūkḵwā sa demon.

34 Yiḵ Kwanūqa sa bagwānum gāka ī humāp tā glūḵs nāka ī; wa lāh dākḵwus nikiā, doḵwā kekākisik bagwānum nāk bus kād, glaula sa hī-hātlakulilgis gla wa ya-iksami!

35 La mi si naukādālazi aulākā sū sis ginginānum.

36 ¶ Wa numūq ti da gāyūtlī lākā Pharisees klilālāk kā les humāp gla wī: wa la laikl lāk gūqa sa Pharisee, la qāgalitl lākā humāyī.

37 Wa doḵā zidāk yikā yāksā-mūtlī lākā gūqila; wa gil mis kautlāklilā kiks he ī qaītl lākā humāyī lāk gūqa sa Pharisee, gāk sa alabaster skum klādum zaula.

38 La glāwīgā-litlāk lāk gūgwayaus, qāzatauya, la qunkāk gūgwayaus yisis gwāsdī, la dek ysis sayā, mizāk gūgwayaus, la kulsiduk yisa klādum.

39 Wa gil mi si da Pharisee yikā klilānumek dūqila kik, la ninkikula, nikia, kwā bagwānum ik, gil mi lākāks prophet lāk, lā lāks dūk kauklilā kūḵ zidāk ināyāk sa glaubā leq yiks yāksama ik.

40 Lī Jesus nānākmi nik yik, Simon, niki gin kun watldum nūqa ūkl.

41 La nikia, Ade, nik la tsī: mālūq wūtlī

da getla āq wūtla sa glāglikiū-matsā; yikā numūq getla āq sa sikia pun yāgī dālā, lī da numūq sikiā skum gūs tawī ukās.

42 Wa gilh dāk̄w mīs kīyos qunayā, la wākmūta umk̄ kīs qunā wilāks mālūqa ī: wa wī klī lākīks mālūqa ī klūmākl tlāhwila nūqs?

43 Lī Simon nānāk̄mī nīkiā, hī gānums tī da kīnumk des glīkiaunum; la nīk yik, la ums nukā.

44 Wa la qestā lākā zidāk, la nīk yik̄ Simon, dūqila mas ik̄ gada zidāk ga? gākī-klī gin lākūs gūqa kūs, las kīs zaw gākun klas wāpā kā gin gūgwayūg, lā glā tāg la qunkāk gin gūgwayūg yis gās gwāsdig, lāg dekug yis gas sayāk.

45 Kīsa ā kūs yāqā gākun klas mīzuh ide; lā glā tāg kun la wāwāsdum gāk̄ iklā, kīs qātl ālītl mīzāk gin gūgwayūg.

46 Yik̄ gin hyūmsig kīsa ā kūs klātīd kug yis klādum ā; lā glā tāg kuls īdik̄ gin gūgwayūg yisa klādum.

47 Hī mī sin nīk-ītlūkl, yik̄ kīnum ā yekīnī sik la mī dīgiklilāqā; kāks awīla ik̄ tlāhwila nūqā: we lā glā kī da hūlātlas dīgiklilūd tsū lāk, hī mīs kīs aula um tlāhwila nūqā.

48 La nīk k̄ā zidāk, kīs yekīnāyūs la mī dīgiklilāqā.

49 Wa yih dāk̄w kī da quzītl lākā humāpī

gla wī, la nīnkikulā-h-dākwa, ungwā zūk da dīgiklilūde ka āk yekīnāyī?

50 Wa la nīk kā zidāk, la ums qāqila-āq sūs ūqizālaze kūs, hāga nīnākakulāk.

CHAPTER VIII.

WA la nahwegī kīks la ī lelelāgilīs lā-kā gūqgagwīs, gliks-āla glū gāk sa ek zikiālum sa gīkāsa sa Ike Gīkumī; numī-maul gla wa mālūgwagīyū.

2 Hī mī sa zidāk, yīkā la ek-īdā matsū lākā yāksamī naukayā gla wa yegūlum ī, Mary yīkā glīkulā sa was Magdalene, gayūtl za wa sa aglabū demon, la lāwe.

3 Hī mī sī Joanna yīk kunum as Chuza aāksīlilgis as Herod, hī mī sī Susanna, gla wa kīnum wa-ūqā, yīkī da aāksīla lah dāk-wuk yīsī da gāyūtlī lāh dāk-wuk.

4 ¶ Gākī da kīnum bībagwānum kāpīkau lāk gāyūtl lākā nāhwā gīgūgagwīs, la yāka-gatl sa nīk-damā lāh dāk-wuk.

5 Yīkā dsimīnūk lā kās zimī sīs zimza-īmas: la zimā, lī da wa-ūq qupālīs lākā kāyās; la tīpā-sawā, lā kā ī da pīpāklūmasa sa ikī humh iduk.

6 Lī da wa-ūq qupāklil lākā tīsum; wa gil mīs qāk-īda la hwīls-īda, ka ikī kīyosa ī qunkā.

7 Lī da wa-ūq qupakā k̄ā kukunī, lī da kukunī qāk-īd gla wī, la tākiau-numā.

8 Lī da wa-ūq qupālīs lākā ek awinā-gwis, la qākā, wa gākī sa nūnawimas lākīndī gind : wa gil mīs qilbā mas nīk sīk, la hāsīl nīk, yīkī da puspayū nūqā kās wuklilī, wīgā hyī wuklilā.

9 Lī kīkākūklā matsawas wuklak, māsī qībā tla ā sa sūk da nīk damāk ?

10 La nīkiā, la um glas zaw sū kas kauklila ūsā kī da tlā-unūsa sī da gīkāsa sī da Ike Gīkumī : la mīs glā glī da wa-ūq nīk sū sa nīk-damā ; kās wāh mī dūqila, la kīs dūqila, wāh mīs wūklila, la kīs ayūsila.

11 Wa ga um qībātla āts gāda nīk-damāk : yīkā zimza-īmas hī mī wātlduma sa Iki Gīkumī.

12 Yīkī da hī lī da kāyās hī mī da la wuklila ; wa gākī da lāyāp, kās uk-īdī kī da wātldum lāk naukī-h-dākḡwās, kā kīs dākḡwī lāks ūqisa qākutlā ī qāqila āq lāk.

13 We yīkī da hī lī da tīsum hīh dākḡw mī da, yīks lāh dākḡwa ī wuklilā, dādāla k̄ā wātldum ek-kusulā ; wa ga mīs kīyos klūpukig, hī mīs yāwās īd ūqīs ī, lā ka ā kī da tlālaī-kulah dum la itākā.

14 We yīkī da qupakā k̄ā kukunī gā-h-dākḡw mī sī da la wuklila, wa yīks lāh dākḡwa ī hayūtlil, lāh dākḡw tākiau-nums awīlilkula glū kīkūmgīlākā yū mī sūk ek-kusila yauks

bagwānum, la kīyos gāk nūnawīmas nākum
zau matsūs.

15 Wa yikī da zimgālīs lākā ek awīnā-
gwīs, ga um hī qix ī da ga-īs ī lākā kīyos ī
kliqī ek naukayā, la um wuklila kā wātdum,
dātla ulātlāk, gākā mas kā nūnawīmas kīs
autl-bāla.

16 ¶ Wa kīyos tā bagwānum, yiks lā ī
mīhyitūd kā nigwāyū, kupsum-duk, glū
ukābū-lītlas lākā ga-īlas, ukāklilūda-āglāts
lākā nigwayū h-dumā, kāh dākwi da la īkli
dūqilī sī kā qukātla.

17 Kā iks kīyos tāyātla, kā kīs klā nītl-
idā mātšū-kl, kīyos kād qulāklatla, kā kīs
kla qālā-gilā mazum-kl kās gākī lāk qu-
kātla.

18 Wa yāklau-h-dāk w la kīs wuklilātla
ināyūs ; kā iks hī ma ī da uknūgwāde, zaw
sū-kl ; wa yikī da kīs uknūgwāda, uk-id
tsū klī lāk kī da wāh mī wūtl-um nīnkikīs
ukā.

19 ¶ Wa hī mīs gāk dums abump as gla
wis nātl-numwiyūt, wa kīyos dāk w tā qih-
ida āts lāk, kā ī da tākiāpī.

20 Wa la mīs nīlum lāk, yik abās glū
nātl-numwiyūt glāh glosa, dūqiks-dūkl.

21 Aū mīs nānākmi nīk lāh dāk wuk, hī
mun abump glū nātl-numwiyūt gada wuklila
gāk wātluma sa Ike Gīkumī, glū hī qīgīlī.

22 We lākā numk-sa nālā, yiks lā ī lāks

lākā sākilīs, yik gla wīs kīkākūklā matsa wī :
la nīk lāh dāk̄wuk, wīhyints lākā upsūtak̄ sa
zalātlik̄ : lāh dāk̄w wīkwstunda.

23 Wa yīks lāh dāk̄wa ī yāwāpiyāla la
mīkīda ; wa gāk̄ gāk̄stāgaā klā yīda awīla
yaula lākā zulātli ; wa lāh dāk̄w kūta nāqila
kā wāp, la um ūzālagi kla yā.

24 Wa gāk̄ dāk̄w lāk, nīga-tauya, Ade,
Ade, la munts tlekiā : la zihīda, la klūwil
gātli kā yaula gla wa tūhwe sa wāp ī ; wa la
ās qātla la kīmā-kula.

25 La nīk lāh dāk̄wuk, wīzī līs ūqizā-laze
ūs ? Wa lāh dāk̄w kitlila kunyās-īda, nīnā-
kiaula, māzī bagwānum īnī gās gada, kwā
weke kwā yaulāk̄ gla wa wāp ik̄, lūk̄ nānā-
kīgīq ?

26 ¶ Wa lāh dāk̄w lāga ā-klila lākā awī-
nagwīsa sa Gerasenes, yīk̄ nuk̄kiūtas Galilee.

27 Wa gil mīs gāk̄ lotli tau lākā awīnāgwīs,
hī mīs la nākūwā tsa numuq bagwānum gla
wī gāyūtl lākā gūqila, yīkā uk̄nūgwāde sa
demons, kītla la kīs kūk̄zaulak̄ qītlqela, kīs
kād la gūqāhyila īnūkwā, au um hī li da
dīdigiyā.

28 Wa gil mīs dūk̄-wāklilāk̄ Jesus, la
qākla gātla, la yāk̄-wālīs lāk̄ nukumālīs as,
la hāsīl nīkia, mā zin klūs Jesus, yūkl
Kwanūq sī da Hīnūme Ikiāla Ik Gīkumī ?
hawāk̄-ulin klūkl, qālā tlālawūtlilā mas
gāk̄un.

29 Kā īks weka ā kā kīsī hīlūmas demon kā gākīs gākau lākā bagwānum : kā īks hīmunātla mīh dī dāh-īduk : kās kākālālā sa-wī, yigluq sa kulkahyaula gla wa dunum ; a-utlzālā mas kā yiglum wāhsāmīs tālāk, kīmyāks-dī sū sa demon lākā lūblabīs.

30 Lī Jesus wuklāk, māsīs glīkum ā ? La nīkiā, Legion ; kā īks kīnum a ī da demon lālākā lāk.

31 Wa lāh dākḡw hawāk-ulāk kā kīsīs wekāk kās les lāzau lākā wāwunkunūtl.

32 Lā tā kīnum ī da gwasū hī gāk lī humāp lākā nuge : lāh dākḡw hawāk-ulak kā wākīs hīlūmāk la lālākā lāh dākḡwuk, la mīs hīlūma umk.

33 Wa gākī da demons gākau lākā bagwānum, kās le lālākā lākā gwasū : lī da gwasū wīlā um qūmhyākā lākā tsītātla hīstāla kā zilātī, la wīla um wīhyina-līsumā.

34 Wa gilh dākḡw mī sī da humgīlāh dek dūk-wākīlīlā kā qīh-īda ās, lāh dākḡw hītītsau, la nītīlas lākā gūqīlā glū lākī da ātklāla.

35 Wa lāh dākḡw lā-wīls kās le dūkḡwī-duk qayūh dākḡwas ; wa gāk dākḡw lāk Jesus, lāh dākḡw dūqīlā kā bagwānum, yīkā ukūda ā sa kā demons qātlā, kūkzaula, lā kād nākumzau, lāk gūgwayaus Jesus : lāh dākḡw kitlīlā.

36 Wa yīh dākḡw kī da dūqīlek nītīlāh dākḡwuk qīh-īda ā sa sa uknūgwādīh-de sa demons la ī ek-īdā matsawā.

37 Wa nāhwā mī sī da līlqilāklaya sa awīnāgwīs awīste sa Gerasenes uḱ-kiālāk, kā lā-lagīs boh dākws ; kā iḱs lāh dākwa ī wālas kitlilās : wa la laḱs lākā sakilīs, kās aīdaākī.

38 La mīs gli da bagwānum yīḱ gāyūtl zawa sa sa demons hawāk-ulāk kā kupetlīs gla wī ; au mīs yalāk-īduk, nīkia.

39 Itsīstā laga lākīs gūqa ūs, nīkia ūs as wālāyāsas qīh-īda ā sa sa Ike Gīkumī kās : wa la mīs laḱīs qīyūtlilas, ḱālāgilā wīlā ḱā gūqila wālāyāsas qīh-īda asas Jesus kā ī.

40 ¶ Lī Jesus aīdaākā, kīlakias ḱā sū sa kīkakaula : ḱāh dākwuks nāhwā ma ī nākiātlāk.

41 Wa doḱ, gākā bagwānum glīkādīs Jairus, aāksīlī kā kāpīkawāzī : la huḱwālīs lāk gūgwayaus Jesus, kās hawāk-ulīk kā gākīs gākītl lākīs gūq :

42 Kā iḱs ḱwungwāda ā sa numūq mī zāzādākum, le-ḱunt mātl-unḱagiyū-gwīlīs la wāwāsdum, lā tā kulqātla wāwīpā : gil mīs lā qīyūtlil lāk, la tākiāpā sū sa kīkakaula.

43 Lī dā zidāk yīkā lā wāwelasū sa ulqā la mātl-unḱagiyū-gwīla, yīkā la wīlākā sīs ḱāklākāwī lākā pīpatīnūḱ la kīyos qīhīda as hītl-īda matsūs numūqā,

44 Gāk lāk awīgayās, kās glaubālīḱ īwunḱayās qītlqeles : wa hīh-īda mī sī da wāweles ulqes kiūtl-īda.

45 Lī Jesus nīkia, ungwī da glaubāle

gākun? wa gil mīs nāhwā um hīhwā, lī Peter nīkia, Gīkumī, kwā kikakaulāk tākia-pūkl lūk mā-k-āklilūkl, las nīkia ungwī glaubāle gākun?

46 Au mī sī Jesus nīkia, glaubāla su zau mun kla sa numūqā: kāk gin wunātlilā mī gin klā kā tlāhwāyā la lāwē gākun.

47 Wa gil mī sī da zidāk dūk-wāklilāk kīsa ī tāyatla, gāk kwunāla, la huk-wālīs lāk nukumāyas nīla sīs glaubāla gītlāk wuglitl tsa nāhwā bagwānum a, gla wīs hīhīda īnī um hītl-īda.

48 La nīk kā zidāk, Kwanūq, kīs ūqizā-lazī yūs hītl-īdā masū-kl, hāgā ek umk.

49 Yīks yākuntāla ma ī, hī mīs gāk-ātsa numūq gāyūtl lāk gūqā sa aāksīle kā kāpī-kawāzī, nīkiā, la mīs kwānūqa ūs tlilā, qātlas yewīnāla kwa Kākūklā-mas īk.

50 Au mī sī Jesus la ī wūklilāk, nānāk-mīk, qālā kitlil: au umā ūqīs uk, lā klī hītl-īdā matsū-kl.

51 Wa gil mīs gāk lākā gūq, la kīs hītlkālāk numūqa bagwānum la-īkl gla wī, hīgāmī Peter, glū John, hī mī sī James glū ūmpa sī da zāzādākum glū abump as.

52 La um nāhwa qāsa lāgwātluk: au mīs gla nīkia, qāla qās; kā ūks kīsa īk tlilā, au mūk mīkā.

53 Lāh dāk w dās dātlas, kauklila um kīks la mā ī tlilā.

54 Au mī sī dāh-iduk āyasaus, lāqagātl, nīkia, zāzādākum, glāk-wīd.

55 Wa gākī bah-wanāyas hwilākā, la hih-ida um glāk-widā, la wekā kā zaw sa wis, kā humh-id sūs.

56 Lī gīga-ūtl-nūqas kunyāsa : au mīs hayāklulā lāh dāk̄wuk kā kī-sīs nītlā sū nūq lāk̄ bagwānum yisa qih-ida ās.

CHAPTER IX.

LA klilātlū kā mālū-gwa-giyū, la zaw lāh dāk̄wuk sa tlāhwā-yī kās tloqīmasī lākā demons, glū kās hītlīk̄ zīzāhkūlum.

2 La yālākāh dāk̄wuk kā les zikiātlila sa gīkāsa sa Ike Gīkumī, glū kā hītlī sī kā zihkā.

3 La nīk lāh dāk̄wuk, qālā uk̄-id sū nūq kā īs lāinī klūs, kīs sīkiākānū-wākulā, kīs kād klābātā-kula, kīs kād qāquhwsumā-kulāk, kīs kād dālā ā-kulāk ; qālā hyī kād malākulāk dādāzawāqā.

4 Wa yīk̄ gūqīnāya sis lā-īglā sūs, hī mī sis lī, wa hī mī sis gāyūtl zauks̄ lā īk̄.

5 Wa yīk̄ wāka ā sa sa kīs dādālūkl, gil mī sis bo sa gūqila kyitlūdā kā tukia lākīs gūgwa-yūs kā nītlā yih dāk̄ws.

6 Wa lāh dāk̄w, la lālāh saul lākā gīgūq ga-gwis, zikiātlila sa ek zikiālum, hītlāksīla lākā nāhwā.

7 ¶ Lī Herod k̄ā hānāgazi wūklilā k̄ā nāhwā la qīh-ida ās : la k̄ūmulkulā k̄ā iks nīk sū ināyī yisa wa-ūq, yīks lā ī glāk-wīdī John lākā tlilī.

8 Lī da wa-ūq nīk kīks nītl-ida ī Elijah ; nīk k̄a ī da wa-ūq kīks numūqa ā lākā prophets wūtla qilāh-īd itīda.

9 Lī Herod nīkia, lāh īda mī ga glin kāh-īduk John, lā glā zau tū ungwūk da, wuglitla kun qayau ? la dādūk-wāklila āk.

10 ¶ Wa kī da apostles gilh dākwa ī hwī-lākā nītlāk yīsīs lāh dāk w qīgīlas da : la uk-īdih dākwuk kās qestī lākā gūqila glīkādīs Bethsaida.

11 Lā glā tī da kīkakaula dūqilāk, lāh dāk w lāskum īk : la mūlas, kās yākugātli lāhdākwuk yīsā gīkāsa sa Ike Gīkumī, la hītlā k̄ā nīkī kās hītlā sa wī.

12 Gil mīs zāgwā-nāqila, gāka ā sī da mālūgwagiyū, kās nīk yīk, yālākā lagā kwā kīkakaulāk k̄ā lālāgī sūk lākā gīgūq-gagwīs gla wa awistālīs, kās qālās, glū kās ukīk humāyā : kāk gints yū wig lūk da lūbīs īk awīnāgwīsa.

13 Au mīs nīk lāhdākwuk, zawhdākw lāq k̄ā hume sūk : lāhdāk w nīkia, au zau umk sikiā skum gints qunīqig glū gwāda mātlig māmaīmasa, hī ga um kuntsū lā lāk kilhwā lākuk humāyā k̄ā ūk da bībagwānumk.

14 Kākdākwuks sikiā puna ī lūksūmhīd

bagwānum a : la nīk kīs kīkākūklā matsa was, qāgalīsā mas la gāq, kā sīsikiā skum gūstawī sūk lātlūkwisā.

15 Lāhdākḡw hī qīhīdī, la qāhīdā masuk nāhwā.

16 La ukīd kā sikiā skum qunīq glawī da mātl māma-īmas kās dūkūstaulī kā ikī, la mūlas kās wukiek, la zaw kā kīkākūklā matsa wī, kā les kiāhīdis lākā kīkakaula.

17 Lāhdākḡw humhīda, lāhdākḡw pūtlīda : hī mīs la ukīd tsa wī humgīsāwīk dākwas mātl-ukklagiyū lukāyā.

18 ¶ Gil mīs la hīga īs hawākūla numī maula mī kīkākūklā matsa wās gla wī : la wuklā hdākḡwuk, nīkiā, ungwā kulasawun kla sa kīkakaula ?

19 Lāhdākḡw nānākḡmī nīkiā, John kā Baptist ; lā glā tī da wa-ūq nīkiuks gāyūtla ik lākā pīprophets wūtla gāk itālīsa.

20 La nīk lāhdākḡwuk, lā tās ungwā kulā hdākḡw gākun ? Lī Peter nānākḡmī nīkiā, sū um Christ yisa Ike Gīkumī.

21 La mīs tloqāla, hayāklulā-hdākḡwuk kā kīyos dakḡwīs nīlā tsīk lāk bagwānum ;

22 Nīkiā, yīk Kwanūqa sa bagwānum kīsā las kīs tlālāwūtlīla lākā kīhīdātla, glū kās yākmūdum ī sā qulsqulyāq gla wa gīgakumāyī priest hīmīsa kīkiātīnūk, glū kās kīlagaqī-kl, lā klī itūstaulīs klā kā yūdūhw pun hwās klā.

23 La nīk k̄ā nāhwā, gil mī klasī ungwe bagwānum gāksumāya-īksdikl gākun, wīgā hyī kīs-kulā qilix-um kīs bagwānum ināyī, kās dāhīdī kīs kayūyaula k̄ūk nīnālāk, kās legāyī gākun.

24 Kā ī da ungwā kla awilā gilā-kl kīs baqīnāyī hyisā mas klīk : yiglā kī da ungwā kla wākmūtā kīs baqīnāyī kā un qāqila-āqilā klīk.

25 Kāks māsa ī qenumā sa bagwānum kū wīlūkl lākḡwā awīnāgwīs, kās le hyisā mas glū kās wāhmūtā mas mī lakīs bagwānum ināyī qilixmā ?

26 Kā ī da ungwā kla mākzā klin gla wun wātldum ī, hī mīs mākzulum klisā Kwanūqā sa bagwānum, kū gāk-kl lākīs husmākī egālazī, gla wī da egālaze sī da Umpa, glū ukā sa angels.

27 Lā glā tin nikiū-kla sa aula, yikūk da wa-ūqāk lākḡwā glākḡwātlek lāq, yikwā kīs klāk puk-āklilā kluk wānumgilā, kū lā-kl dūkḡwāklilā kluk gīkāsa sa Ike Gīkumī.

28 ¶ Lā mātlgwanātl pun hwasā āgūtla nīkia, la ukīduk Peter glū John hīmīsī James, kās le lāgūstau lākā nuge kās hawākulī.

29 Wa yīks lā ī hawākulā lī kūqilāyas klāyūgwīklilā, lā k̄ā ī qītlqeles mulhīda zulīkulā kād.

30 Wa dok, hīmīs la ya-īkuntālā tsā mālūq bībagwānum gla wī, hīmī Moses glū Elijah:

31 Yikā nītl-īdī lāk egālazī, la wātldum nūq sīs lāinī tllilūgwī-kl lākīs lāinī-kl lāk Jerusalem.

32 La mīs gla Peter glūhdākwi wa-ūgwī-sas la māmīkamāla: gilhdākwi mīs gla zā-kyihidā lāhdākwi dūkwākllilāk egalazes, gla wī da mālūq bibagwānum glākwtāla gla wī.

33 Wa gil mīs bo nāqilah dākws, li Peter nīk yik Jesus, Gī, ekia ī kā unts kunts yū wī lūk: wa wīgā hyinūh ukīduk yūdūhw sumā yī-yāwāpsumā, numā kās, glū numā kā Moses, glū numā kā Elijah; kis kauklilā kis wātldum.

34 Wa yiks lā ī nīk sīk, gākā ā sa unwa-yī teskumdihdākwi, lāhdākwi kitl-īd yiks lā ī atluksum sū sa unwāyī.

35 Gākā ā sa nikiāle lākā unwāyī, nīkia, ga mun Kwanūqig qayū bidsī gin: hūklilāhdākwi la kik.

36 Wa gil mī sī da nikiāle kwītl-īda la dūkwāglitli Jesus numūq mā: wa lāhdākwi tāyātlāk kiyos nītla sūs bagwānum lāk lāhdumas hī qīhidīs dī-dūkwāglitli.

37 ¶ Wa gil mīs tlinsā yiks gāk dākwa ī gākākā lākā nuge, wālas ī da kīkakaula nākū gla wī.

38 Wa dok, kā bagwanum gāyūtl lākā kīkakaula lāqāla, nīkia, Gī, hawāk-ulin klūkl kās dūkwīda ūsā kun kwanūq: kā iks hīga ma un kwanūqa.

39 Wa dok, demon ī da loklek, la ūdāhīda nāhwā qākligātla; qāpatawī glū āhwila glū yilyilqā la masuk, īs bābawāh sta āqs.

40 Lin hawāk-ulāh da kūs kīkākūklā matsa-wā kūs kās lāwūdīk, lāhdākḡw kīyos qīh-īdaā sa.

41 Lī Jesus nānākḡmī nīkiā, ā kīyos ūqi-zāzī hī-hātililq kād uls, wīzun wāwāsdum klā kupetlā-kl glūs glū nānākūtl tsa wūkl, kīlagā tsīs kwanūqa ūs.

42 Wa-yīks gākā ī qāsūtlila, lī da demon zukālisā masuk kās qāpā masīk; la mīs glī Jesus klūwilgātl kā kīs hīlūmas demon, kās hītl-īdī kā bābāgwum, kās zawes itīts lākīs ūmp.

43 ¶ Wa nāhwāhdākḡw mīs kunyāsas tlo-qīmas qīxdum sa Ike Gīkumī: gil mīs glā lāhdākḡwā ī nāhwā um kunyāyālas nāhwā qīh-īdaāts, la nīk kīs kīkākūkla matsa wi,

44 Wīgā hyī gada wātldumk lāzau lā kūs puspāyau kūs; kā ī da Kwanūqa sa bagwānum le klī zawe-kl lāk āyasaus bībagwānum.

45 Lāhdākḡw glā tā kīs āyūsilāk gada wātldumg, wa la tāyaāq lāhdākḡwuk, kā kīs dākḡwis dūk-wāklilāk, wa lāhdākḡw hālāla wuklāk lāk gada wātldumg.

46 ¶ Lāhdākḡw kātāpāgilī sa wī klī awilā-kāwī hdākḡw klas

47 Gil mīs glī Jesus dūk-wāklilāk kākīsta īnī-hdākḡwas nīnaukāyas, la ukīd kā ginānum

bīdawī kās ukīdis lākīs upsāyī kās nīkī
lāhdāk̄wuk

48 Yīkī da ungwā kla dādālā kluḡ gāda
ginānumḡ lākun glīkum dādāla gākun; wa
yīḡ unḡwe dādālā gākun dādālāk̄ yālākum
nūqa un: kā hī-inīmasīda umekī kla lāhdā-
ḡwūkl nāhwā, hī um wālas klī.

49 ¶ Lī John nānāk̄mī nīkiā, Gī, dūqila
nūhwā ḡā numūḡ lāwela ḡā demons lākīs
glīkum ūs; lā tā nūhw bulāk, kā kīzīnāyas
legī gākunts.

50 Au mī sī Jesus nīk yīḡ, qālā bulāk,
kā ī da kīsī kākādāla gākunts hī um qīwe
gākunts.

51 ¶ Wa la mīs ulāk lastūd yīḡ lūḡwītla
dāḡüstū dihdumk, la qayūttilāk se um kās
le lāk̄ Jerusalem,

52 La yālākā kās ḡāḡālatl-gīwī: wa lāh-
dāk̄w mīs, la lāzaulīs lāk̄ ḡūqile sa Samari-
tans, kās qātlātlā masī kā ī.

53 Wa lāhdāk̄w kīs dādālāk, kā ī qīku-
mātla āsaā sīḡs hīhstaāqī qayūttilī Jeru-
salem.

54 Wa gilhdāk̄w mī sī kīkākūklā matsa
wās yīḡ James glū John dūḡ-wāklilā kīk,
lāhdāk̄w nīkia, Gīkumī, nīk mas kunts uk-
kiagātlik̄ hyīkule kā ḡākākā gehīd lākā ikī,
kā hwūmtīdihdāk̄wī sū ḡā, lāk̄ qīhīdaas
wūtlas Elijūtla?

55 Au mīs mulsīd, kās klūwilḡātl dāk̄wīk,

kās nīkī, kīsa ā kūś kauklila kwā hīk qīgālā masūkl.

56 Kā ī da Kwanūqa sa bagwānum āks kīsā ī gāk kās kīlākīk bībagwānum, hī glātl kā qīqiles: wa lāhdākḡ qestā lākā numī gūqila.

57 ¶ Wa yīks lāhdākwa ī lākā tihyila, numūq tī da bagwānum nīk yīk, la mun legī klūkl lākīs nāhwā kla ūś la āś-kl.

58 Lī Jesus nīk yīk, yīkā gilgāūmas uknūgwādī sa qāhqawīs hīmīsī da pīpāklūmas uknūgwādīs kīkulkāzī; lā glā tī da Kwanūqa sa bagwānum kīyos qilhīda ā tsīs hyūms.

59 Wa la nīk kā numūq, legī la gākun, au mīs nīkia, Gīkumī, hīlūqālaga umas glin lā wunumtīd kun ūmp.

60 Au mīs nīk yīk, bo la tsa tīlī kā hī mīs wunumtā kīs tīlī, au umā hyī glātl lāk kās lā ūś gwītla sī da gīkāsa sa Ike Gīkumī.

61 Lī da numūq ūgwākā nīk, la mun legī klūkl, Gīkumī; hīlūqāla ga umās glin hulākiāška kī da quzītla lākun gūq.

62 Au mī sī Jesus nīk yīk, kīyos bagwānum, yīks lā ī ukāklilūd sīs āyasū lākā klūqagilīzāyū, kās mulīkglī, hītlūgwa ā lākī da gīkāsa sa Ike Gīkumī.

CHAPTER X.

WE lāk la ātlākāwī sīk yīkā Gīkumāyī uķīd
 k̄ā aglabū skum gūstau ūgwilā, kās yālākīs
 mā ī mālūq maula gāgālatl-gīwīs lākā nāhwā
 gīgūgagwīs glū awīnāgwīsā, yīk gāgakī sīks
 he ī.

2 La nīk lāhdāk̄wuk, kīnum ūk̄ da hum-
 sāsa-wālasīk lā glā tuķ da īaāk̄ulāk̄ hūlātla,
 hawāk̄ulā la ga k̄ā Gīkumāya sa humsāsa-
 wālas k̄ā yālākī sīs īaāk̄ule lākīs humsāsa-
 wālas.

3 Hāgihdāk̄w la lākīs līlaās klūs : dok,
 lamun yālākūs hī qīx ī sāsūm-lāmadū lāk̄
 nākukayas īaāklānum.

4 Kīyos la daāq dālaāzīk̄, kīyos klābātūķ,
 kīyos tībāyūķ ; kīyos la hyī k̄ād īāk̄kiāla sū
 bagwānum lākā tihyilā.

5 Wa yīk̄ gūqīnī kla sīs laīglas dāk̄w kla
 ūs, nīk umās glāk, nākulkulā lāk̄wā gūqīk̄,

6 Wa gil mīs k̄wanūq sa nākulkulā hī
 gāk̄ lī, lā klīs nākulkule yūs gāk̄ lāk, gil
 mīs gla kīsa, lā klī āīdaākā-kl lūkl ītīdi-kl.

7 Wa hī umā lī da gūq humāp glū nākāk̄
 zīzawyas lūkl, k̄ā ī da īāk̄uleķs hītlawī lākīs
 īāk̄ulānum : qālā lāīklisilā lākā gī-gūq.

8 Glū gūqilā īnī kla sīs lāzaulīzās dāk̄w
 kla ūs, we dādālūkl, hī mī sus hume klī
 uķumlīlum-hdāk̄wās lūkl.

9 Hītlā lā k̄ā zīhkā kulgwītl lāk, nīk lā

hyī k̄ād lāhdāk̄wuk, yīk̄ gīk̄āsa sa Ike Gīkumī gāk̄ um nahwātla lūkl.

10 Yīglāk̄ gūqila īnī kla sīs lāzaulīzās dāk̄w kla ūs, we kīs dādālūkl, lāwils la lāk̄ā klāsānauyas kās nīkia ūs,

11 Ya umk̄w tukiāk̄ gāyūtl lāk̄ūs gūqila īnāyā kūs, yīk̄ gādā qutātlag lāk̄ gānūhw gūgwayūg diyū-dunūhwā kug kākādā lūkl; kauklātla lāk̄ gāda, yīks gāk̄a ī nahwātli da gīk̄āsa sa Ike Gīkumī.

12 Nīkin klūkl ekiātlā kāwāyī klī lāk̄ī da nālā klā kā Sodom, kā glātl kā ī da gūqilā.

13 Lākālā klus, Chorazin; lākālā klus Bethsaidā, kā īks, gil mī lāk̄s dī da tloqīmas qainī hī uksū wī Tyre glū Sidon, yīk̄ uk̄āyī lūkl, lāhdāk̄w lāk̄s wūtlī kayūtl wūtlī māyātīduk, qātl lāk̄ zekuzū glū qunāyī.

14 Lā tā glā klī ekiātla-kāwīkl kā Tyre glū Sidon lāk̄ī da dādālīta un̄k̄ kla, kā glākl-ts.

15 Wa yūkl, Capernaum, ikīstānū kla sa lāk̄ā ikī? bunīstānū klus lāk̄ bibunākāwāyī.

16 Yīk̄ī da hūklīla lūkl hūklīlī gāk̄un; wa yīk̄ī da klālāqāla lūkl klālāqālī gāk̄un; wa yīk̄ī da klālāqāla gāk̄un klālāqālī kā yālākum nūqa un.

17 ¶ Wa yīk̄ī da aglabū skum gūstau itīstā ekikula, nīkia, Gīkumī, ya um kī da demons nānākīgī gāk̄unūh lāk̄īs glīkum ūs.

18 La nīk lāhdāk̄wuk, dūqila umhdin kla Satan zukāk̄ul hī qīx ī da klunīqā gehīd lāk̄ā īki.

19 Dok, la mun zaw ūklā sa tlāhwī kās tīpā ūsāk̄ sīsīt lum glū scorpions, hī mīs muqāmī lāk̄ tlāhwāya sa hayūt: wa kīyosā las tā yilqā masūkl.

20 Qālā hyī glātl ek-kusilā sīk, yīks nā-nākīgā ya ī da demons lūkl, ekīkula lā hyī glā tsīs glīglīkum ūsāk̄s kiādūqa ā lāk̄ā ike awīnāgwīs.

21 ¶ Hī mīs lāk̄ dums ekīkugātl lāk̄ī da Holy Spirit, nīkiā, kīlakiās kun klūkl, A Ump, Gīkumī sa ike glū gwā bunīg awīnāgwīs, yīks qulāk̄lihde kūsā kug kā ī da naukādī glū ayūsātla, wa las nīt las lāk̄ wīwayūkumāla: keglas, Ump; lāk̄āmaā kūs ek-ākik.

22 La mī nāhwā zawē gāk̄un yisin Umpa: wa kīyos numūq kauklil ungwī da Kwanūq, hīga mī da Ump; glū ungwī da Umpa, hīga mī da Kwanūq, wa hī mī sī da ungwe qayūsī da Kwanūq kās nīlātsī.

23 La qīkumhīd lāk̄īs kīkākūklā matsa wī, nīk tā ūqīgātluk, hītl-āk̄ālā zīkias-aus kayākūsā sī da dūqile kī da dūqītl dāk̄wūs:

24 Kāk̄ gin nīkī gūkl, yīks kīnumā ī da prophets gla wa gīgakumāyī wātlākīlūt l kās dūqīli kīs lāhdāk̄wūs dūqītla, wa lūt l kīs

dūqilāk; glū kās wuklilī kīs lāhdāk̄wūs wuglitla, wa lūtl̄ ka ī kīs wuklilāk.

25 ¶ Wa dok numūqī lawyer glāk̄wālīs kās gwunhidī aūzālāk, nikiā, Kākūklāmas, māsin qīgīlas kla kun hīlīk̄ hīmunīs qilā?

26 La nīk̄ yik, mās wīs glī da kiātātle lāk̄ā law? wetlīs kiākiāduqsīla ināyūs?

27 La nānāk̄mī nikiā, tlāhwilā nūq̄ klisī tsa Gīkumāya kīs Gīyā ūs, wīlā-kl̄ tsīs naukā yūs, wīlā-kl̄ ka ā tsīs bahwanā yūs, wīlā-kl̄ ka ā tsīs tlāhwā yūs, wīlā-kl̄ ka ā tsīs kīkūt̄l- melātsī yūs, hī mīs numā-īs wutūs qīhzāsū sā kīs bagwānum ināyūs.

28 La nīk̄ yik, la ums nukā sīs nānāk̄mā- yāyū wūs: ga umāts qīgīlasī, la mī sis qilātlā-kl̄.

29 Lā glā tā nīk̄ kās ēkiū-wī, nīk̄ yik Jesus, wa ungwā zau tin numā-īs wutā?

30 Lī Jesus nānāk̄mī nikiā, numūq̄ wūt̄lī da bagwānum ūtlā bunūt̄lil gehīd lāk̄ Jeru- salem lā la ā lāk̄ Jericho, la yāqakā kā tlīt̄lā- tlīnumā, yīk̄ la wīlgit̄l-unduk̄ k̄lāk̄iāksīlāk, kās kāsīdī yāqīs-aulāk̄ qāqilamasā.

31 La nukulīsa sū sa numūq̄ priest kenā- qil lāk̄ā tihyilā, wa gil mīs dūk̄-wāklilāk, la hayākulā lāk̄ā upsūdīs.

32 Wa hī um̄ ka ā wīs qīhīda a tsā Levite ūgwākā, yīks̄ gāk̄a ī lāk̄ yāqīzāsas, la dūk̄- wāklilāk, hayākul lāk̄ā upsūdīs.

33 Lā glā tā numūq̄ Samaritan yīks̄ kenā-

qilā ī, gāk lāk yāqizāsas, wa gil mīs dūk-wāklilāk, la wosis,

34 Gāk lāk kās yitl-īdīk lililkutlāyas, qukštūdā lāk yisā klādum gla wa wine, la qekindis lākīs qegīsūwī, kās gākīs lākā laī-klilas, la yāyaklūhsilāk.

35 We kā la tlinsā la uq-wūtlzūd kā mātl tsum dālā, kās zawes lākā gīkumaya sa gūq, nīkia, wāk la yāklauq; we kīs hānātl kla ūs lākūyū-kl, la mī sin, kun klū gāk hwilākā-kl itīd-kl, qunā klūkl.

36 Wī dī lāk gāda yūdūqig, qayau ūs aulā numā-īs wutīsī da yequke kā tlītlātlinumā?

37 Wa la nīkiā, hī mī da wāk-īdek: lī Jesus nīk yik, hāga hī qīgīl ūgwākī.

38 ¶ Wa yīks lāhdākwa ī lākīs lā la ā la-ās, laīglīs lākā numzakīs gūqila: lā tā numūqī da zidāk glīkādis Martha daīklāk lākīs gūq.

39 Lā tā zāyā nūq sa glīkādes Mary, yīkā qātlūtla kād lāk gūgwayau sa Gīkumāyī, wuklila ka āk wātldumas.

40 Lā tī Martha kākīgāklumāla sīs aāk-sīla ināyī; wa gāk lāk kās nīkī, Gīkumī, kīsas awilā-gīla kā bowe sin zāyā kun hīgāmī aāk-sīla ā? uqkiāla zau gāq kā giwālī sūk gākun.

41 Au mī sī da Gīkumāyī nānākīmī nīk yik, Martha, Martha tlil-wīkula ā kūs las kīkaīkulā:

42 Lā glā tā numh-īdātli da awīle; la mī sūk Mary yiks lā ī dokūd k̄ā ekī, yikā kīs klī ukīd sū-kl lāk.

CHAPTER XI.

WA yiks lā ī hawākulā lākā numzakīs awīnāgwīs, yiks lā ī qātlā, lī da numūq lāk kīkākūklā matsa was nīk yik, Gīkumī, kākūklāmas-las gākunūh kunūh hawākulī, lāk ūgwāke qīgīlas wūtł-ts John kākūklāmas-a ūtla kīs kīkākūklā-matsa-wūtla.

2 La nīk lāhdāk̄wuk, gilhdāk̄w umā hawākulāk, nīk la, Ump, māyā-untl lā hyīs glīkum ūs: gāk̄ la hyīs gīkāsa ūs.

3 Zaw la gākunūhwā sunūh hīmāyā kūk nīnālāk.

4 Glū kās dīgīklilū da ūsā kunūh yekī-nāyī, kāk̄ gānūh ūgwākā mīg dīgīklilūd k̄ā hītł-tūdsawālas gākunūh lākānāhwā bagwā-num: qālā hyī kād qestānūh lāk̄ tlālaī-kulyū.

5 La nīk lāhdāk̄wuk, wī klī lāhdāk̄wūkl k̄ā glaula nūq kla, kās lekl lākī k̄ā la nukīgāya, kās nīk yīk, āt, glīkiū mas las gākun klas yūdūhsumā qinīqā;

6 Kā gin glaulāg gāk̄ gākun gehīd lākā qīsāla, kīyos tīn humgīlāyū kug?

7 Wa yik lā-kl nānāk̄mī-kl lākā awīklilā kās nīkī, qātlas yewīnāl gākun, la ma āks kīmyāāqā tihyilāk, la um k̄ā ā wīsīgin sā-

sumg qulh-ida gla wun : kīsālasin glākwid kun zaw ūkl.

8 Nīk tin klūkl, wāh ma ī kīs glākwilīkl kās zawek, kā īs glaula īnāyī, la mīs glākl kā tloqāla īnāyas hawākula glākwilīkl kās zawek yis wāka āts ukīksda sū was.

9 La mī sin nīk yūkl, ukkiālāla, la mī sī zawe-kl lūkl ; ālela, lāhdāk w mī sis khā-kl ; muhyitl-tawela, la mī sis ukstūd gītl-kl.

10 Kā ī da nāhwā ukkiāla lokl ma ī, wa hī mī sīd āleks khā ma ī ; gla wī da muhyitl-tauyāks ukstūd gītl ma ī.

11 Wa wīka ī lūkl yikā ūmpa ukkialas kla sis kwanūqāk qunīqā, lā-kl zaw klis tīsum ā lāk ? glū kū māma-īmas lāk, kā māma-īmas zawk yis sītlum ā ?

12 Glū kū ukkiālā lākuk zīgwanau, zaw kla īs scorpion ā lāk ?

13 Gilhdāk w mī lākā kūsāks ya-īksamā ik kauklilāk zaw yas ekī zawyā lākīs sāsūm ūs : wī za wī wākaā sas kekāwī klā sīs Ike-ūs Ump zaw klisī da Holy Spirit lāhdāk w kī da ukkiale kī ?

14 ¶ Wa la lāwūdukā demon la mīs umkau : wa gil mī sī da demon lāwe, lī da umkūk dē yākugātla : lī da kikakaula kunyās-ida.

15 Au mīs nīk-ida wa-ūq, hī zī Beelzebub yik gīkumāya sa demons lāwela masītl tsū kā demons.

16 La ā sī da wa-ūq, wāh gwunh-īduk, dūkwāklila iksduk māmatl-tikiāya lāk gā-yūtl lākā ikī.

17 Au mīs yik, kauklila ma ā glāk nīn-kīkī hdākwas, nīk lāhdāk>wuk, yik nāhwā gīkāsa wāksiks-ātla qilixmā wālāmātsū lāk hyāshyatl-tsistālīs, hī mī sa gūq wāksiks-ātla la klīhyā.

18 Wa gil um lāk wī sī Satan ūgwākā wāksiksātl qilixmā, wetlā zau tā klī gīkāsa sī nukulā klilā lāk? kā is nīkīnīhdāk>wūsin lāwela masītl nūqs Beelzebub kā demons.

19 We kunklū hī lāk lāwela masītl lākī Beelzebub lāka demons, ungwā tī lāwela masītla sīs sāsūm ūsāk? hī gītl um klas dādālīta klūkl

20 Kā glin klū hī mī āyasau sa Ike Gī-kumī lāwela masītl kā demons, gākītl masa gīkāsa sa Ike Gīkumī gāk sum dūkl.

21 Gil ma ā sī da tloqīmas bagwānum qātlātl dādāāqīma-wātula kākālāla kīs gūq, lī māmīkias as nukuwītla :

22 Wa gil mīs glī da tloqā kāwāyī gāk lāk, kās ekiūwī lāk, la tlinumā wīlū-kluk dāda-āqīmes yik hīlikumhdes, kās wāksistīndīk māmīkias des

23 Yikī da kīsa qīwī gākun kākādālī gākun : gla wī da kīsa kupe gla wun gwītli.

24 Yikī da kīs hīlūmas demon yīks la ī lāwe lākā bagwānum, la kāsilkī lākā limhwā

awināgwīs āle kās hyūs-īdī; kās kīyos ī khā sū, la nīkiā, la mun aīdaākā-kl lā kun gūqa yikun gāyauā sā;

25 Wa gil mīs gākā, la khā kīks la ī kī-gaqā glūks amūzuqa ī.

26 Wa lā, kās ukīdī kā aglabū ūgwila demons yākia kāwīs; lāhdāk w laīkla kās hī lī: wa lī ātlī qīxdum sa bagwānum la yākia kāwī sa gilhdī.

27 ¶ Wa yīks la ī nīk yīs gāda nāhwāg, la ā sa numūq zidāk gāyūtl lākā kīkakaula hāsūstau kās nīk īk, ekias ausī da bowāze kā māyūtl-īde ūs, gla wī da zāmā yīkīs zāmā sū wūtlā ūs.

28 Au mīs nīkia, keglakl hīd ekias awī da hūklilek wātldumasa Ike Gikumī, glū ākīlāk.

29 ¶ Wa gil mī sī da kīkakaula kāpīkū nāqil lāk, la ās nīkiā, yīkwā ulsīk yāksāmūk ulsā, dādūk-wāklilā īksda āk māmātl-tīkiayā, wa kīyos tā-kl māmātl-tīkīkl zawe kluq, hīgā um klī da māmātl-tīkiayas Jonah.

30 Kā mī Joneks māmātl-tīkiaya ūtla lākā Ninevites, hī um-kl wīs ūgwākā-kl qīh-īdāas kla sa Kwanūqa sa bagwānum lāk wā ulsīk.

31 Yīk Queen ūtla sa gwābālīs glāk wilīs-kl lākā dādālītā kla glū klūk da bībagwānumāk sa ulsīk, kās hamākzālī kluq: ka īks gāyā nāqila ūtla lāk ūbālīsāk sa awināgwīs īk kās hūklilik naukālā yūtlas Solomon;

wa dok, awilā kāwī gās Solomon ūtla gada gāh lāg.

32 Yiḵ bībagwānumas Nineveh glākḡwātlā-kl lākā dādālītā kla gla wūḵ da ulsīḵ, lā klī hamākzālā kluḡ : kāh dākḡwuḵs māyātī da ūtla kā gliḵsāla inā yūtlas Joneh ; wa dok awilā kāwī gās Joneh yiḵ gāda gāh lāg.

33 Kīyos bagwānum yiḵs la ī mīhīd ḡā nīgwāyū, uḡālītlas lākā tāya-ītl, kīs um ḡā ā wīs uḡābūdis lākā gildas, uḡāklilūda ā glā sīts lākā nīgwāyūh dumā, kāhdākḡwī da la-īkla dūḡstauyī sī ḡā nāḡātlā.

34 Yū um nīgwāyū sūs bagwānum ināyā kūś ūś kayākusā kūś : gil māḡ sūs kayākusā kūś num-mā, lūḡ wīlā mūs bagwānum ināyā kūś kūtā um ḡā āḡ nāḡātlā ; we hyī glūḡ yaksāmā, lākā ūś bagwānum ināyā kūś kūtā um ḡā āḡ pudigālaze.

35 Dūḡātlā la kā ī da nāḡātlā ḡīḡākī lūkl kā kīsīs pudigālaze.

36 Gil mī lākā glā sī wīla lākīs bagwānum inā yūs kūtāk nāḡātlā, kīyos pudikilā klilā, lā-kl wīlīstātla um-kl kūtā kluḡ nāḡātlā, ḡīx zāsāsī da nīgwāyū nauḡstauya ūkl yīsīs ḡukātla.

37 ¶ Wa yiḵs yākuntāla āsīḡ, numūḡ Pharisee uḡḡigātluḡ kā līs humāp gla wī : wa la la-īkl, la ḡāḡālītīl lākā humāyī.

38 Wa gil mī sī da Pharisee dūḡila ḡīḡ,

la kāyāk-kigātl-ts kīzīnāyas zūk-wīd yīks
kīs ma ī humhīd.

39 Lī da Gīkumāyī nīk yīk; lāhdākwsī
sīks Pharisee sa īk zūkwāk ūskumāya sā
qāstā gla wa klūtligā; lā glā tūs āwākaya
kūs kūtāk tlinumā glū yāksamī.

40 Yūkl nīsnanulū, kīs wūtla ī da uķe
nūq wūtla sa ūqīnāyī uķe nūq wūtl um ķa
ā sa āwākayā?

41 Yāqā la hyī glāts kās wākyū wūs lāk
gāyūtla lākīs uķūs, wa dok, nāhwā mīs la
zūkuq lūkl.

42 Lākāla glā klus yūkl Pharisees! kākla-
gīla ā kūš as mint glū rue gla wa nāhwā
qāquk-ūmas, las hayākulāk dādālīta gla wī
da tlāhwilā laze sa Ike-Gīkumī: yū um
glas uksūhdaķwum lākūk, kās kīsa ūs gīgilk-
glāla kā numī kīs uķuqā.

43 Lākālā klus yūkl Pharisees! kāhdā-
ķwuks tlāhwila nūqa āķ sa nālākumāyī
qātla ās lākā kīkāpīkawāzī, glū iākkiāla sa
wī lākā klāklasā-nauyī.

44 Lākāla klus, kāhdāķw sīks he īk qīx
a dīdigiya yīkā kīsī awilhyisā, lī da bība-
gwānum kāzukliyīk kīs kauklilāk.

45 Lī da numūq lākā līlawyer nānākmi
nīk yīk, Kākūklāmas, yīks nīkia ākūsa sik
kālās gāķunūh ūgwākā.

46 Au mīs nīkiā, lākālā glā klus ūgwā-
kūkl līlawyer, kāhdāķwis mawīgindāla inā-

yūsāk bībagwānum yisā qīqundīgāyī qāsā-gīla kās tloqumī, wa lāhdāk̄w ka ās kīs pāhīd k̄a qīqundīgāyī yis numā lākūs qāqāh-zana yīk.

47 Lākāla klus! kāhdāk̄wuks uke nūqa ā kūsā sa dīdigiye sa prophets, lūtlīs wī-ūmp wūtla ūs kīlāgi-qilāh dāk̄wuk.

48 Lāhdāk̄w mī sus nītlā glū hītlkālāk̄ qīgīlasā sīs wī ūmp wūtla ūs: kāhdāk̄wuks kīlāgiqilā ūtlā kī, lāhdāk̄wus uke nūqs dīdigiyes.

49 Lāgītl̄ ka ās nīkī naukādāalaze sa Ike Gīkumī, yālākā klin klas prophets glū iyālākum as, lā klī da wa-ūq kīlākīa sūhdāk̄w klīs glū māmīklātlā kluk:

50 Kā lālūklā sa wī-kl̄ tsī ulqe sa prophets, yīkā lāwe yūtla gehīd lākā gilgālīs wūtla sa awīnāgwīs īk̄ lāk̄wā ulsīk̄.

51 Gehīd lāk̄ ulqes Abel lāga-āklil lāk̄ Zechariah, yīkā tlil ūtla lāk̄ āwākawaya sa luqīlāhdumā gla wa hawāk̄-ulazī: kegl̄ nīkin klūkl, lālūklā sū klī lāk̄wā ulsīk̄.

52 Lākāla klus, līlawyer! kāhdāk̄w sīks uq̄-īda ā kūs āk̄ hyāwāyauk̄ kauklilā īnāyī: kīs dāk̄wa ā kūs la-īkl̄ yīks sau īk̄, hī mī sī da lā-laīklilā lāhdāk̄wus wāwālālāk̄.

53 Wa gil mīs gāka wils lāk, lī da scribes gla wa Pharisees nā-nahwā āk̄ kās kāyūdīk, glū kās yāyākīlīzīk̄ kā kīnum īs wātldum as.

54 Kākālālāk, hāyātlā ƙa ā kās dāhīd tsū.
nūqī gāyaule lāk sumsas.

CHAPTER XII.

WA lākik, yiks la ī da kīnum ī lūklūkḡwā
kīkakaula la kāpīkū nāqila, ek la tīpāp sīs
wāƙaās, la ās nīk ma wīs glā ƙīs kīkākūkla
matsa wī gil sa nāhwā, kākumātlāh dāƙw
la sa bābāwāyau sa Pharisees, yīƙā klīqāyī.

2 Kīyos glā tā tāyaāqā yīƙā kīs kla nītl
īdā matsūkl, glū qulāklātlā, ƙā kīs klā īs
kauglikl.

3 Lāgīklis mā zātl dāƙwa ūs la wātldum
lāk pudikila lākl wūglīkl lāk nāqātla: gla
wī da le yūs wātldum lākā puspayū lākī da
awīklila awīnāgwītla lā-kl hāsīlāyūkl lāk
ūgwe sas gī-gūqī.

4 La mī sin nīk yūklin glīglaglaula, qālā
kitlila yik dāƙw sī da tlilā masā ƙā ūqīnāyī,
ātlākāwī sīk kīyos dāƙw tā lā lās qīgīlats.

5 La mīs glin gāgālasīlā-kl hayāklulā
klūkl kla sīs kilumh dāƙw klā: kitlilā lats,
yīƙā ātlākāwī sis la ī kīlagaqila qīhīdaas
nūq kās zūƙzūdī lāk hell; kegl, nīkin klūkl,
kitlilā lats.

6 Kīsa ī da sikiā skum zisqāna lākūyū
kā mātl tsum cent? la kīsī numī lāk klalīwī
sū lāk dūqātla īnayā sa Ike Gīkumī.

7 Lā gla tūk da sayēk sūs hyūmsīk nā-

hwā um hūzuqā: qālā kitlil; tlāhwilā kāwīh dāk̄w sīts kīnum ī zī-zisqāna.

8 Lā ka un nīk yūkl, nāhwe ūlāqā klin lāk̄ bagwānum, hī mīs lā-kl ūgwākā-kl ūlā-qum-kl tsa Kwanūqa sa bagwānum lāk̄ angels ā sa Ike Gīkumī:

9 Yiglā kī da hīhwe gāk̄un laḵ bagwānum hīhwa sū-kl lāk̄ angels ā sa Ike Gīkumī.

10 Gla wa nāhwe yākuntā klus wātldum lāk̄ Kwanūqa sa bagwānum dīgiklilūd tsū klī lāk̄: lā glā kī da yākpāk̄stā kla kā Holy Spirit kīs klī dīgiklilūd tsū-kl lāk̄.

11 Wa gilhdāk̄w um-kl wīs lā klūs lāk̄ā kīkāpīkawāzī, gla wa iaāksīla, gla wa tlītlo-qumāyī, qālā awīlikulāk̄ māsīs nānāk̄ma īnih dāk̄w kla ūs, glū mās klīs wātldumh dāk̄w kla.

12 Kā ī da Holy Spirit kākūklāmas klūkl, lāk̄īs lā nāhwāh dum kla ūs hī-kl qīhīd tsū klī lāk̄īs wātldumh dāk̄w kla ūs.

13 ¶ Wa numūq tā lāk̄ā kīkakautla nīk yīk, Kākūklāmas, uḵkigāt̄l laga kun num-wiyūt kā wāwāhsaī-kī sī kā hīlānum unūh gla wun.

14 Aumīs nīk yīk, bagwānum, ungwī da dādālīta masa gāk̄un glū lāk̄ī wāwāhsa ā kulā kās?

15 La nīk yīk, yāklaula glū kās ākīla ūs aḵs bībaqīnāyā kūs lāk̄ awulkulā; ka īḵs kīsa ī hī qilāt̄la gīt̄li bagwānumes ok̄wādāās.

16 Wa la nīk sa parable lāhdāk̄wuk, nīkia, yīk̄ awīnāgwīsa sa numūq kīkayād bagwānum gākā-mas k̄ā kīnum ī,

17 La nānaukīhsāla qilixma, nīkia, wihida zau klin, kā un kīyozīnāyī mūnāqila tsin nūnawīmas ?

18 La nīkia, ga mun qīhīda ās kligā : klihiāk̄ūd klin klā k̄un gāyāzī, kun gūqīlāhīdīk̄ wālasa kāwāya ; wa hī mī sin lā-kl mū-nāqilas-kl wīlā-kl k̄un zīzidanū gla wun māmīkias.

19 Wa la mī sin nīk-kl k̄un bahwanāyī, la um kīnum īs māmīkias ūs ulgwāglaqā kā kīkunkīla kla : wīga nukūhwīdaga, humāplagā nākā-laga, ekīkula laga.

20 Lā glā tī da Ike Gīkumī nīk yīk, yūkl nanūlū kwā kānūklīk̄ la mūs bahwanāyā kūs dāh īd tsū-kl lūkl : wa yīkwā māmīkias īk̄ le kūs qātlātlā matsū, ungwās klūk̄ lūkl ?

21 Hī mīs qīx dsā tsī da ulgwāglī-gayī kās ukā, lākā ā kīs kīkayād kā ī da Ike Gīkumī.

22 Wa la nīk lākīs kīkākūk̄la matsa wī, hī mī sin lāgīt̄l nīk yūkl, qālā awīlilkula kā īs qilātla īnāyūs, mās dāk̄wīs hume kla : kīs kād kā īs ūqīnā yūs mās dāk̄wīs ukundāyū kla.

23 Kā ī da qilātla īnāyāks awīla kāwāya ā sa humāyī, lākā ī da ūqīnāyī awīla kāwī sa qīt̄lqela.

24 Gīgaīkulā la k̄ā qāwīna yīks kīsa ī zumā, kīs kād kīklilisa, yīkā kīyosī mūzo-

lasa glū gāyāze : la mī sa Ike Gīkumī hum-
gīlāh dāk̄w umk : aumā sūs glāgl tlāhwilā
kāwīh dāk̄w sa pīpāklūmas ?

25 Wa wīka ī lāhdāk̄wūkl yīsīs awīlilkula
īnayī ginwākl-ts num punkiā lāk̄īs bagwā-
num īnayī ?

26 We kāsū kīyos dāk̄w lāk̄ qīhidaās k̄ā
hulībīdāwī, mā zau tīs awīlilkula gītla kā ī
da wa-ūq ?

27 Gīgaīkula la k̄gā lilies, qāk̄īnī gās, kīs
īāk̄ulā, kīs umkaā wīs mītā : la umkaā wīsin
nīk yūkl, wāh mā ī Solomon ūtla lāk̄īs nā-
hwūtla kias aulāze kīs wūtl tī qālunq ga
qīx ga numā lāk̄ ga.

28 Kā glū kūkzūda um lāk̄ī da Ike Gī-
kumī k̄wā kītum āk̄ sa awīnāgwīs īk̄, yīk̄wā
hīk̄ qā-īs k̄wā nālāk̄, lā klū-kwāk̄ tlīnskla
zukzūyūkl lāk̄ā qunyāzī ; wī zī wāk̄ā ās
klas kekāwī klas kūkzūdāla īnī klasī lūkl,
A yūkl hūlatl-ts ūqizalazī ?

29 Qālā hyī k̄ād ālek̄ mās dāk̄wīs hume
kla, glū mās dāk̄wīs nākā kla, kīs la hyī k̄ād
wīwayūquzī kulāk̄.

30 Kā īks gestā mī gas qīgīlat sa līlqilā-
klayāk̄ sa nāhwāk̄ awīnāgwīs lālūklā sūs :
kauklila ma ā glā sīs Umpa ūs yīks uk̄īks-
dāla sa ā kūsāk̄ gada mamīkias ig.

31 Lālūklāhdāk̄w lā hyī glāk̄ gīkasa sī,
wa lākl gada nāhwāg alīgin dāyū-kl lūkl.

32 Qālā kitlil, lūkwātla bīdū ; kā īks hī

ma ā ekikum sīs Umpa ūs kās zaw ūkl yisa gīkāsa.

33 Lākūdihdāk̄w la kīs ikūs, kās yāqā ūsas wāk-inayī; dālāazī gilāhdāk̄w la kās ikdāk̄wus kā kīsa pikinūk̄wā, tlilāhwile lākā ikī kīsa wīlā inūk̄wā, kīsa nuhwa āts gilūklīq, kīs kād hyizihyāsa.

34 Kā ukās kla sīs tlilāhwile yūs, hī umka ā wīs ukāskl sīs naukāyūs.

35 Wīga wusīga quk, glū mīhyita-wāqīs ninīgwaya wūs.

36 Kās hīh dāk̄wa ūs qīx ī bībagwānum dādūqātla kīs gīkumaya, kū gāk-kl hwilākākl lākā māle qīlasā; kā, gil mīkl-ts gāk-kl mahyitl-tawe-kl, hīhīdih dāk̄w mīs ukstūd kā ī.

37 Ek wīs tī da hīlūbatl-zanayī, yihdāk̄w kā, kū gāk klī da gīkumāyī khā sū-kl tsī kākā-kamālā-kl; aula kiasin nīk yūkl, yīks wisikīdī kla, kās qasumgālītli kluk kā humh-idīs, gāk-kl ka ī aāk̄sīlāhdāk̄w kluk.

38 Wa gil um lāk wīsī gāk lāk lākā la mākil, kākākamāla, glū kū gāk lāk lākā la yūduh-wunkī kākālāla, kās khāhdāk̄wīk hī qa-īsī, ā zī kiats ekia sa hīlūbatl-zanayī.

39 Kauklila ma ā kūsāks gil mī lākī da gīkumāya sa gūq kauklilāk gāk dumā sa gilūklīq, lā lāks dī kākālāla, lā lāks da ka ā kīs bo sīs gūq kās lāksawāsī.

40 Ugwākāhdāk̄w la qātlatlāk: kā gāk

dum kla sa Kwanūqa sa bagwānum k̄is k̄is
kla ūs ninkia-īkīkl.

41 Lī Peter nīkia, Gīkumī nīkiā sī tsūk
da parable gākunūhwā, glū lāk nāhwā mā?

42 Lī da Gīkumāyī nīkia, ungwā zau wīs
glī da nukutl-tauya glū naukād aāksīla, yīk
aāksīla mātsū kla sa Gīkumayī lākīs gūq,
kā zaw lāhdāk̄wuk yisa humāyī lākā zawh-
dumī?

43 Azī kias ekia sa hīlūbātl-zanayī yīkā
khā sū kla sīs Gīkumāyī hī qīgīlā klī.

44 Aulā kiasin nīk yūkl, yīks aāksīla
masī klāk lākīs nāhwā ukā.

45 Gil umkl wīs glī da hīlūbātl-zanayī
nīk-kl lākīs naukāyī, ketla klin gīkumāya
īs gāk-kl; lā klī kīlāhīd kla k̄ā bībagwānum
hīlūbātl-zanī gla wa zīdāk hīlūbātlzanī; lā
klī humhīd glū nākīd kās wunātli:

46 Kā gīkumāya sa hīlūbātlzanāyī gāk-
kl k̄ā nālā kla kū kīs-kl nākīatlākl glū wā-
k̄azākīlas klas kīs-kl k̄ād kauglitlis, lā klī
tūdzundikluk, kās glīkīdī kluk uk-klās gla
wa wīwiyūqisi.

47 Wa lā klī da hīlūbatlzanāyī, yīkā
kauklilāh dek naukāyā sīs gīkumāyī, kās
kīsīh-dī qātlātl-masa, glū kīs nānākīgīk
naukāyas, hwisā sū-kl yis kīpenūstakā
kla.

48 Yīglā kī da kīs dī kauklilāk, kās ukī
kī da hwisā sū gwītlā las, lā klī hwisā sū

klis hūlatl penūstakā kla : kā iks hī mī klī da zaw sa was kīnum, dākiālas kluk kīnum, gla wa gīzaula sa was bagwānum yis kīnum, hī um ukkiālas dāk_w klisīk kīkūklā.

49 ¶ Gākī gin kun les hyīkulā lāk_{wā} awīnāgwīsīk ; wa mās tā klin ? kū la um lāk mīhyīq gīmūhw lāk.

50 Lā gla tin uknūgwādis baptism baptizum kla gākun ; ādsīs gin tlālāwilkulāg yīks kīs ma ā qātltsīstā.

51 Nīnkīkulāh dāk_{wā} sin gāk kun zawes nākulkula lāk_{wā} awīnāgwīsī kā ? nīkī gūkl, kī ; hī glī wāwāhsaākā masa :

52 Kā iks le kla gegiklilākl lāq sikioq-kl lākā num gūq wāwāhsaākākl, yūdūq hāyūtaula gla wa mālūq, gla wa mālūq hāyūtaula gla wa yūdūq.

53 Wāwāhsaākāh dāk_w klī, ūmp hāyūtaulā-kl gla wīs kwanūq, gla wa kwanūq hāyūtaulā kl gla wīs ūmp : abumpa hāyūtaulā-kl gla wīs zidāk kwanūqa, gla wa zidāk kwanūq hāyūtaulā-kl gla wīs abump ; nagwūmp hāyūtaula gla wīs zidākī nagwūmp, gla wa zidāk nagwūmp hāyūtaula gla wīs nagwūmp.

54 ¶ La nīk kā kīkakaula ūgwākā, gilh dak_w ma ā kūs dūqila kā unwāyī laqa lunza sa sa klīsila, hīhīdih dak_w mī sis nīkia, gāk klī yūgwā kla ; wa aula mīs gākā.

55 Wa gilh dak_w um ka ā wīsīs dūqila

ḵā zilqa-zis yaula, lahdakws nīkia, klūmā klūḵ zilqā-kl, wa kās aulamī.

56 Yūkl klīklaqis, kauklilāh daḵwa ā kūsāk ayūzūdes qīxdum kla sa awināgwisīḵ gla wa īkī; wa mā zau tīs kīs dākḵwītla mātltela ḵgādā gākḵdumk?

57 Mās daḵw zī ḵa is kīsītla qilixum dādālītāk nuke?

58 ¶ Kā sīḵs la ā kūs qayūtlil gla wīs hayūtūs laḵa dādālītā-īnūḵ, āekkunwālāk kā bo wīs lūkl; āklas lā yūs laḵa dādālītā-īnūḵ, lā klī da dādālītā-īnūḵ lā klūs laḵa zikkilā, lā klī da zikkilā zukīklā klūs laḵa wālazī.

59 La tin nīkiūkl, kīsī kla kūs qīwil zās nūq-kl lāk, wāwāsdum kla ūs kīs mī kla kūs wīlūkau mas hutlākā-kl lā ga ā-kl laḵā lākla ātlulḵsdī-kl cent.

CHAPTER XIII.

WA hī mīs gāk dum sa wa-ūq nītlāk yisa Galilæans, yīḵ nūnākūd tsu was ulqā yis Pilate glū sacrifice dākwas.

2 La nanakmī kās nīkī lahdakwuk, nīnkī-kulāh dākḵwā sī ḵā Galilæans yākiakawī sa nāhwā Galilæans ā? kā lāinīh daḵwas hī qīhīde?

3 Nīkin klūkl, kī: wa, hīga mīs glāgl

kāh daḵw sū māyātā-kl, nāhwāh daḵw um-kl wī sus hī qīhīd klī qīhīdaāsa sī.

4 Glū kū hī dī da mātlgwanā-lūgwigiyū, yikā kuqsum tsū wūtla sa iḵiskumī laḵ Siloam, tlītlilā mas wūtluḵ, nīnkikulāh daḵwa sīḵ yaīksāmūtl klūmākāwīs nāhwā bagwānum gūqil lāḵ Jerusalem a ?

5 Nīkin klūkl, kī : wa hīga ma ā glas kāh daḵw sū lā-kl māyātā-kl, nāhwāh daḵw um-kl wī sus hī qīhīd klī qīhīda ās wūtlas.

6 Wa la nīks gada nīkdumāk; numūq wūtla bagwānum glāga-ulsa sa figmis lāḵīs awīnāqīs; wa gāḵ ālek nūnawīmasa lāḵ, la kīyos khā sūs.

7 La nīk kā aāksīle kā awīnāgwīs, doḵ, kwā lāḵ yūdūh-wunḵ gāḵ-nāhwī gin ālek nūnawīmasa sa lāḵwā figmisīḵ, lin kīyos-nāhwā khā sūwā · sūpalīsā lagāq; kā mā sīs wutl gītl-umklā sūḵ hī qaīs lāḵwā awīnāgwīsīḵ.

8 Lā ās nānākmi nīk yik, Gīkumī, wāḵ la ga umās glākā-ūḵ hī qaīs kwā numḵ-unḵīḵ, kun hī-klīn lā-kl lāpsīstund kluq, kun dsumḵglīndīs munākīa lāq.

9 We gil umkl wī sūḵ gākā mas kluk nūnawīmas, la mīs ek-kl; gil umkl wīs glūḵ kīs-kl, lā-kl wīs glās sūpālīsā kluq.

10 ¶ Wa la kākūklā mas laḵa numī laḵa kīkāpīkawāzī kā hyūs-īdīhdum nālā.

11 Wa, doḵā zidāk yikā uḵnūgwāde sa

yegūluma sa demon mātlgwanātl unḡagiyū-gwīla, la haqātla kākym-tsa ūtla, kīyos la qīhīdaās zumtūstau.

12 We gil mī sī Jesus dūḡ-wāklilāk, la klilgātluk, kās nīk yīk, zidāk, la ums kyinh-īdaāq lākīs yegūlum ūs.

13 La uḡ-āklilūd tsīs ayāsū lāk: wa hīhīdā mīs nukulāh-īdāmatsawa, la hyīlā kāk Ike Gīkumī.

14 Lī da gīkumaya sa kāpīkawazī, la um tlāwīts Jesus yīḡs hītla ī kāk hyūs-īdih dum, nīk kāk kīkākaula, kukluksa ās nālī da īāḡulāh dum gīmāsas bagwānum: hī umāts ḡāḡ dumh daḡw kās hītālā sū wā ūs, qālā hyī hī dī da hyūsīdih dum.

15 Au mī sī da Gīkumāyī Jesus nānāk-mīk, nīkia, yūkl kliqīs, kīs daḡwa sīḡs nāhwā īḡ kāk hyūs-īdih dum qītīl-īd kīs mūsmūse yūs, gla wīs usawāwāā yūs lākīs mūḡwīlas, kās lā ūs nīḡulāk laḡa wāp nākā mas kāk?

16 We mās tī kīsītīl lākās gada zidākuk, yīḡs ḡwanūqī gas Abraham ūtla, yigliḡ ḡwas Satan, dok, ḡwā lāk mātlgwanātl unḡagiyū qītīl-īd tsū lāk gas yīklātla ās dig ḡwā hyūs-īdih dumī kāk?

17 We yīḡs la ī nīk yīsīk, la nāhwī hīyūtās māhzih-īd: wa la nāhwā mī da kīkākaula eḡīkugātla kāk ī da nāhwā kīs aūms qīgīlats.

18 ¶ Hī mīs lā-gītl-ts nīkī, māsī numāhyizā sā sa gīkāsa sa Ike Gīkumī? māsī ka un munyās klās?

19 Isa ī gla numāhyis gla wa num skum stū mustard zimza-īmas, yīk ukīd tsa wā sa bagwānum, kās lī ukulsas lākīs awināqīs, la mīs qākā, la glos īda; lī da pīpāklūmasa sa ikī qīqāqākī lāk klinākias.

20 La itīd nīkia, mā zin munyās kla sa gīkāsa sa Ike Gīkumī?

21 Isa ī gla numāhyis gla wa bābāwayau, yīk ukīd tsū wā sa zidāk, kās āk-ukīs laķa yūduh wuk-kl quķā, la bāh-wīda.

22 ¶ La hīnāqilā um lākīs kenāqilā ināyī laķa gūq-gagwīs, ķākūklā-masa, kenāqil lāga ā lāk Jerusalem.

23 Lī da numūq nīk yīk, Gīkumī, hūlālūq bīdāwa īda qāqilaāq kla ā? wa la nīk lāhdāk>wuk,

24 Tloqātlāla kās la-īkla ūs gāya-īkl laķa tūqā tihyilā: nīkin klū-klāķs kīnum ī klī da la-īklīksda kla, lā klī kīyos-kl qa-īglas-kl.

25 Kū lā klī da aāķsile ķā gūq glākwi-lītl-kl kās ķīmīh-īdīkl ķā tihyila, lah dāk>w lāķs glākglōs laķa klasanauyī glū muhyītl-tawe ķā tihyila, nīkia, gīkumī, ukstūda kā unūhw; we lā klī nānakmī-kl nīkiūkl, kīsin kauklila ķīs gāyūlas dāk>wa ūs:

26 We lah daķ>w lāķus nīk-kl, humāp ma

ūtl ganūh lūtl k̄a unūh nākā um k̄ad glūs,
wa la mūtl k̄a ā wīsus k̄ākūkla-mas lākunūh
klāklasanauyī.

27 Wa lā klī nīk lākūkl, nīk mī gū-klāk
gin kīsīk kauklila kīs gāyūlas daḵwa ūs:
qīdaga gākun nāhwūkl yāwīhyāk yekīnāyī.

28 Hī mīs lā-kl qāqaklaulas klī glū k̄in-
kiataulas kluk̄ gīgī, kāsū lah daḵw-kl dū-
qila kluk̄ Abraham ūtla, glū Isaac ūtla, glū
Jacob wūtla, hī mī sa nāhwe pīprophets
wūtla lākī da gīkāsa sa Ike Gīkumī, lah
daḵw lākus zukūdāyūh dāk̄w lāk̄ lāk̄a kla-
sanauyī.

29 Wa gāk̄ daḵw klī gāyā-nāqila kla lāk̄
tīgwāsa sa klīsila gla wa līnzā sas, gla wa
gāya-nāqila kla lāk̄a gwenāq, gla wa nulzī,
kas qāgalīsī-kl lāk̄ gīkasa sa Ike Gīkumī.

30 Wa dok, ātlīk̄sdiyā ī da galagīwī klā,
lī galagīwāyī da ātlīk̄sdī klā.

31 ¶ Hī mīs gāk̄ dumh dāk̄w sa gāyūtl
lāk̄a Pharisees nīk yīk, hāga kās lā laga ūs;
kā Herodāks̄ k̄ilāk̄īksda ā lūkl.

32 La nīk lah daḵwuk, hāga nīk k̄ā aule
mamīsā, dok, lāwe lin kla k̄ā demons, lin
hītlak̄ zīzīhkā k̄ūk̄ da nālāk̄ glū tlīns klā, hī
mī sa la hīlūksā kla la mun qaqālūm-kl.

33 La mīs glīn hayūtlīlā-umkl k̄wā nālāk̄
glū tlīnsklā, hī mīs hīlūksā kla: kā īks
kīsālasa ī da prophet tlīl, hī ga um lāk̄ Jeru-
salem.

34 A Jerusalem, Jerusalem, yūkl k̄ilākia k̄ā p̄iprophets, nupā ka ā k̄ā yālākum lāq : gins punā zin wāh n̄ik kun k̄āp̄ikūwī k̄ūs sāsūm ā k̄ūs, la umk̄ q̄iḡilasa sa k̄āka-ūks k̄āp̄ikau ā k̄īs sāsūm lāk̄ b̄ibana-zaya sīs paglum, lah daḡws k̄īs h̄itl-kāla !

35 Dok, k̄ūs gūqā k̄ūs lā-kl lūpzaulis-kl lūkl : la mī sin n̄ik yūkl, k̄īs daḡwī kla k̄ūs lā-kl dūqilā-kl gaḡun, ātl um klis kāsū lā-kl n̄ik-kl, ek w̄is tī da gākā laḡ glikuma sa Gikumaya.

CHAPTER XIV.

WA yiks la ī la-īkl laḡa gūqa sa numūqī laḡ h̄ihānāgaze sa Pharisees k̄ā sabbath kās humāpī, lah daḡw dūqātlāk.

2 Wa, dok, numūqī da bagwānum hī gāk̄ lī nukumā litlas uḡ-nūgwād tsa zihḡulum.

3 Lī Jesus nānāk̄mī yākugātl k̄ā lī-lawyer gla wa Pharisees, n̄ikia, ek ma ī kās h̄itlāh duma ī da sabbath nālā glū k̄īsā ?

4 Auh daḡw mīs q̄iklātla : la dāh-īduk kās ek īda masik, kās muḡ-īdik.

5 La n̄ik lah daḡwuk,ungwī lah daḡwūkl uḡnūgwad klas gūdan, glū lāk̄i mūsmūse q̄ih-ātlzau laḡ lābuqā, kās k̄īsī la n̄ik wutlzū duk laḡa sabbath nālā ?

6 Kīyos daḡw tā la q̄ihīda-āts itīd nānāk̄mī k̄ik.

7 La yākagātl tsa numāhyis dumā lah daḵw kī da klilānum yiḵs la ī dūqilāk qayū-bazīnīh daḵwā sī ḵā nīnālālītl qākiyā ; nīk lah daḵwuk.

8 Gil umā klilānum sa numūq bagwānum lākā qilāzumā sa hāyāsikiūhwidī, qālā qāhīd laḵa nālīnāgwītl qākiyā ; kū klilānum laḵī māya-untla kāwayā bagwanum lūkl klās.

9 A klā gāk laḵī da klilānume yūkl gla wī, nīkiūkl, zaw laḵ gada bagwanumk kā uḵ-ātsik ; we lā lākus mähzih-īda lāk, kās lā ūs uḵ-īd ḵā gwenāgwītl.

10 Gil umā hyī glātl klilānumḵ, lā la qāgalītl laḵa gwenāgwītl ; kās gil ma ī da klilānume yūkl gākā, nīkī laḵs lūkl, Ad, hāzau nānālīstālāk ; we lā klus zilwākā sū klisa qazītl wutūs humūt-kl.

11 Kā ī da nāhwe qilix-um īkiātla mas ḵīs baqīnayī bunīstā matsūkl : we kī da qilixmā bunātla mas ḵīs baqīnayī īḵīstā matsūkl.

12 ¶ Lā ḵa ā nīk kī da klilānumek, gil umā humgilāk, qālā klīlālā ḵīs nīnumūqūs, glū lākīs nātl-numwiyūtūs, glū lākīs glīgla-gloleyūs, gla wī da kīkukāyādī gūqilūtūs ; ā kla ūgwākāh daḵw klīlālūkl, kās ḵūsīda ūkl.

13 Gil umā hyī glātl qīlas-uḵ, klīlala la ḵā wīwūsīlākā, ḵā īā-ūzagīla, ḵā qaqās, ḵā pupās :

14 We lā klis mūlūlum-kl ; kā iks kiyosa ī qih-īda-as kusidūkl ; la klis qunā sū-kl lak qilāhīda īnī kla sa es-uk.

15 ¶ Wa gil mīsī da numūqī lak qītl-wutas wuklilā kīk, la ās nīkīk, ek sū-kl wīs tī da humāp kla lak gīkasa sa Ike Gīkumī.

16 Aumīs nīkīk, wālas wūtlī qīlasī da numūq wutla bagwanum, la klīlala kā kīnum :

17 La yalaka kīs hīlūbatlzanayī kā la zāqākstāla unḡ kā nīk kā klīlala sa wī, kīlaga ; la mī da nāhwā qātlā.

18 Wa lah daḡw nāhwā um numā-ḡigātl ḡumkiala : nīkī da numūqak, kilwānum ā zin kla kā awīnagwīs a, la mī sin lā-kl kun le dūḡwīd kī : wāḡ laga umas glin īs lā.

19 Lī da numūq nīkia, kilwanum un kla kā sikiāh īdatla mūs-mūsa, la mī sin lā-kl ḡwunhīdikl kī : wāḡ la ga umās glin īs lā.

20 Lī da numūq nīkia, ātl zau mun kīgāda, hī mī sin kīyos-ītl qih-īdaas ḡākī.

21 Wa ḡākī da hīlūbatl zanāyī, nītlā kīs gīkumāyasīk ; lī da gīkumaya sa ḡūq yīks la ī yākīlītlā nīk kīs hīlūbatl-zanayī, hāga hānāqīl lāwuls laḡa titl-tihyila kāyātsa ḡūqī-lāk, kās ḡāka ūsā sa wīwūsīlakā, gla wa qaḡās, gla wa aūzagīla, gla wa papās.

22 Lī da hīlūbatl-zanayī nīkia, Gīkumī, yīkīs wātldumhde ūs la mī qātlā, kīs mī sūḡ kūtā.

23 Lī da gīkumāyī nīk k̄ā hīlūbatl-zanayī, hulāga laḵa titl-tihyila gla wa hīhāyagilsilas kās tloqāla ūsāk k̄ā gākīs gākīkla, k̄ā kūtīs gin gūqig.

24 Kāk gin nīkī gūkl, yikīks kīyosī klī puḵ-āklilā-kl tsa klīlanumh-de ḵun humgī-layū laḵs dek.

25 ¶ Wa kīmaula zī kiasā lā gla wī : la mulsīd kās nīkī lah daḵwuk,

26 Gil mī laḵa sī ungwe bagwanum gāk lāk gākun, kās kīsī wākmūtā um kīs ūmp, gla wīs abump, gla wīs kunum, gla wīs sāsūm, gla wīs nātl-numwīyūt, gla wīs wīwāqā, glū qīlīx-um klīsīla ḵa ā kīs bagwanum īnayī, kīsā las tā nūs ḵākukla-matsawa.

27 Yik ungwe kīs qulyun-qulā kīs kayūyaula, kās gaḵsumāyī gaḵun, kīsā las tā nūs ḵākukla-matsa-wa.

28 Ungwī lah daḵwūkl nīkia kās iḵiskum gīlī, kīs qāgalītl ma wīs gla nānauḵsīlī kīs wākā gilīlas kla, hītl ā lā mas um kla ī k̄ā qāqālāyū klāk.

29 Kū lā lak, yīks la ī gilgalīsa k̄ā guḵdumā, kās kīyosī la qīh-īdaas qātlā masuk, umlum lāk sa nāhwā dūqātlāk,

30 Nīkia, wāhyik gūqīlāh-īd gada bagwānumk, lā kīyos qīh-īdaas qātla-masa.

31 Glū māsī gīkīnāyasī, yīks la ī wīnā k̄ā numūq gīkumāya, kīs qāgalītl ma wīs gla kās hāwāklaulī hītlau las ma ī kās lī tātū-

wāla sa nukā puna lūksūm-h-īd laḡa gāk kli winā kluk yis mātl tsim gūstau puna lūksūm-h-īd?

32 Kū kīs lāk, yiks qīsātla ma wis gla ī da upsau, la yālakum nūq lak kas uk-kialā sū nūqī lak, kās kīsī kūmātlilā.

33 Hī um ka ā wis qix ī, yik ungwe lāh daḡwūkl kā kīsa qīsdā-masuk nāhwā ukā, kīsā las kākūklā gaḡun.

34 ¶ Hī mīs ekītl-ts dumshyī: we gil um lāk wis glī da dumshyī kīyo mas kīs qīpāās, wī dī dum-pāyū klas?

35 Kīsa ī la hītlū kā ī da awināgwīs gla wī da munāk tungīs; zukūdayūwī: yikī da puspāyū nūqā kās hūklilayū, wīga hyī hūklilā.

CHAPTER XV.

LA mīs nāhwī da hihātlākulilgis gla wī da iānūqek yekīnayī gāk qāsūtlil lak kās hūklilīk.

2 Wa wīla mī sī da Pharisees gla wa kīkiātīnūk kīkayūda, nīkia, yikwā bagwanumk ukā ā kwā ī-ātunkwek yekīnayī, laḡa ūkw humāp gla wī.

3 ¶ La yākagātl lah daḡwuk yis gada numāhyis dumāk, nīkia,

4 Ungwī lah daḡwūkl uknūgwadis lāḡinde lamadu, kās hyīsā masī kā num ī lak,

kīs tlūwākla k̄ā lālāk̄indāle sa nānumā laḡa lūbīs, kās le laḡa hyisā, ālek ?

5 Kās gil mī khāk la humtīduk, ekīk̄āla :

6 Wa gil mīs gāk̄ nenāqa kās klīlatlūwī kīs nīnumūq gla wīs gūqilūt, nīk lah dakwuk, ekīk̄āla-la gla wun ; kāk̄ gin leg khāk̄ gin lāmādūq yīk̄ gada hyisāhdik.

7 Nīkin klūkl yīkīks hī ma ī gāk̄ qīx ī ekikulā klī laḡa ike awīnāgwīs kā ī da numūq uk̄ duk̄ yekīnayī la māyatā, klūmaka-wīs kā ī da lālāk̄indāla sa nānumūqā es-ekiā, k̄ā kīyosa las māyādumā.

8 ¶ Ungwī ka ī zidākīnī laḡā sī uk̄nūgwādis nukā-skumā dālā, kū hyisā mas lākuk̄ numskumā, kīs mīhyitūduk̄ nīgwāyau kās kīqilitlī k̄ā gūq, kās ek mī yālāgilītī, atl um qātī ālek yīks lā ī khāk ?

9 We kās gil mī khāk, la klīlātlau kīs nīnumūq gla wīs gūqilūt, nīkia, ekīk̄āla-la gla wun, kāk̄ gin la mī gin khāk̄ gin hyisgwātī dik.

10 Hī um ka ā qīx, nīkin klūkl, ekīkulī lāk̄ uk̄āsa sa pīpaglum nūqā sa Ike Gīkumī kā ī da numūqī uk̄ duk̄ yekīnayī la māyāta.

11 ¶ La nīkia, sāsūm nūq wūtī da numūq wūtīla bagwānum sa mālūq :

12 Lī da zāyā nīk kīs ūmp, Ump, kīlatsa qāsīstek̄ gāk̄un : la wāwāhsaākā kīs māmīkias lah dakwuk.

13 Wa kīs tā kīpun hwas yīks lā ī da

zāyā k̄iswutl-ida, kās le laḳa q̄isāla awinā-gwīs, hī mīs la kīs k̄ābālātsī k̄is uk̄i autlītas.

14 Wa gil mīs wīlā masa, hī mīs la wānaltlah dum sī da awināgwīs : la wīwūsīlākā.

15 Wa la hanīnāk̄w laḳa numūqī bagwanum gūqila laḳ ; la yālākas lāk̄is awināgwīs kā humgīlī sī k̄ā gwasū.

16 La nīk kās pāpūk̄lih-īdī sa kū-qatlitauyī hume sa gwasū ; yiks la ī kīyos bagwanum zawk.

17 Gil mīs gla nunwākīk̄-ida, la nīkia, ginūq zī hīlūbatl-zanaya sin ūmpa kīnums humāya glū zawe, la mī sin tlil lāq sgin pūskāk !

18 La mun glāk̄wilīs-kl kun lā un lāk̄un ūmpā, la mī sin nīk-kl kī, Ump, la mun yāk id k̄ā ike awināgwīs, laḳa ā ḳa is dūqilā ināyūs.

19 Kīsin la hītlū kun glīkādīs k̄wanūqūs : yū la ga hyin q̄ix ūk̄ numūqāk̄ lāk̄ūs hīlūbatlzanayā kūs.

20 La glāk̄wilīsa, kās gāk̄i lāk̄is ūmp, gil mīs gla q̄isātla-ma, lī ūmpas dūkwāk̄lilāk̄, la wosus, kās zilhwīdī, la huḳwāk̄lil laḳ kūkūnes kās mīzīk.

21 Lī da k̄wanūq nīkīk, Ump, la mun yāk-id k̄ā ike awināgwīs, lāḳa ā k̄ā is dūqilā ināyūs, kīsin la hītlū glīkādīs k̄wanūqūs.

22 Au mīs glī da ūmp nīk k̄is hīlūbatlzanayī, kīla hānāqila sa ekia nuh-wanāyā,

kās nuhwunda ūsā sī lākuk, ukzānun dā hyī ka ās kikutukglāya lākuk, glū tibāyau lak ga gūgwayū gwas :

23 Glū kās gāka ūsā sī da tsunkwe ginānum mūs-mūsā kās qilāh-īda ūsā kī, kunts wegī humāpa, kunts ekikulī :

24 Kā gin kwanūqik yiks tlileh-dik, gākuk qilāh-īda ; hyiseh-dik, gākuk khā : we lah dakw ekik-īda.

25 Wa yik qulyaqi kwanūqis hih-dī gāk lī da awināgwis : yiks gāka ī qāsūtlil laķa gūq, la wūklila kā dunkiāla gla wa yawālā.

26 La klilāla kā numūqī laķa hīlūbatlzanayī, kās wuklek māsī gada.

27 La nīkik, gāk mūs zāye kūs, la mī sūk ausīk qilāh-īd kwā tsunkwāk ginānum mūs-mūsā, ka ūs gāk ināyīk itū kluq ek mā.

28 Aū mīs la tlāwisā, kīs nīk kās laīklī : gākī ūmpās lā-wulsā, kās hawākulīk.

29 Aū mīs nānākmī nīk kīs ūmp, dok, gin lek kīk-unķil iākul kās, hīwekā tin nīkiakā kīs wātldum ūs ; wa las hīwekā zaw gaķun klas umā-bidāwā lāmādū, kun ekīkuli gla wun nīnumūq :

30 Gil mīs glū gākā yīkwā da kwanūqa kūs, yīkwā lāk wīlā kīs māmīkias de ūs laķa klīklauskās, las qilāh-īd ka-ūkwā kā tsunkwā ginānum mūs-mūsā.

31 La nīkik, kwanūq, yūh se ma āķ gla

kūs lūk, kupetl gla wun, hūtsistā mī sūk da ukā kun.

32 La mīs gla ek kunts ekīkulī, glū kunts mūlī, kā ga zāyāk lāh dih kīs ekia, gākik qilāh-īda, lāh dih hyisā, gākik khā.

CHAPTER XVI.

LA nīk kīs kīkākūklā matsa wī, numūq wūtli da kīkayā-dūtla bagwanum, hī mīs uknūgwad tsa aāksīla, hī mīs la nīlum lak nīk sūks mūmasīla āk māmīkias as.

2 La klilālāk kās nīkīk, mā zin wūglitli lūkl ? wa-untsū sā sīs aāksīlātla ināya ūs.

3 Lī da aāksīla nīnķīk-īda, wih-id klin, la mī gin dūqilāk la ma ī uk-id tsa wun aāksīla inīhdī gaķun ? kīsī gin lāpīnūkḡwā ; la mī sin mākzā dādāgāla ā.

4 La mun zāsīd kun qih-īdaās-kl, yīks, le-kl gin lā-kl qīdā-matsū-kl lāķun aāksīla inayī, kā daīklāh daķwī klis gāķun laķīs gīgūq daķwī.

5 La klilāla kā gāķīs lāk nāhwī da dīdā-numā laķ gīkumāyas, la nīk kā gālī, ginsīs dīdānumā ūs lāķun gīkumāyī ?

6 La nīkia lāķindeķ klī klīna : la ās nīk-ik, uk-īda ga kīs kiāduqā ūs, kās hānāhwīda ūs qāgalitlā kās kiātīda ūsas sikiā skum gūstau.

7 La nīk kā numūq, wa gins tīs ukā ūs ?

la nīkia, lākīndek klī zīzidunau : la nīkik, uk-īdaga kīs kiāduq ūs kās kiātīda ūsas mātl-gwanātl tsum gūstau.

8 Lī gīkumayas zilwākā kā qīk-zas kīs ek aāksīla inūkwā kā is laīnayī nauk-īda : kā ūk da sāsūm āk sa awīnāgwīs ik yīks yau ik qīk-zasā kāwī kā ūs ukīk lākūwā sāsūm āks nāqātlā.

9 La mī sin nikiūkl, glāglīglaula-āla yīsī da yaksum gīla dāla, gil umkl wīs kīyohwid-kl da-īklāh dakwītls lūkl laķa hīmunīsa gīgūqā.

10 Yīkī da hāyatī-kiakīle kī da hūlatī bīdawī hāyatī-kiakīlā um-kl ka ā wīsī kā kīnum : wa yīkī da kīsī hāyatī-kiakīlā kā hūlatī bīdawī kīs ālasa ī hāyatī-kiakīlāk kīnum ī.

11 Wa gilh dakw ma ā kūs yāyākiakīla lāk kīs ek dāla, ungwā tī hīlī-kātla lākā ūs yīs kīnum-me māmīkias ?

12 Glū kāsū kīs hāyatī-kiakīlāk ukā sa ūgwīlā, ungwā tī zaw kla lūkl yīsa hūs-mī ?

13 Kīyosa ī hīlūbatlzānī iākūla kā mālūq gīkumāya, kā iks kīsa ī is klīsīla kā numūq kās tlāhwīla nūqī sa numūq glū kas klulī kā numūq kās yākmūtī kā numūq : kīyosa ā kūs qīh-īdaas dakw iākūlā kā ī da Ike Gīkumī glū kā ī da mammon.

14 Wa yīkī da Pharisees yīkā iawulkusī wuklīlā nāhwā kīk, lāk dakw dāsdatlas.

15 ¶ La nīk lāh dāk̄wuk, sūh daḵw mī da qilīx-um hītlā kā dūqitl-ts bagwanum, lā glā tī da Ike Gīkumī kauklila um kūs naukīh daḵwa kūs; kā ī da īkiatle lāk bagwanum, ḵilḵiltīma ī lak dūqātla īnaya sa Ike Gīkumī.

16 Yikā law gla wī da prophets qātlila um gāk-āklila um lāk John: giegiklil lak zikialumh dum ūtl tsa ek wātldum sa Ike Gīkumī, nāhwā mī sī bagwānum aulīklil lāk.

17 Lā glā tā hūtlumātla kā kīyo-gwilīsī sa Ikī gla wa bunīḵ awināgwīs, lāk numskum lākā gīyowīt lākā law.

18 Nāhwā bagwānum qīdā maṣ kīs kuum, kugadih-īdī sa ūgwila hī um autlītī: gla wī da la kugadih-īd tsa la qīdā matsū sīs tlāwunum hī um autlītī.

19 ¶ Numūq wūtlī da kīkiyā-dūtla bagwanum, lūtl tī kūḵzaula kā klāk̄w dailīkā-tla gla wa ek yāwābazau, ek-kusil humāp kīkugilītlilā kūḵ nīnālāk̄:

20 Lutl tī numūqī da dādākiāla ūtla glīkādis Lazarus la qulga-ulzum lāk̄ tihyiles, muqagīd kā līlāx-ā,

21 Nīk kās humgīla sa wī sa qupumgī sa wa yī qupāk̄ul lāk̄ humhdumītla sa kīkayādī bagwanum: gāḵaā sī ḵa ī da wa-ūzī kilkāḵ līlāx-es ūqīnāyas.

22 Wa la ā sī da dādākiāla ā wīḵik-īda,

lā kutlil-kī sa angels, lā yūs lāk īyasaus Abraham : wa lāka ī da kīkayādī bagwanum ūzākīā, la wunumtīd tsa wa ;

23 We lāk hell la iḱikumh-īd, la um tlālāwotlila, la dūqilāk Abraham laka qīsāla glū Lazarus lāk īyasaus.

24 La quqātl tse nīkia, Ump Abraham, wāk-īda gākun kās yālāk-īda ūsa sūk Lazarus kā zumstī sū kwā sūs mākimh-zānāyīk lak wāpā, kā kiūhwīda yūs gin ḱilumk ; kāk gin ḱākālākulik lak gada hyīhyīkulāk.

25 Au mī sī Abraham nīkia, kwānūq, mulqulā-la kīs wawasdumh-de ūs bagwānum ā loklilīh-de kūsā kīs ek de yūs ukā, hī umk di wīs glī ga Lazarus loklilāh duk yaksamī : we gāk mīs glāg hītlīkulāh-īdā, la mīs glīs ḱākālākula.

26 Wa yū mī sūk da, olākautla āsā kunts, kā kīyosīs qewilātsa wāh laka nīk lāk kās le lūkl gehīd lākuk, glū kā kīyosīs gāk lā-wītl gehīd lāq gāk gākunūh.

27 La nīkia lāgītlin hawāk-ulūkl, ūmp, kās yālākā ūsāk lāk gūqā sin ūmpā :

28 Kāk gin sikiogwādī gāk nātl-numwi-yūt ; kā le sūk nītla kī, āklī gāk dāk w lāk, lāk gada ḱākāla-kulā sik.

29 Au mī sī Abraham nīkia, uk-nūgwādih dak w ma ā sīs Moses gla wa prophets : wī gih dak w la hyī hūklilāh dak wuk.

30 La nīkia, Kī, ūmp Abraham : gil um

lāk glī numūqā gāyūtl laḵa tlilī, lah daḵw klī māyātā-kl.

31 La nīkik, gilh daḵw ma ās kīs hūklī-lāk Moses gla wa prophets, kīs daḵw um lāk ḵa ā wīs hūklīla lāk, kū numūq lākī qilā gilīsā lākā tlilī.

CHAPTER XVII.

LA nīk lākīs kīkākūklā matsa wī, kīyosa ī qīh-īdaās īs gākī qāqākialasa, lā glā tā klī lākāla klī gāk klas !

2 Ekī lākḵsdī kā ī kū kulīḵūd tsūs wālasa tīsum, kās le zukutūyū laḵa klāsāq, lāk qīh-īda masuk numūqā laḵ gada gīnginānum munī ḵwik.

3 ¶ Yāklauh daḵw-la : kū yaksumh-īdilā kīs numwīyūt ūs, klūtlilā lak ; wa gil mīs māyātā, kās kīyoh-wīda ūsāk qīh-īdaas as.

4 We kū yāksum lāk lūkl aglabū punā ḵā nālā, kās aglabū punī qestā lūkl, nīkia māyātin, la mī sis kīyoh wīd kluk qīh-īdaas as.

5 Lī yīyālākum as nīk ḵā Gīkumāyī, gīnwāla ḵunūh ūqizālazī.

6 Lī da Gīkumāyī nīkia, gilh daḵw mī laḵa kūs uḵnūgwādis ūqizalaze hī walasī numskum stū mustard zimālāsā, lāh daḵw lākus nīk laḵ gada sycamine glosā, wīga

klūpukilisuk, kās la ūs glāga-āklī laḳa zilāti, lā lāk nānākīgī um lākūkl.

7 Wa ungwā tī lāh daḳwūkl hīlūbātl-zānī nūq sa tulqulisā glū aāksilā lākuk mūs-mūse, yikā nīk klāk, yīks gaḳa ī la-īkl lākīs iākulā inih-dī, kīlaga hīnāqil qāgalitluk kās humh-īda ūs ?

8 Kās kīsā lasī īs nīkik, wīga qātl ālītlāk kun humh-īda āsa, wusīk-īdā, kās aāksīla ūs gākun, kun he-kl lā-kl humaā-gūtl-kl glū nākaāgūtl klī ; lā-kl wīs glas humh-īd-kl glū nākīd-kl ?

9 Kīlakias-ḳā ma ī ḳā hīlūbatl-zanayī kā iks la ī ukīd ḳā qayū kā ukīd tsūsa ?

10 Hīh daḳw um ḳa ā wī sis ūgwākā qīh-īdī, yīks la ā kūs uk-īduk nāhwā qayū kās uk-sa wūs, nīkia, kīyosī gānūh qenum ās hīhīlūbatl-zanī ; lamunūh ukīd kī da uk-sū wā la sunūh.

11 ¶ Wa yīks lah daḳwa ī qayūtlil lāk Jerusalem, la ās nuk-sau lāk Samaria glū Galilee.

12 Wa yīks la ī lākulisā ḳā numī gūqila, hī mīs nukās kī sa nukoqī bībagwanum yikī da kīkāsulātl-unī yikā glāhglawīs laḳa qīsātla :

13 Lah daḳw hāsila, nīkia, Jesus, Gī, wāk-īda gaḳunūh.

14 Wa gil mīs dūk-wāklilāh daḳwuk, la nīk lah daḳwuk, hāga nītlā sūs bībagwanum-

inīh daḵwā kūś laḵa priests : wa gil mīs qīyūtlilāh daḵw lāk, lah daḵw ek-īda.

15 Wa numūq lah daḵwuk, yiḵś la ī dūḵwāklilāḵś la ī ek-īda, aīdaākā, hāsula zilwākā ḵunts Ike Gīkumī.

16 Wa la huḵ-wālīs lāk gūḡwayaus, kīlā-kias-ḵulak : Samaritan tā.

17 Lī Jesus nānākūmī nīkia, kīsa ī da nukoqā ek-īda ā? wī zau tī da nānumūqe?

18 Kīsośa ī nīk kās aīdaāke kās zawīs zilwākā laḵa Ike Gīkumī, hīga ma ī gada ūḡwuksumāq zis ga?

19 Wa la nīkīk, glāk-wīdaga, kās lā laga ūś : hī mīs ūqizalazī yūs qilā masūkl.

20 ¶ La wuklāsū sa Pharisees wīlāq klī gāk klī da gīkāśa sa Ike Gīkumī, la nānākūmīh daḵwuk nīkia, yiḵ gīkāśa sa Ike Gīkumī kīsī awilhyisā.

21 Kīs daḵw um-kl ḵa ā wīsī nīk-kl, dok, lāk ga! glū lākī, lākā! kā dok, yiḵ gīkāśa sa Ike Gīkumī gīgakīmī lūkl.

22 La nīk ḵīs kīkākūklā matsa wī, gāk um klī da nālā kla kāsū lāh daḵw-kl wātālā-kīlā-kl kās dūqila ūśāk numā lāk nāle sa Kwanūqā sa bagwanum, wa lāh daḵw klis kīs dūḵ-wāklilā-kl kī.

23 Lah daḵw klī nīk-kl lūkl, dok, lākā; dok, lāk ga, qālā lāk, kīs ḵād laskumīh daḵwuk.

24 Kā qīx zāśa sa klinīqā, yiḵś la ī klinīq-

ukau laḵa numh-īda ī sī lāk bunāziya sa ikī, kās quḵ-īdī lāk upsbāli sa sa ikī : hī mīs qīxdum-kl tsa Kwanūqā sa bagwanum lākīs nālā.

25 La mīs gla tlālāwotlilā ma wīs glā-kl glū yakmūdum-kl tsa līlqilāklayīḵ.

26 Wa hī mīs qīxdum ūtlas nālūtlas Noah, hī um-kl wīs gāk qīx kla ḵa ī nāles Kwanūqās bagwanum.

27 Humāp dākwa ūtla, nākāh dākwūtl, hīhāyāsikiaulāh dākwa ūtla, lah dākwūtlī zawe lāk hāyāsikiūhwīdī, lāga ā laḵa nālūtla lah dum ūtlas Noah lāks laḵa ūgwā, wa lūtli da pa-ūtla gāk, lūtl wīwilā masuk nāhwā.

28 Lā ḵa ā kāt qīh-īdaās lāk nālūtlas Lot : humāp dākwa ūtla, lah dākwūtl ḵa ī nākā, kilhwāh dākwūtl, lākūdih dākwūtl, zimāh dākwa ūtl, gūqilāh dākwa ūtlā ;

29 We lā glā kā nālā yīks la ī Lot lotlzau lāk Sodom yūgwih-īdī hyīhyikula gla wa hyīhyuksumāla tīsum gāyākul laḵ ikī, lūtl hyisidā mas wīlūtl kī.

30 Hī mīs qīgīlas klī lākī da nālā klā yīḵ nītl-īdāyūh dum kla sa Kwanūqas bagwānum.

31 Lākī da nālā klā yīkī da hīklā lī da ūgwesa sa gūq, gla wīs māmīkia ga-īklil laḵa gūq, qālā hyī lā kā kās uḵ-īdik ; gla wī da āawīnāgwītsila, qālā hyī ḵa ī āīdaākā.

32 Mulqilā lāk kunum ūtlas Lot.

33 Yiḱ ungwā kla ālē-kl kās lokli kīs qilātla gītl hyisā mas klīk : wa yiglāk ungwā kla hyisā mas-kl kīs qilātla gītl qāqilā āqilā klīk.

34 Nīkin klūkl, laḱī da kānūklā mālūgwī klī bībagwanum kla laḱa num ga-īlas ; numūqī da uḱ-īd tsū-kl, lā klī da numūq qalītl-awī-kl.

35 Mālūq klī zīdāk kla qītlā-kl ; numūqī da uḱ-īd tsū kla, lā klī da numūq qa-īs awī-kl.

36 Mālūq kla bībagwanum kla āawīnā-gwī tsilā-kl ; numūqī da uḱ-īd tsū klā, lī da numūq glā wīs āwī-kl.

37 Lahdaḱw nānākmi nīkik, lākwe, Gī-kumī ? la nīk lah daḱwuk, lāk uḱ-āsa sa yāqīsī, hī mīs la ḱāpīkaula tsa qīq.

CHAPTER XVIII.

LA yākugātl tsa numāhyis dumā lah daḱ-wuk nīk kā hīmunātla mīs bībagwanum hawāk-ula, glū kās kīsī yāyā-īḱ-īdā ;

2 Nīkia, lākī da numūtla gūqila numūq dādālītā-inūḱ hī gāk lī, yīkā kīs wūtla kitla-tlā sa Ike Gīkumī, lūtli kīs māyānīdi-nūqs bagwānum.

3 Lūtli tī numūq zidāk ūzākias tlāwunum hī gāk lī da gūqila, lī da zidāk qunāl gāk

lak, nīkia, kus-īda ka un kla ƙa yaksamī gaƙun.

4 La nīk kās kīs ma wīs glī : lā tā ātlum nīnƙīƙ-īda, wāh mī gin kīs kitlātlā sa Ike Gīkumī, kīs ƙād māyānīdinūqs bagwanum ;

5 La mīs glin kā gāk īnāyas gada zidākuk yāwīnal gaƙun, la mī sin kus-īd-kl kā ī, ā kla gāk hīmunātla um yawīnal gākun.

6 Lī da Gīkumāyī nīkia, hūklīla lāk watldum ā sa kīs ek dādālītā īnūƙwā.

7 Wa kīs kla ī da Ike Gīkumī kusīd-kl kā īs kūglaqā, yīkā hawākule-kī ƙūk kākanū-klīƙ gla wūk nīnālāk, laƙa wāh um kla kīs ākl ?

8 Nīkin klūkl yīkīks kusīdī klāk yihyilā-kl ; wa wetlā tā klī kū gāk klī da Kwanūqa sa bagwanum, khā um kla īƙ ūqizalazī lā-ƙwā awīnāgwīsīƙ ?

9 ¶ La nīks gada numāhyīs dumāk lah dākƙw kī da qīlīx-um hīlikulā sīs egalazīh dākƙwī, kās ƙiltī ƙa ā sa nāhwā ātl-ūgwil lāk :

10 Mālūq wūtli bībagwanum la lāgūstau laƙa umyākulazī kās hawāk-ulī : yīkā numūq Pharisee, lī da numūq hātlākulilgisā.

11 Yīkā Pharisee glāwītl kās hawāk-ulī qīkiala ga qīlīx-ma : Ike Gīkumī, kīlākias-lā hyīƙ gin kīsīk hī qīx ī ūgwil bagwanum, nīnānūtł-tsīlīlq, klīqā mas, mū-umƙwila, glū ga qīx gada hātlā-kulilgisīk.

12 Mātl puneh kīs humāp num puna gīla, zawe gin klā gāyūtlī laḵun nāhwā ukā.

13 Lā glā tī da hātla-kulilgis, glāwītla ī laḵa qīsala, kīs nīk kas au gla tī iḵi-kumh-īd tsīs kayākus laḵa iḵī, au um muhiā kīs tukubauyī, nīkia, A Ike Gīkumī wāḵ la wo sin klāḵ gin yāksamīk.

14 Nīkin klūkl yīḵ gada bagwānumk la bunistā lākīs gūq ek-mūdumā kāwī laḵa numūq : kā nāhwā iḵiala mas kīs bagwanum īnayī qilix-ma bunistā matsū-kl ; lā glā tī da bunāla masā kīs bagwānum īnayī qilix-ma iḵistā-matsū klī.

15 ¶ Wa gāḵ daḵwī lāk sīs ginginānum munīkwī, kā pāgaā-klilisīk : gil mis glī kikākūklā matsa was dūqilā kīk lah daḵw klūtlilāh daḵwuk.

16 Au mī sī Jesus klīlālāh daḵwuk kā gaḵīs lak, nīkia, helūmāla kwā ginginānum munī kwīḵ gaḵ gaḵun, qālā hyī kād bulāq ; kā iḵs yū ma ās qīx zāts gīkāsa sa Ike Gīkumī.

17 Au lin nīkiūkl, yīḵ ungwā kla kīs dādāla kluḵ gīkāsa sa Ike Gīkumī hī qīx ā ginānum bīdawī kīyos tā qaīglas klisī lāk.

18 ¶ Numūq tī da gīkumāyī wuklāk, nīkia, Ek Kākūklāmas, māsin qīgīlas kla kun loklīḵ hīmunīs qilā ?

19 Lī Jesus nīkik, mā zīs glīkīd gītla

gakun klas ek? kiyosa ās ekia, hī ga mī da numūq ma, k̄ā Ike Gikumī.

20 Kauklila umsī k̄ā wātldum ī, qālā uk- iduk mūkwayī, qālā tlila masuk, qālā gilū- klāk, qālā klīlqālāk, māyāhyilā lākīs ūmp ūs gla wīs abump ūs.

21 La nīkia, nāhwīs tā mūqun ākīlāq geh-īd lāk gin ginānuma ūtlik.

22 Wa gil mī sī Jesus wuklilā k̄ik, la nīk īk, num-īs wayūglānuma ūs: lākudā ga kīs nāhwe ūs ukā, kās yāqā ūsā k̄ā wīwūsī- lākā, we lā klis uknūgwād klis tlāhwile laka ike awināgwīs: kās kīlaga ūs legī gakun.

23 Gil mīs gla wūklilā k̄ik, la aul zihyi- lāqā: kā is k̄ikayāda inayī.

24 Wa lī Jesus dūqātlāk nīkia, aula wīs tā hulsila um klī da k̄ikayāde la-īkl lāk gīkāsa sa Ike Gikumī.

25 Kā īks pusātla kāwāya ī kā gūdānā kās laīklī lāhsau lāk qokglayas kunāyau, lā glāk kā laīklīsa k̄ikayādī bagwanum lāk gīkāsa sa Ike Gikumī.

26 Wa yih daḡw k̄i da wuklilek, nīkia, wa ungwā zau tī da qāqilaāq klā?

27 Au mīs nīkia, yikī da wāh sa wās bagwanum kīsī wāh sū sa Ike Gikumī.

28 Lī Peter nīkia, dok, lī gānūh bo sunūh nāhwā, kunūh gākī lega yūkl.

29 La nīk lāh daḡwuk, au lin nīkiūkl, kī- yosa ī bagwānum la bo sīs gūq, glū kunum,

glū nātl numwiyūt, glū gīga-ūtl-nūq, glū sāsūm, kā ī da gīkāsa sa Ike Gīkumī,

30 Yikā kīs kla lo-kluk̄ kekāwayā lāq, hī mī sī da awināgwīsa gāk-kl, hīmunīs qilā.

31 ¶ La uk̄id̄ kā mālūgwagīyū, kās nīkī lah dāk̄wuk, dūqātla, la munts lā-kl lāk̄ Jerusalem, la mī sī da nāhwā kiātā yūtl tsa prophets lā-kl qāt̄l tsīs tā-kl lāk̄ Kwanūqa sa bagwānum.

32 Kā iks̄ la mā ī zawe-kl lāk̄ā kīs mātl-tela kā Ike Gīkumī, kās le-kl umlum-kl, glū mīklā sū-kl, glū qīsā sū-kl.

33 Lah daḡw klī hwisā kluk, kās ḡilāh-idī kluk : lā klī glāk̄wilis-kl kā lā kla yūdūh wuksā-kl nālā-kl.

34 Lāh dāk̄w kīyos ayūzitl-ts lākuk ; lā gada watldum qulāgluq lah dāk̄wuk, lah dāk̄w kīs kauklila kā la wātldum ā.

35 ¶ Wa yiks̄ la ī ihiāt̄l lāk̄ Jericho, numūqī da pupās bagwanum qāstaulīs kā tihyila dādākiāla ā :

36 La wūklilā kā kīmaul hayākula, la wuklāk mā sī.

37 Lāh daḡw nītlā kīks̄ ke-nāqila ī Jesus as Nazareth.

38 La lāqagāt̄l nīkia, Jesus, yūkl ḡwanūqs David, wāk̄-īda gaḡun.

39 Wa yih daḡw kī da gala gīwāyī klūl-gāt̄luk kā qīklāt̄līs : au mīs la hutid̄ lāqā, yūkl ḡwanūqs David, wāk̄idā gāk̄un.

40 Lī Jesus glāk-wālīsa, la uḱ-kiagātl kā gāk yū wīs lāk : wa gil mīs gāk nuhwāh-īda, la wuklāk.

41 Mā sis qayau ūs kun qīh-īdaāsū-kl ? la nīkia, Gīkumī, kun dūqilāh-īdī.

42 Lī Jesus nīkik, wīga dūqilāh-īduḱ : kīs ūqizālazī yūs ek-īdā masūkl.

43 Wa hīh-īdā mīs dūḱ-wāklilā, la legīk, zilwāka-tawī kā Ike Gīkumī : gla wa nāhwā bagwanum yīḱs lāh dākwa ī dūḱ-wāklilā kīk, zaws zilwākā lākā Ike Gīkumī.

CHAPTER XIX.

WA lī Jesus lātsaulī sa, la mīs kātsaul lāk Jericho.

2 Wa, dok, numūqī bagwānum glīkādīs Zacchæus, lā tā gīkumī hātlākulilgisā, ḱī-kayāda kād.

3 La mīs dādūḱ-wāklila-āk Jesus ungwī ; kīyos tā qīh-īdaāts kā ī da tākiapī, kā īs umeskumāla īnāyī.

4 La zāzil-hwātl gīwāyā, la klupūstau lākā sycomore glosā kās dūḱwā-klilik : ka īḱs le-kl ke-nāqilā-kl lāk.

5 Wa gil mī sī Jesus gāk-āklil lāk, la dūkūstau kās nīkik, Zacchæus, hānāqilā laga kās gākākā ūs ; kāk gin hītl gin līs gūqa ūsā ḱwā nālāk.

6 La hānāqil, kās gākākī kās dādālīk ek kusilā.

7 Wa gilh daḵw mīs dūḵ-wāklilā kīk, la nāhwā um kiyūdā, nīkia, le-klīk ga-īklilā-kl lākḵwā bagwānumḵ yīḵwā uḵāk yekīnāyī.

8 Lī Zacchæus glāk-wālīsa, kās nīkī kā Gīkumayī, dūqātlā-la, Gīkumī, yīkā nuḵs-ī lākun māmīkias zaw un klas laḵa wīwūsī-lākā, wa gil um lāk wīsin uḵ-īd tsū nūq lāk lāk numūqā bagwanum nānūtl-tsīlānum āk, la mī sin īdī sas mū pune hī wākī.

9 Lī Jesus nīkīk, ḵwā nālāk gākī qāqīlā-lazī lākḵwā gūqīk, kā ūḵs ūgwākā ma īḵ ḵwanūqs Abraham.

10 Kā ī da Kwanūqa sa bagwanum gākā ī ālē kās qāqīlī kā lāh de hyisā.

11 ¶ Wa yīḵs lāh daḵwa ī wūklilā kīk, la ālīgīndā yākugātl tsa numāhyis dum ā, kā īs la-īnāyī īhiātl lāk Jerusalem, glū kā nīḵīnih daḵwa sīḵ gīkāsa sa Ike Gīkumī la um nītlīdikl.

12 Hī mīs lā-gītłts nīkī, numūq wūtli gīkumā yūtla bagwanum lā laḵa qīsāla awīnāgwīs kās lālūklī kās gīkāsa, glū kās gākī aīdaākā.

13 La klīlāla kā nukoq hīlūbatl-zanayas, kās zawek yisa nukāskum dālā, la nīk lah dākḵwuk, yāwīhiāla tsūḵ kīs mītl gin gāk-kl.

14 Lā glā tī gūqīlūt as klīsīlāk, lah daḵw

yālāk-īdāyū nūqā ātlākāwīs, nīkia, kīs klīnūh gīkād klisa bagwanumķ.

15 Wa yīķs gāķa ī aīdaākā, la um lo-kl kā gīkās, la uķ-ķīgātl ķī da hīlūbātl-zanayī, yīķīs zāwās de sī sa dālā, kā klīlāla sū wīs kā gākīs lak, kās kautl-āklilik māsī lah daķwa qenums yīsīs kil-wīnīh daķw.

16 Wa lī da gālī gāk lāk, nīkia, Gīkumī, yīķ gās dāla gūs lāh ālīga ķā nukāskum.

17 La nīkīk, la ums hītlākā, yūkl ek hīlūbatlzanī: kā īs la-īnāyūs yāklau ķā hūlatl bīdawī, gīkumī lagats nukāhīdātle gīgūq-gagwīsa.

18 Wa gākī da numūq nīkia, Gīkumī, yīķ gas dāla gūs lāh ālīga ķā sikiāskum.

19 La nīk ūgwākāk, ūgwākā laga gīkumīs sikiah īdatle gīgūq-gagwīsa.

20 Wa gākī da numūq, nīkia, Gīkumī, dok, ga ums dāla ga, yīķun ulgwāgluq dīķ kunīpsumālāhd.

21 Kāk gin kitlilehdi gūs, ka īs tlāwī-zīnayūs bagwānuma: dāgūstaulī sa ākūsā ķīs kīs de yūs uķ-ālīzumā, glūķs humsa ākūsa ķīs kīs dūs zimāya.

22 La nīk ik, gāyau lākūs simpsā kūs in dādālītayū klūkl, yūkl yāksūm hīlūbatl-zanī, kauklila ma ā kūs āķ gin tlāwīsīg bagwānum a, dāgūstaula ķun kīs dī uķālīzumā glū humsā ķun kīs dī zimāya.

23 Wa mā zau tīs kīsītl de ūs la zaw sin

dāla laḡa dāla-ilas, we lā lāḡs din klāḡ gin gāḡik dākialāḡ gla wī da ginwūlum ?

24 La nīk lah daḡw kī da glāḡwātla lāk, dāh-īdā gāḡwā dālāk lāḡ, kas zaw ūsā sūḡ laḡa uḡnūgwāde sa nukāskum.

25 Lah daḡw nīk yik, Gīkumī, uḡ-nūgwāda ma ā sī sa nukā-skum.

26 Lin nīkiūkl, yikīḡs zaw sū wī klī da nāhwe uḡ-nūgwādā; we lā glā kī da kīsā uḡ-nūgwāda, yikī da wāhyī uḡs uḡ-īd tsū um-kl lāk.

27 Wa yiglā kī da klisīle gāḡun, yīḡa kīsā nīk kās gīkāde in, kilaga tsī, ḡilāhīda ūsāk lā ḡun nukumā yīḡ.

28 ¶ Wa gil mīs ḡātl nīk sīk, la kāsīd ḡāla-ḡīwaya lā la ā laḡ Jerusalem.

29 Wa yīḡs la ī nuhwāhīd laḡ Bethphage glū Bethany laḡa nuge yīḡa ḡlikula su wās nuges Olives, la yālākīd tsa mālūḡ ḡayūtl lākīs kīkākūkla-matsa wī,

30 Nīkia, hāḡih daḡw la hī-nāḡil laḡa ḡūḡila nuk-ḡiūdī sūs, yikī da kāh daḡw sū lā-kl lā-zaulīs-kl, lā klis khā-kl ḡā ḡinānumā ḡūdana, yiklisa, yīḡā kīs mā qegind tsūs bagwānum : ḡītl-īdāk, kās ḡāḡā ūsas.

31 Gil mī sis wuklā sū laḡ, mā sis ḡītlā ḡītlāḡ ? la ta klis nīk-kl, yīḡā Gīkumaya uḡ-īḡsdikuk.

32 Wa lah daḡwī da yalakum ī, la khā la umḡ qetla asas watldum as lah daḡwuk.

33 Wa yiks lah dakwa i qitlā-lālis kā ginānum i gūdan, li da ik-nūgwādes nīk lah dakwuk, mā sīs qitlā gitl dākwtla kwā ginānum ik gūdana?

34 Lah dakw nīkia, yikā Gikumaya uk-iksdikuk.

35 Wa gāk dakwis laq Jesus: wa lah dakw klapundāla sīs qitlqelah dakw laqa ginānum gūdan, kās qāga-āklilūdis Jesus lāk.

36 Wa lākis la-inayī ke-nāqila, lah dakw klapulsila sīs qitlqelah dakw laqa tihiyilā.

37 Wa gil mīs la nuhwa-nāqila, la umk tuhiākule sī da nuges Olives, la wīlā zī kiasī da kīmaula laq kīkākūkla matsa wās ekī-kugātl kās zilwākī kā Iqe Gikumī, hāsila ka i da nāhwā tloqīmas qīgīlas yik lah dakw dī dūqitl-ts.

38 Nīkia, ek wis tī da Gikumāyī kā gākī laq glikum ā sa Iqe Gikumī: nākulkula laq ike awināgwīs, glū egalazī laqa ikiākawi.

39 Lī da wa-ūq Pharisees gāyūtl laqa kīmaula nīkik, Kākūklāmas, bulā zau kūs kīkākūklā matsa wīk.

40 La nānākumāya nīkia, nīkin klū klā kīks, gil mī lāk gas qīklātla laq, lā lākūk da tīsum ik yākugātl laq.

41 ¶ Wa gil mīs la nuhwā ga ā, la dūkwāklila kā gūqila la qegātl kā i.

42 Nīkia, gil mī laqs de kūs kauklila kwā

nālāk yikā nīnākukulā mas laḳa ūkl, lā tī la qulāgluq lākūs kayākus ā kūs.

43 Kā ī da nāla kla gākī kla, kū lā klīs hayūt-ūs lāpsistund kla kūs awīste kūs, kās kimyīstund klūkl, lā-kl kīs hītlkāla klūkl qayūtl-zawas nūq lākūs awīste kūs.

44 Kās numāgalīsī klūkl gla wa awīnā-gwīs ik, gla wūs sāsūm ā kūs lākūs ūzaulīsā kūs; kīs tā klī gīyāyaula kluk numskumā tīsum māqotlā-kl lūkl; kā īs kīs zīnā yūs kauklila kīs gākā zīnā yūs.

45 La la-īkl laḳa umyākulazī kās kiāyauwulsilāh-īdī kā lākulā.

46 Nīk lah daḳwuk, kiaduqa ās, lā klin gūqī hawāk-ulazī-kl, lah daḳw gla tas gilū-glāzī masuq.

47 La kākūklāmas kūk nīnālāk laḳa umyāk-ulazī: la gla tī da gīgikumāyī la-ulbled gla wī da scribes gla wī da nīnauksaule sa līlqilāklayī hāyātla ḳa āk kās tīlā mas ik.

48 Lah daḳw kīyos khā sūs kās qīh-īdaas daḳwa; kā ī da nāhwā bagwānumks zīnā ī lak, hūklīlāk.

CHAPTER XX.

WA laḳī da numḳ sa nālā lāk, lākīs la-īnayī kākūkla-masā-lālītl kā bībagwanum laḳa umyākulazī, glū glīks-āla sī da ekī

zikialum, hī mīs gāk-ās lāk yīsī da gīgiku-
māyī la-ulbled gla wī da scribes gla wa
qulsqulyāq.

2 Lah daḵw yākugātl, nīkik, nītla las
gākunūh; māsī iākī nūqa sūs qīgīlasā kūš ?
wa ungwī ḵa ī nīkia kās he ūs qīgīlī ?

3 La nānākḵmī nīk lah daḵwuk, ūgwākā klī
sin wuklā sū nūq-kl lūkl; kās nītla ūs gākun.

4 Yīḵ zūkwa īnayas John, gāyūtl ma ī
laḵa ike, glū gāyūtl lāk bagwanum ?

5 Lahdaḵw kīkayūda, nīkia, gil mī lāk
gints nīk lāk, gāyūtlī laḵa ike; lā lā kūḵ
nīk laḵ, mās tīs kīsītl de ūqīs kī ?

6 Gil um laḵ wīs glints nīk laḵ, gayūtl
laḵ bībagwanum; nāhwā um laḵ wīsa bagwa-
numḵ nāpāpulāk gākunts : kaḵs nīk daḵwa-
āk John prophet ā.

7 Wa lah daḵw nānākḵmāya nīkīḵs kīs
daḵwa ī kauklilāk gāyūlas as.

8 Lī Jesus nīk lah daḵwuk, kīs um ḵa un
ūgwākā nītlūkla sin hī-gītla qīgīlī.

9 La yākugātl ḵā bībagwanum yīs gada
numāhyīs-dumāk : numūq wūtli bagwanum
awīnāgwīsīla, la glikiūmats laḵa iawīnāgwī-
tsīla-īnūḵ, kās le laḵa ūgwīla awīnāgwīs kās
ketlī.

10 Wa laḵī da klūklapunḵ la yālākā sa
hīlūbatl zanāyī laḵa iāāḵsīla, kā zawh daḵwī
sīk laḵ nūnawīmasa sa awīnāgwīs : au mī sī
da iāāḵsīla qīḵāk, kehīduk.

11 La itīd yalak-īd tsa numūqī hīlūbatl-zanayā : wa auh daḵw um ḵa ā wīs qīḵā, glū dādāhsīlāk kehīduk lūpnuqila.

12 La itīd yalak-īd tsa numūqī : wa auh daḵw um ḵa ā wīs lulkutlā masuk, kās zukūdīk.

13 Lī da gīkumāya sa awīnāgwīs nīkia, mā zin lā kla qīh-īdaās-kl ? la mun yalak-īd-kl sin tlāhwila ḵwanūqā : māyāhyila hyis daḵwī laḵa sīk.

14 Gilh daḵw mīs glī da īaāḵsīla dūḵ-wa-klilak, lah daḵw kīkuyūda, nīkia, yū um hīlālasūḵ : wīga hyints ḵīlāh-īduq, kunts nūgwī-kl hīlānumā kluq.

15 Wa lah daḵw zuḵ-wutlzaulīsāk laḵa awīnāgwīs, kās ḵīlāk-īdīk : wa māsi qīhīdaās kla sī da gīkumaya sa awīnāgwīsī lah daḵwuk ?

16 Is ma ī gla gaḵ-kl kas hyisīdā māsi kluk gada īaāḵsilaga, wa lā klī zaw klisa awīnāgwīsī laḵ ātl-ūgwila um kla : wa gilh daḵw mīs wuklila kīk, lah daḵw nīkia, kīs nīs glā.

17 Au mīs dūḵ-wīd lah daḵwuk kas nīkī, mā zau tī da kiatāyā, ḵā tīsum ī yīḵā yakmūdum ā sa gīgūqila īnūḵ, hī mīs la awilākī sa ūnūzuḵsdiyī ?

18 Yīḵā nāhwe qihsumd ḵī da tīsum ī yīlqā-kl ; wa yīglāk tīḵ-āklilas klas, qupamīs tā mas klīk.

19 ¶ Lī da scribes gla wī da gīgakumāyī la-ulbled dāh-īda iksduk lākik; lah daḵw kitlilā sa bagwanum : kā iks dūqilah daḵw ma ā kīks hī ma ī nīnākītl daḵwī.

20 Lah daḵw kākālalak, la yālāk-īd kā dūqātlilgis, yikā ek bütla, kā hitla kīk wātl-dum as, kā le lāks dādālītā sū sa gīkumāyī.

21 Lah daḵw wuklāk, Kākūklamas, kauklila munūhwāks nukā īs wātl-dum ūs gla wīs kākūklāmazum ūs, laḵa ās kīs awīla gīlāk ungwe bagwanum a, au um glatl kākūklamats tihyile sa Ike Gīkumī aula kiāla.

22 Nukā ma ī kunūh zawes hatlākum laḵ Cæsar, glū kīsā ?

23 Lā tā dūḵ-wāklila qīkīh daḵwas, la nīk lah daḵwuk, dūqā mas la sin klas dale.

24 Ungwāsīg kūqamī glū ḵega uḵ-gas ? lah daḵw nīkia husūḵwāk Cæsar.

25 La nīk lah daḵwuk, wa wīga zaws laḵ Cæsar yikā husāk Cæsar, glū zaw kā Ike Gīkumī yisa husā kā Ike Gīkumī.

26 Lah daḵw kīyos qekāsuk wātl-dum as laḵ duqītl tsa kīnum bagwanum : lah daḵw ḵunyasas wātl-dum as, la qīklatla.

27 ¶ Wa hī mīs gāk as lāk gāyūtli lākā Sadducees, yih daḵw kī da nīkia kīks kīyosa ī qilāh-īda ; wa lah daḵw wuklāk,

28 Nīkia, Kākūklamas, kiātīdūtli Moses gākunūh, kā gil mīs ūzākī nule sa numūq bagwanum kugāda, glū kīyos sāsūm ā, kā le

sa kunum uk-īd tsū sa zāyā, kās sāsūm gīlī kā īs nūlāh dī.

29 Wa lūtl tī aglabū qī da numīmūtla hī qetlī : wa yikā nūlastukumāyī kugādih-īda, la ūzākia, kīs kwangwādih īda ;

30 Wa lī da mākilek kugadih īdis, wa laḵa īda numūqī uk-īduk ;

31 Wa hī um ka ā wīs qīh īdī da aglabūq numīma ūgwākā kīyos sāsūmh-īduks la ī hī qīh-īdī.

32 Wa la ātlulks-diyī da zidāk lā kād ūzih-īda.

33 We lākī da qilāh-īd kla ungwās klī kunum-kl lah daḵwuk ? ka ī da aglabū qāks nāhwā ma ī kugādih īdis.

34 Lī Jesus nīk lah daḵwuk, yikūk sāsūm āk sa awīnāgwīs ik kugādih-īda ik, lākā ūk zawī lāk hāyāsikiūhwīdī :

35 Wa yih daḵw gla kī da hītlū mūdumā kās lo klī kā awīnāgwīs, gla wī da qilāh-īdī laḵa tlilī, kīs kugāda, kīs kād zawe lāk hāyāsikiū-hwīdī.

36 Kā iks kīs daḵwa ā tlītlīla-īm itīdā : kā iks numāhyīs daḵwa ā gla wa pīpaglum-nūq, glū sāsūm sa Ike Gīkumī yīks sāsūma ā sa qilāh-īdī.

37 Glākwilisā matsū glī da tlilī, ya-umk nīlum ūtlas Moses, lakī da awīnaqīs uk-ātsa ḵusbih, lā ūtla glikulā kā Ike Gīkumī yīs Gīs Abraham, glū Gīs Isaac, glū Gīs Jacob.

38 Kā iks kīs a ī Gī sa tlilī, hus glī k̄ā qilā : k̄ā iks nāhwā ma ī qilātla lākī.

39 ¶ Lī da wa-ūq scribes nanakmī, nīkia, Kākūklamas, la ums nukā.

40 Kāh daḡwuk̄s kīs la nāl itid wuklā sū nūq lak.

41 La nīk lah daḡwuk, māsī nīk daḡwītla sī k̄ā Christ kwanūqis David ?

42 Kā David yīks nīkia ī lakī da kiaduqa sa zilwāk-klin yīk̄ā Gīya nīk kun Gīyā, qāh-īdā lākun hitlkiūtzana,

43 Kun he klin lā-kl tīpdumā masī-lā-kl kīs hayūtus k̄ā is gūgwayūs.

44 La gītī tsī David glikulas Gīyī lāk, we mās tī lāgītlas kwanūqis ?

45 ¶ Wa wuglitl tsa nāhwā bagwānuma la nīk kīs kīkākūklā matsa wī,

46 Yāklaula k̄ā ī da scribes, yīkwā uk̄-īksdīk̄ kās kāsī nuh-wunālāk̄ gilte nuh-wanayā, glū ek-āk̄ kās iāk̄kiāla sa wī laḡa kīkilwīlas, gla wa nīnālālītīl qākī laḡa kīkā-pīkawāzī, gla wa nīnālālītīl laḡa qīqītīl ;

47 Yīkwā wīlek̄ gūqa sa kīkagīaus, glūks dādūqala matsa iḡ hawākulā : yūh daḡw um lo kluk̄ wālas ḡīlakiasū-kl.

CHAPTER XXI.

WA la dūkūstau, la dūk-wāklilā kā kīkuyādī bībagwānum yikā zukzauale sīs yāqum laķa dālazī.

2 Wa dūk-wāklila kā tlāhwātli zidāk zukzūd lāk yisa mātli cent.

3 La nīkia, aulī gin nīkiūkl, yikwā wīwūsīlakāk zidāk kīkawaya ūs zukzūyūk lahdakw kā nāhwā :

4 Kā ūk da nāhwāk ukdaķwa ik lākīs kīnum ī ukā kās zukzaulayū laķa yāqum ī : lā glā tūk da zidāk ik, wāh um wīwūsīlakā zukzūd wīla sīs kāklākāwīh dī.

5 ¶ Wa yiks qāqixālasa ida umyākulazī, āmūzuqa ī yisa ekī tīsum gla wa yāqum ī, la nīkia,

6 Yikūk da dūqātla sūh daķwā kūs, gāk um klī da nālā kla, yik lāh dum kla sūk kīyos num skumīs awī-kl lāq muqsumīkl lāk num skum ī tīsum a, kā kīs kla klīhiākūyū-kl.

7 Lah daķw wūklāk, nīkia, kākūklāmas, wa wīlāq tā klūk hī qih-īd klī ? wa mās klī kā ī māmātltikī kla, kā kū lā-kl ihiātlā-kl ?

8 La nīkia, yāklaula kās ķīs dāķwa ūs lalāhzum a : kāķs kīnum ī klī da gāk kla lākun glīkum ī, nīk-kl, nūgwa um Christ, glū, la mūk ihiātla : qāh daķw la lāskum ik.

9 Glu kāsū lahdakw-kl wuklilā kluk wīnāpī glū kūmātlilā qālā kitlilāk : kā iķs

yū wis tā ma ās gil-kl gāk-kl; k̄is um-kl wis glī da wilbe-kl nuhwe gī-kl.

10 Wa la nīk lahdak̄wuk, līlqilaklī wīnā kluk̄ līlqilaklī, glū gīkās hāyūtaulā-kl glū gīkās :

11 Lā-kl ka ī wālas klī nīnīnīne kla, glū klī pūsḡā kla lāk wa-ūq awīnāgwīs glū yāksūm kla zihkūlum-kl; hīmīsī kīkialīmā-kl glū klī wālas kla mī-māmātltikī-kl gāyā nāqilā-kl lak̄ īkī.

12 Wa gālākāwī glā-kl nāhwā-kl tsīk, dāh-īdih dak̄w klī lūkl, lā-kl ka ī mīmkl-tsīlāklūkl, lā klūs laḡa kī-kāpīkawāzī gla wa wī-wālazī, lāyū klis lak̄ gī-gīkumāyī gla wa hī-hānāgazī kā un glīkum ī.

13 La mīs aīdaākā-kl lūkl kā kākālā-kiaya.

14 Wa qātl la hyī lākīs nīnaukāyūs, kās k̄īsa ūs qāhqālītla k̄īs nānāk̄mā-yāyū kla ūs :

15 Kāk gin zawe-kl gin klū klas simpṡā glū naukādālaze, yīḡ wāh sū kla sīs nāhwe yūs hayūtā kākādālak glū tlogwīḡstā lak.

16 Wa lah dak̄w mīs glas zaweh dak̄w-kl ya um-kl tsīs gīga-ūtl-nūqūs, glū nātl-num-wiyūt, gla wis glīglaglaule yūs, glū-kl tsīs ma-umtl-tītlūs, lā nūq kla ka ās tlilā-matsū-kl yih dāk̄w klis.

17 Lah dak̄w kla ka ās klīzitl klis nāhwā bagwānum a kā un glīkum ī.

18 Kiyos glā ta-kl numzāk-kl lākūk sayēk sūs hiūmsīk q̄iyohwīd-kl.

19 Lākīs tlālā-wūtlila ināyūs lah daḵw klis lo-kl kīs bī-bahwanāyūs.

20 ¶ Gilh daḵw um-kl wīs glas dūqilā klukūk Jerusalemk̄ k̄immestin tsū klis winā, lā klis kauklilā kla kūks la mā ik̄ ihiātla-kl q̄iyohwīda.

21 Wa wīgiklilā hyī da yū klā lūk̄ Judæa-k̄ hītl-tsa-w-kl laḵa na-unge: glū kā wīgih daḵwī-kl tsa nuk̄zaulisāks lotlzaulis-kl; glū kā wīgih daḵwī-kl tsī da hīklā lī da ī-āklīnā-gwis aāklaākā-kl lāk.

22 Kā gas nālī gas kusīda unḵ-kl, kā aulāh ida matsū mī lāk̄ sī da nāhwā yik̄ā kiāduqī.

23 Lākāla klisī da bawīq̄ kla, gla wī da gintlilā kla laḵī da nālā kla; ka iks̄ wālas ī klī da wīwūsīlākā inī kla sa awīnāgwīsīk̄, glū yākī lāk̄wā līlqilākla yik̄.

24 Lah dāḵw klūk̄ gāyālā-kl lāk̄ ūhweyā sa qīkāyū, lā klūk̄ nīkuq̄-kl kākiūglānum-kl, lāyū-kl lāk̄ nāhwā līlqilāklaya: lā klūk̄ Jerusalem-k̄ tīpākula sū-kl tsa ūgwuḵsumāq̄, lāgaāklilā-kl lāk̄ lāh dum kla sa ūgwuḵsumāq̄ lastūdā matsa wīs nālā.

25 ¶ Wa lā klī da māmātltikī kla laḵa klīsila gla wī da muqila gla wa tūtū; yū mī sa bunīk̄ awīnāgwīs lāk̄āla klī līlqilāklayī, lā-kl nūtlā-kl kā ī da qutle sa dumshyī gla wa tūhwā;

26 Luhwīd klī naukāyas bībagwānum kā is kitle kla, glū kā is dādūqāla inī klā k̄ā nāhwā gāk̄ sumd kluk̄ lī-ulqilā-klāyī : kā ī da tlilāhwāya sī da ik̄ī nithīd tsū-kl.

27 Wa lah dak̄w klī dūqila kluk̄ Kwanū-qa sa bagwānum gāk̄ qāsūtllilā-kl qākī-kl laka unwāyī numā-nāqilā-kl glū tlāhwāyī hī mis egalazī.

28 Gil um-kl wīs glā gada nāhwāg gālanāqil aulāh-īdikl, dūkūstaula, glū kās ik̄iakumh-īda ūs ; kā la inī masīs itīstā lizum inā yūs ihiātla.

29 ¶ Wa la yakugātl lah dāk̄wuk yisa numāhyis dum ā : dok̄ā fig mis, gla wa nāhwā glāh-glosā :

30 Yiks la ī būlīqā, lah dāk̄w ums dūqilāk, la um ka ā wīsīs kauklilā kīks la mā ī da hī-unk̄ī ihiātla.

31 Hih dak̄w um ka ā wīsīs qīh-īdī, kāsū lāh dakw-kl dūqilā kluk̄ gada nāhwāg gāk̄anāqilā-kl aulāhīd, kauklilah dak̄w klilā kīks la mā ī da gīkāsā sī da Iķe Gīkumī ihiātla.

32 Aulin nikiūkl, kīs um klūk̄ da qāka nāqilāk̄ kīyohwīdi-kl, kā k̄ū nāhwā um-kl qātl-tsīstā matsū-kl.

33 Kīyohwīd kla ik̄ī gla wa bunīk̄ awīnāgwīs : lā glā tin wātldum ī kīs-kl kīyohwīdi-kl.

34 ¶ Wa yāklauh dak̄w la hyī glāgl, ā klūs nīnaukayā kūs kakūtā kinā yis awil-

kula, glū wunātla, glū awīlilkulā īnāyī yisa qilāk, lī da nālā gāk lukl ūdāh-āklilā.

35 Kā īks hī klā qīx qeglāyū gāk-kl lākḡwā nāhwā gūqil lākḡwā nāhwāk awīnāgwīs.

36 Kākumātlah daḡw la hyī glāgl hīmunātla umk, hawākulāk, kās tloq daḡw mī lākūs kās ekiau ūs lāk gada nāhwāg gaḡ-kl hayākā-kl, glū kās glaḡwātli klūs laḡ nukumāya sa Kwanūqa sa bagwānum.

37 Wa kūk nāhwāk nīnālā kākūklāmasī laḡa umyākulazī; wa kūk nāhwāk kākanūkla la lā-wilsā, kās qilhīdī laḡa nuge kā glikādes nuge sa Olives.

38 Nāhwā mī sī da bagwānum gākūk kaāla kiasīk lak laḡa umyākulazī, kās hūklilik.

CHAPTER XXII.

WA la mī da qītlā sa kīs heq qunīqā ihīā tla, yīkā glīkula sa wās hayākutl-tsumāyī.

2 Lī da gīgikumāyī la-ulbled gla wī da kīkiātīnūk āle kās qīh-īda ās kāh dākws tli-lā masīk; kāks kitlilāh dākwa ā sa bagwānum ī.

3 Lī Satan lālākā laḡ Judas yīkā glikādes Iscariot, gāyūtli lāk wākaā sa sī da mālūgwagiyū.

4 La kāsīda kās hūklila kūwī gla wī da qilsqilyāq, kās qīhīda ās kās zawīs lah dākḡwuk.

5 Lah daḵw mūlā, la qāqutlaul kās zawes dāle lāk.

6 La mīs ekā, wa la hāyātla ḵa āk kās zawes lah daḵwuk lāks la ī ḵiyosid kīnum bagwānum a.

7 We lī da nāle sa ḵīs heq qunīq gākā, yīḵ lah dumkla sa hayākutl tsumāyī ḵīlāhīd tsū-kl.

8 La yālāk-īdis Peter glū John, nīkia, hāga kās qātlātla masa ūs kā unts ḵā hayākutl tsumāyī, kunts humāpī.

9 Lah daḵw nīkik, wī dīs qayau ūs kunūh qātlātla māzā sa ?

10 La nīk lāh daḵwuk, dok, kāsū lāh daḵw-kl lāzaulis-kl laḵa gūqila, lā klis nākū-kl gla wa bagwānum tsāyāzī-wātīla ḵā wāp; lāskum ī lak laḵa gūq yīḵ la-īglas klas.

11 Lah daḵw klis nīk kla ḵā ekia bagwānum sa gūq, yīḵā Ḵākūklāmas nīk lūkl, wīdī da bāgwinyaze, ḵun humaās kla ḵā hayākutl-tsumāyī gla wun kīkākūkla-matsawī ?

12 Lā klī zāzumh-sīla klū kla sa īḵiazīyā qālīlqā : hī mī sis la qātlātlā māzās klī.

13 Wa lah daḵw, la khāk la umḵ wātl-dum-as lah daḵwuk; wa lāh daḵw qātlātlā mas ḵā hayākutl-tsumāyī.

14 ¶ Wa gil mīs lastūda la qāgalītla, hī-mīsa mālūgwa-gīyū ī-yālākum gla wī.

15 Wa la nīk lāh dāḵwuk aulīh-dih ehwi-la kun humhīdī ḵwā hayākutl tsumāyīḵ glūs ḵīs mī-kl gin tlālāwīlculā-kl :

16 Kā un klāk gin nīkī gūkl, kīs klin humāp kluq, īs mī klāks aulāhīdā matsū-kl lāk gīkāsa sa Ike Gīkumī.

17 Wa la dāhīd kā nākāstāla ; gil mīs qātl mūlas, la nīk, uk-īdagāk ga, kās gwītl-zih dakwa ūsāq :

18 Kā un klāk gin nīkī gūkl, kīs klin nākā-kl gegiklilā-kl lāq lāk wā nūnawīmasāk sa qākulāk īs mī kla sī da gīkāsa sa Ike Gīkumī gāk-kl.

19 ¶ Wa la dāhīd kā qunīq, gil mīs qātl mūlas la wuhīduk, kās zawes lāh dakwuk, nīkia, ga mun ūqīnīg yīkā zaw-yī kās : ga umā qīgīli lāk mulqila gākun.

20 Hī um ka ā wīs qīhīd tsa nākāstāla ātlākāwī sa humāp, nīkia, yīk gada nākāstālak ga um ālūmas qāqatlaulīg lākun ulqā, ya um kī da gwakau matsa-wī kās.

21 ¶ Dūqātlālī hyī glāgl, yīkūk ayasauk sūk da yāqe kun, numā-ītl gla wun lāk wā humhdumītlīk.

22 Ka ī da Kwanūq sa bagwānum la ma ī aulā-kl lā-kl, la umk qayū kā qīhīda āts : unānā kias glāgl wīs gli da bagwānum yīk yāqes.

23 Wa lah dakw wāklāpigilitla awākaula, ungwī lah dāk wuk yīkā hī kla qīhīd klī.

24 ¶ Wa lah dakw ka ā kātāpigilitl awākaula, ungwā klī lah dāk wuk yīkī da wāla-zikī kla.

25 La nīk lah daḵwuk, yīḵ gīgikumāya sa ūgwuḵsumāqī gīgakaḷa i lah daḵwuk, hīh daḵw mī sī da awīla aāḵsila lah daḵwuk glīkula sūs hī-tlīlā.

26 Kīs daḵw glā tā klis hī qīx klī: yīglā kī da wālas kla lah daḵwūkl, wīga hyī la hī qīx i da ginul-kuyī: gla wī da gīkumāyī hī qīx i da iāḵulgisī.

27 Wī dī wālasa-kāwāya, yīkī da qātla laḵa humāp, glū hī dī da humgīlā? ḵīsa i hī dī da qaītl laḵa humāp? lā glā tin nukukayūs hī qīx i da humgīla.

28 Sūh daḵw mī da yīkī da hīmunātla gla wun lāḵun tlālāwūtlila.

29 Lamīsin qātl-āklilūdīsa gīkāsa, ya umḵ qātl-āklilūdāyau sin Umpa gāḵun.

30 Kās humāp daḵwī lā ḵus glū nākā lāḵun humh-dumītlā lāḵun gīkāsa: lah daḵw klis qātlā-kl laḵa qāhdume dādālītā kla kā mātlsumā-gwigiyū līlqīlāklīs Israel.

31 ¶ Simon, Simon, dok, la mī Satan ehwila kās lo kla ūkl, kās kyītlā ūkl hī qīx i da zīzidanū :

32 La mīs glin hawāḵ-ula kās, kā ḵīsī sīs ūqīzālazi yūs ḵīyohwīda: wa wīgītl la, kāsū āīdaākā-kl itīd-kl, tloqīmas īdā mas la ḵus nātlnumwiyūtā kūs.

33 La nīkīk, Gīkumī, la mī gin qātlātālā kun le glūs laḵa walazī glū lā lek tlīlī.

34 La nīkia, nīkin klūkl, Peter, yikī da kāka-ū kīs klī kāka-ū qigātl-kl kwā nālāk, kāsū lā-kl yūdiḥ punā-kl hīhwā-kl kauklila gākun.

35 ¶ Wa la nīk lah dākḥwuk, yik gin lāh-idih yālākūs kīyos dālazī, glū gūlaze, glū tipāyau, wānātla sū nūq wīdā māsa? wa lah daḥw nīkia, kīyos.

36 Wa la nīk lah daḥwuk, we, lā glā kwā ātlmīk, yikī da uknūgwādes dālazī, wīga hyī uk-īduk, hī um hyī kād qih-id tsū wī da gūlazī, wa yikī da kīyos ī ukā, wīga hyī lākūd kīs woḥ-sau, kās kilhwīdīk qīkāyau.

37 Kāk gin nīkī gūkl, yik gada kiaduqik kīsik īs qātlā matsū gākun; hūzūkundāyau ī laḥa hīhātululq: kā ī da qāqīxāla gākun wulbī nūqa ī.

38 Lah daḥw nīkia, Gīkumī, dok, mātl gada qīkāyūgw: wa la nīk lah daḥwuk, la mūk hītl-ā.

39 ¶ Wa gāk lāwilsā, kās le, lākīs qīgīlas laḥa nuge sa Olives, gla wīs kīkākūklāma-tsawī legīk.

40 Wa la lāga ā laḥa awīnāqīs, la nīk lah daḥwuk, hawākulā la kās kīs daḥwa ūs lāzau laḥ tlālaīkulā.

41 La mī sī wālatla asas lah daḥwuk, hī wālatlūk nupmīsīk tīsum ā; la klāk-wālīs kās hawāk-ulī.

42 Nīkia, Ump, kāsū nīk lāk, klīkwīdāk gada nākāstālāk gākun; qālā hyī glā nūs naukāyā, hūs umā hyī qelā klī.

43 Wa hīmīs la nītl-īdaās lakī sa paglum nūq gāyānāqil laḳa īkī, tloqīmasā masuk.

44 La klūmā zihyilāqā, la aula kialāhīd hawākulā: wa lī kūses hī la qīx awāwāstū ulqā tsa-ūqākul laḳa awīnāqīs.

45 Wa gil mīs glāk-wils lākīs hawākulā īnayī, gāk lakīs kīkākūklā-matsawī, la khā kīks mīkāh daḳwa ī, kā īs hwilsā.

46 La nīk lah daḳwuk, māzīs mīkāh daḳwītā? glākwid kās hawākulh īda ūs, kās kīs daḳwa ūs lāzau laḳ tlālaīkulā.

47 Yīks yākuntāla ma ī, doḳā kīmaula, wa yīkī da glīkādes Judas, numūq laḳa mā-lūgwigiyū, gālagīwīh daḳws; wa la nahwāh-īd laḳ Jesus kās mīzih-īdīk.

48 Au mī sī Jesus nīkīk, Judas, lākūdasi kī da Kwanūqa sa bagwānum yīs mīzih-īde?

49 Wa yih daḳw kī da qestālek dūkwā-klilāk qīhīda as klas, lah daḳw nīkia, Gīkumī, īs mā unūh qīk-īd klis gada qīkāyū gwā?

50 Lī da numūq gayūtl lah daḳwuk qīk-īduk hīlūbatlanaya sa gīkumāyī labled, lā tā qīkūdūk hītlkiūtumayī puspuyūs.

51 Aumīsī Jesus nanakmī nīkia, hītl auh īdih daḳw umā: la pāga-aklilāk puspuyaus kās hītl īdā masīk.

52 Lī Jesus nīk kī da gīgikumāyī la-
ulbled, glū gīkumīh daḵwa sa umyāḵulazī,
gla wa qulsqulyāq, yīkā gākī lak, lah daḵw
mas gāk hī qīxa uḵe kā gilūklīqā, yīsūk da
qīqīkāyūk gla wa hwihweyū ḵwā?

53 Yīḵ gin lā-nāhwīhdī gākūk nīnālāk
glūs laḵa umyāḵulazī, lah daḵw dis ḵīs
sāhīd tsūs ayasau kūś kāś dāhīda ūś gākun :
wa yū um glas uḵ dum ūḵ, glū tlāhwīs
pudīkilā-lazī.

54 ¶ Wa lah daḵw dāhīduk, kāś lī wātī-
lak, gākīs laḵa gūqa sī da gīkumayī labled :
lā tī Peter lāskum ī qīsāk-kleyā.

55 Wa gilh daḵw mīs luḵwālītl laḵ nuḵ-
zaulītlā sa gūq, lah daḵw mīs qāhīda : la
mīs Peter qāhīd laḵ nukukayās.

56 La numūqī da hītl-ākās dūḵwāklilā
kīḵś qāh-klālītlā ī laḵa luqītl, la dūduḵś-
ālītlāk nīkia, yīḵwā bagwānumḵ yū um ḵād
wa-ūq dis.

57 Au mīs hīhwā, nīkia, zidāk, ḵīsin
mātl-telāk.

58 Wa ḵīs tā ketlākś la ā ḵād dūḵwāglītl
tsa ūgwīlā, nīkia, sū um ḵād gāyūtl lah
daḵwuk : au mī sī Peter nīkia, bagwānum,
ḵīsin.

59 We lā ḵuntā numzā-kuklilā gilākś la
ī da numūqā ḵād aulīstā masa, nīkia, aulā
zau mūḵ da bagwānumḵ wa-ūq dis : kā ūḵś
Galilæana īḵ.

60 Au mī sī Peter nīkia, bagwānum, ḵī-sin kauklilā ḵūḵs wātldumā kūś, wa hīh-īdā mīs, ḵīs ma ī qītl-īda, kāka-ū qigātlī da kākā-ū.

61 Wa lī da Gīkumayī mulś-īda, kāś dūḵ-wīdīḵ Peter; lī Peter mulḵwāklilāk wātldumh de sa Gīkumāyī, yīḵ nīḵināyā sīḵ, ḵīs mī kla sa kāka-ā kāka-ūqigātl-kl ḵwā nālāk, lā klis hīhwā-kl gākun yūduhw punā-kl.

62 Lī Peter lāwilsā kāś qegātlī.

63 ¶ Wa yīka bībagwānum dātlāk Jesus la a-umtlatlas, lā ḵa ā hwisāk.

64 Wa gil mīs kūh-stūduk keḵś lah daḵwa ī klaklakumh-īduk, kāś wuklek nīkia, nītlā laga, ungwī da kluk-īde ūkl?

65 Hīmīsa kīnum ī wātldumh daḵw sīḵ, yākpākstāk.

66 ¶ Wa gil mīs nāh-īda, lī da qulsqul-yāqā sa līlqilāklayī kapīkau, wīla mī da gīgikumāyī la-ulbled gla wa ḵīkiatinūk; wa lah daḵw nīkulāk laḵ qīḵulas daḵwas, nīkia,

67 Kāsū sū um lākī da Christ, nītlā laga gaḵunūh; au mīs nīḵ lah daḵwuk, gil mī laḵ gin nītlā la kūkl, lā lā ḵus ḵīs daḵw laḵ ūqis laḵ.

68 Wa gil um laḵ wīsin wuklā lākūkl, lah daḵw laḵś ḵīs laḵ nanakmī laḵ, glu hītl-kālin lā.

69 Gegiklilā glāgl lāq, lā klī da Kwanūqa

sa bagwānum qāhīdāyū-kl laḵ hītl-kiūtl-zanes tlāhwāya sa Ike Gīkumī.

70 Wa lah daḵw nāhwā um nīkia, Sū ma īgl Kwanūq sa Ike Gīkumāya ā ? la nīk lah daḵwuk, nīk daḵw sīk gin Kwanūqī ga sī.

71 Wa lah daḵw nīkia, māzints hānātli klā wutl-umkl uḵ kluk nītle ? kāk gints la mīg wuklilāq lākūk sīmsāks.

CHAPTER XXIII.

WA la wīlgilītl qāgilītl daḵwa kās les laḵ Pilate.

2 Wa lah daḵw kulhīduk, nīkia, khā nūhwāk gada bagwānumk klālīqītl tau ya ā mas kunūh gūqilūt, glū bulā, kā qātlīs zaw sū wī Cæsar, lāka-āk nīkīks gimīk Christ Gīkumāya.

3 Lī Pilate wuklāk, nīkia, sū ma Gīkumī sa Jews ? wa la nānākīmīk, nīkia, la ums nīkia.

4 Lī Pilate nīk lākī da gīgīkumāyī la-
-ulbled, gla wī da kīmaula, kīyosin khā sū yaksum laḵ gada bagwānumk.

5 Auh daḵw mīs la tloqāla, nīkia, qelīhyilā mas-ūkwā kā līlqilaklayī, kākūklāmas lāhsau wīlāk Judæa, glū gilbund gehīd laḵ Galilee, gāk-āklila um lāq.

6 Gil mīs glī Pilate wuklilā kīk, la wukla isa ī da bagwānum Galilæan ?

7 Wa gil mīs kautl-āklila kīks gāyūtla ī laḵ aāksilā sū wās Herod, la yālāk-īdis laḵ Herod, yikā himā kād lī Jerusalem.

8 ¶ Wa gil mī sī Herod dūkwāklilak Jesus, la aul mūlas : kā iks la ī ketla dūkwāklila iksduk, kā is khālā-ināyāk : la wotlā-kikul dūqilāk kīsa a-ūms qihīda-ās uḵ-īd tsūs.

9 La wāklilelāk sa kīnum ī wātldum ā ; kīyos tā nānākmī sūs lak.

10 Lī da gīgikumayī la-ulbled gla wī da kīkiātīnūk glāk wātł tloqīmas kālāk.

11 Lī Herod gla wīs bībagwānum wātł-wātł tsistā masuk, glū a-umtlātlas, laḵa ā kūkzūduk yisa qālāhdumkin qītlqela kās yālāk-īdis aīdaākās laḵ Pilate.

12 Lī Herod glū Pilate ek-īd kā nālā ; yīks klīsila-pīhde glāgl.

13 Lī Pilate klīlātlū kī da gīgikumayī la-ulbled gla wī da īaāksile kā līlqilaklayī, kās nīkī lah daḵwuk,

14 Gāk daḵwīh-de kūsas gada bagwānumk gaḵun, nīk gaḵs klālīqutł tawī gā kwā līlqilaklayīk : we dok, la umhdin gwunhīd kuk lākīs dūqitł daḵwūs, līn kīyos khā sū yaksum laḵ gada bagwānumk laḵī da kālūlumh daḵwa ūsā kuk :

15 Kīyo, kīyos um kād khā sūs Herod ; kā iks la mā ā kād yālākīd aīdaākā sik gāḵunts ; wa dok, kīyos qihīdaātsik kā tlilgītł laḵ sik.

16 Hī mīs lā-gītl klin ānākila kla kik, glū kun lāwilsā masī kik.

17 Kā iks kīsa ī is lawilsā masuk num-ūqā kāh daḵwuk laḵa qīlunḵ.

18 Auh daḵw mīs numāzāqā nīkia, hāga tsa bagwānumḵ, kās lāwilsā masa ūsāk Barabbas kā unūh :

19 Yikā qīh-īdaas nūqa sa yaksamī laḵa gūqila, glū kā ḵilāgiqila, laīglum gītl-ts laḵa wālazī.

20 Lī Pilate yākugātl lah daḵwuk itīda, lāwilsā mazīks-duk Jesus ;

21 Auh daḵw mīs hāsīl nīkia, kayūyūda tsūḵw, kayūyūda tsūḵw.

22 Wa la nīk lah daḵwuk la yūduh pun zāqā, ka ī da māsā, māsī yāksāmā qīh-īdaāts gāda bagwānumḵ ? kīyosī gin khā sū kā tlil gītl laḵ sik ; hī mī sin lāgītl-kl ānākīlā-kl kik, kun lāwilsā masī kik.

23 Auh daḵw mīs tloqāl hāsila, ukkiāla kā kayūyūdāyū wīs, wa lah daḵw tlo-gwikstā.

24 Lī Pilate wekāk ukkiālā sūh daḵwas kā uk-īd tsa wīs.

25 Wa la lāwilsā mas kā qīh-īdaās nūqa sa yaksamī, glū kā ḵilāgiqila laīglum gītl dis laḵa wālazī, yik ukkiāla sūh daḵwas : au mīs glā zaws Jesus laḵ naukīh daḵwas.

26 ¶ Wa gilh daḵw mīs lā wātulak, lāh daḵw dāhīd kā numūq Simon as Cyrene,

gāya-nāqil laḵa āklinagwīs, wīkiamātsa kayūyaula lak, kā les legīs laḵ Jesus.

27 Wa hī mīs la lāskuma ya ā suk yisa wālas kīmaula bagwānum, gla wa zīdāk yīḵā lāgwātli kā ī.

28 Au mī sī Jesus mulsid lah daḵwuk nīkia, sāsums Jerusalem qālā qās kā un, qāsā lā hyī glāgl qilikiāla umḵ, glū kā ūs sāsuhm daḵwa kūs.

29 Kā dok, yīḵā nāla qāsūtlila, yīḵ lāh dumh daḵw klas nīk-kl, ek wīs tī da kīyosa sāsuma, gla wī da kīsī mīmāyūkli-nūḵwā, gla wī da iūboyī kīs zāma mazīnūḵ.

30 Wa lah daḵw klī nīk kla ḵā na-unge, kuqsumda gāḵunūh; gla wī da tunhtungīs, tehīda gāḵunūh.

31 Kū hīh daḵw laḵ qīgīlā laḵī da tlunḵā glosā, mās tā klī qīgīlas kla lāḵī da lumhwā?

32 ¶ Lā tā mālūqī da qīh-īdaās nūqa sa yaksamī, lā ḵād wāduq gla wī kās lī ḵīlākia sū wā.

33 Wa gilh daḵw mīs gāḵ laḵa awīnāgwīs glikādis Kawīgwīs, hīh daḵw mīs la kayūyūda ā tsīk, gla wī da yaīksāmas qīh-īdaas, numūq laḵa hītlkiūt-l-zana, lī da numūq laḵa kumḵūt-l-zanāyī.

34 ¶ Lī Jesus nīkia, Ump, qālā āḵilāḵ ga qīh-īdaās daḵw gas, kāḵs kīs dāḵwīk kauklilāḵ gas qīgīlasīk: la gwītlāpuḵ qītl-geles, lipāh daḵw kā ī.

35 Lī da kīnum bagwānum glākḡwātla dūqātla: lī da gīgikumāyī kliklayā lāk nīkia, qāqilih dek ūgwilā; wīga hyūk qilixum qāqila, kā kḡ yū lakī da Christa qayūbuzī sa Ike Gikumī.

36 Lā ḡa ī da soldiers ūgwākā a-umtlā tlas, gaḡ lak, zawk yisa vinegar,

37 Lā ḡa ā nīkia, gil mī lākā kūs sū um Gikumī sa Jews, qilix laga umā qāqilāk.

38 Wa lā ḡa ā kiātātla um kād lak ī-kiāyas, GA UM GIKUMI SA JEWS.

39 ¶ Wa lī da numūqi laḡa yāksāmas qīh-īdaas, yih daḡwa kayūyūdāyū, yāḡalak nīkia, kīsā sū mī da Christ? qāqilā zau ga gākunts.

40 Au mī sī da numūq nanākḡmī, kās klūwilgātlik nīkia, ḡizum as kitlilā sa Ike Gikumī, dūqilā ma ā kūs āḡs la ma ā ḡa ā kūs yaksamā?

41 Wa la mīs glints hītlū lak, kāḡ gints au mīk lo-kl kunts qenum ik lākunts qīgīlas: lā glā tā gada bagwānumk kīyos qīh-īdaās klīqā.

42 La nīkiuḡ, Jesus, Gī, mulqilāla gaḡun kā sū gaḡ-kl lākīs gīkāsa ūs.

43 Wa la Jesus nīkik, aula kiasin nīkiūkl, ḡwā nālāk la ums lā-kl gla wun laḡa ekia awīnāḡwīsā.

44 ¶ Wa lā tā la kukla zākīla, wa la pudih-īdī da nāhwā awīnāḡwīs lāga ā laḡa nānumā zākīla.

45 Lī da klīsila pudihīda; lī da yāwā-bitla sa umyākulazī la qāpīd nuksā.

46 Wa lī Jesus qāklagātl hāsila nīkia, Ump, lakūs āyasau kūš lin klas gin bahwunek: wa gil mīs qātl nīk sīk, la wīkyīk-īda.

47 Wa gil mī sī da centurion dūqila kā qīh-īdaās, la zilwākīd kā Ike Gīkumī nīkia aulā-umh da kū glūk ek bagwānum a.

48 Glū nāhwī da kīnum bagwānum kā gākī dūqātlā, gilh daḡw ma ī la dūqila kā nāhwā la qīh-īdaāsa, āīdaāka muhiā kīs tītukubauyī.

49 Gla wīs nāhwā ma-umtl-tetl, gla wī da zīdāk kā legayāk gehīd lak Galilee, glā-ḡwātl laḡa qīsīnāq, dūqilaḡ gada nāhwāk.

50 ¶ Wa dok, kā numūq bagwānum glīkādīs Joseph, naukūdāla īnūḡwī, ek bagwanum ā,

51 (Kīs dī e-kāk naukīh daḡw des glū la qīh-īdaas daḡws) gāyūtl lak Arimathæa, gūqile sa Jews, yīkā dādūqātlek gīkāsa sa Ike Gīkumī.

52 Yīḡ gada bagwanumk lā lak Pilate, kāš ukḡigātlik ūqīnāyas Jesus.

53 La mīs ukākūduk, kāš kunīpīdik sa yāwābazū, la gīzūdis laḡa digāzī klikuq laḡa tīsum, yīḡa ḡīzūyaula qulzūdaāsuk bagwanum.

54 Wa yīkī da nāla hī um qāqatlīla unḡī, la mīs nahwā-nāqilī da sabbath.

55 Gla wī da zīdāk, yīkā gaḵ dī gla wī gehīd laḵ Galilee, lāskumāya, la dūqilah daḵw kā digāzī, glū lāzūdātla ināyāk.

56 Wa lah dāḵw aīdaākā, kās uḵ-īdī kā qāsqukulā zis, gla wa klādum ī : we lākī da sabbath lah daḵw hyūsīd nukstawī kā wātldum ī kā qīgīlas.

CHAPTER XXIV.

WA lā glā kī da gālī nāla sī da num puna gīla, la ī nānā ā, gaḵ daḵw laḵa digāzi dāla kā qāsqukulā zis yīḵ lah daḵwī uḵes.

2 Wa lah daḵw dūqila kā tīsum āḵs la ī lūḵuq qīstā laḵa digāzī.

3 Wa lah daḵw la-īklā, lah daḵw ḵīs khāk ūqīnāya sa Gīkumāyī Jesus.

4 Wa yīḵs lah daḵwa ī nūnulk lak mā-lūqī bībagwanum glāḵwumgālītī lah daḵwuk zilīkulīs qītīqela :

5 Wa lākīs lainīh daḵw kitl-īda, la humh-humgwītla, lah daḵw nīk lah daḵwuk, mās daḵw zīs ālī kā gītla kā qilā laḵa tlilī ?

6 Kīsī la yūlūḵ, la mī glaḵ-wīda : mul-qilā laḵ yākuntīnīh de sī lūklāḵs hī mīh dī lī Galilee,

7 Nīkia yīḵs zaw yī klī da Kwanūqa sa bagwanum laḵ āyasūk daḵwa sa yaīksamī bībagwanum, kās le kayūyūdāyau, we kā yūdū hwuḵ sa nāla glaḵwilīs itīda.

8 Wa lah daḵw mulḵ-wāklilāk wātldumh des.

9 Wa la aīdaākā gehīd laḵa digazī kās nītlī sik laḵa numūgwagiyū, gla wī da nāhwā wa-ūqā.

10 Wa hī mī Mary Magdalene, glū Joanna, glū Mary abūmpas James: gla wī da wā-ūq zīdāk wa-ūq maulāh daḵws nītlā sik laḵa ī-yālākum.

11 Wa auh sta-āq mīs gada wātldumk hī qīx wālālāyū lah daḵwuk: lah daḵw wi-yūqisuk.

12 Lā glā tī Peter glāk-wīd, kās le zilhwīd laḵa digazī; la qumtīd dūqīklila, dūqila mī sī ḵā yāwābazū qītlqela ūgwuksum lītla; wa lā kāsīd nenāqā, ḵunyasa sa qīh-īdaas.

13 ¶ Wa dok, humātlaulī dā qayūtlile ḵī da nāla laḵa gūqila glikādis Emmaus, yīḵā yūduhw zākī sas wālatla as laḵ Jerusalem.

14 Lah daḵw qāqīx-āla laḵ gada nāhwāk qīh-īdaas.

15 Wa yīḵs lah daḵwa ī kīkayūd wāklāpā, gaḵa ā sī Jesus kekīh daḵwuk.

16 Lā glā tī kayāḵus daḵwās ḵīs hītlkūlum kās mātl-telāh daḵwīk.

17 Wa la nīk lah daḵwuk, mā zūs wotldumh daḵwa kūs, lākūs kenāqilā īnāyīk? wa lāh daḵw glaḵwumgālisa, hwīhwilsu-mātla.

18 Wa lī da numūqī glikādis Cleopas, nānākmi nīkik, līlāqum as laḵ Jerusalem, isītla ūs kauklilā kwā nāhwāk lā qihīdaas lākwā nīnāla kā ?

19 La nīk lah daḵwuk, yīkā māsā ? lah daḵw nīkik, yīkī da nāhwā qih-īdaāts Jesus as Nazareth, yīkā prophet de tloqīmats qī-gīlas glū wātldum laḵ dūqītla sa Ike Gīkumī gla wa nāhwā bagwanum.

20 Glū qih-īdaā sa gīgikumāyī la-ulbled gla wunts hī-hānāgazī zaws kā les wekā sū kās tlilī, la kayūyūdis.

21 Lā tāh dunūh wūtl-um nīkīk hī mī da itīstundilāk āk Israel : kegl wa ga mīs wa-ūq ga, lūḵ yūdūh pun hwāsa nāhwāk hī qihīda āgūtli.

22 Ga um ka a wīsī ga kā wa-ūq zīdāk gāyūtl gaḵunūh kāyākā mas gaḵunuh, lah da kaā-maul laḵa digazī ;

23 Wa gilh daḵw mīs kīs khāk ūqīnāyas, gaḵ daḵw nīkia, yīks lah daḵwa ī dūḵ-wāklila ka ā kā pīpaglum nūq, yīka nīkia kīks qilā ā.

24 Wa lah daḵw kā ī da gāyūtl gaḵunūh lā laḵī da digazī, la dūḵ-wāklilā kīks aula mā ī laḵ wātldumāh de sa zīdāk : wa yīglā kī kīs daḵw gla dūḵ-wāklilāk.

25 Wa la nīk lah daḵwuk, A nīsnanūlū, glū āwābālas naukī kās ūqīsīk nāhwā wātldum sa prophets.

26 Kīsā lasa ī da Christ īs hī qīh-īde ā, glū kās le lākīs egalazī ?

27 Wa gebund laḵ Moses glū nāhwī da prophets, ayūzūda las lah daḵwuk lākī da nāhwā kiaduqā yisa nāhwā qāqīx-al lāk.

28 Wa lah daḵw īhiātl laḵa gūqila, yīkīs lā-laāh daḵw : la hī qīx hīnāqilā-kl.

29 Wa lah daḵw zilgwātluk nīkia, kupetlā la gla wunūh ; kā ūks zāqa nāqila, la mī sa nālāk qegila : wa la la-īkl kās kupetlī glūh daḵwī.

30 Wa yīks la ī qāgalītl glūh daḵwī kās humhīdī, la uḵ-īd kā qunīq, kās ekilah-īdik, la wuh-īduk, kās zawes lah daḵwuk.

31 Wa la ā sī kayākus daḵwas duhīdā matsawā, wa lah daḵw mātltiga ā klilāk, la hyisilītl kīyopātl-tū sūh daḵws.

32 Lah daḵw nīnākiaula, kīs dā unts naukāyīk lāqutukī gākuntsā, yīks leh de yākuntāla gaḵunts laḵa tihyile, yīks leh de nītlā gākuntsā sa kiaduq ?

33 Wa hī mīs lah dumh daḵws glākḵwum gilītla, kās le aīdaākā laḵ Jerusalem, la khā kā numūgwagīyū kupetlā, glūh daḵwī da wa-ūq daḵw des.

34 Nīkia, yīkā Gīkumāya la um kūgl glākḵwīd aulāmā, la mī sī nītl-īdih da laḵ Simon.

35 Lah daḵw ītaula sa nāhwā qīh-īdaas laḵa dihyilā, glū lāgītlas mātltiga ā glītl daḵws laḵīs la īnayī wuhīda kā qunīq.

36 ¶ Wa yiks lah dakwa i, hi qayim-
kiala gilitli ya-ikuntala, la as Jesus gloqi-
litlak kas niki lah dakwuk, ninakakula lah
dakwukl.

37 Auh dakw mis zundih-id glu kitl-idā ;
wutl-um nik daduk-qinalak laulinukwā.

38 La nik lah dakwuk, mas dakw zis
nutla gitla ? masi ka is wayuqizikulā gitla
lakus ninaukih dakwā kus ?

39 Dok gin ayasugw glu gwin gugwa-
yugw, yik gin nugwamik : dagitl tsilah-idas
gakun, kas duqa us ; ka i da laulinukwak
kiyosa i ulza glu kaka, qix gas duqitl dakw
gusin ukā.

40 Wa gil mis qatl nikia, la duqa mas
dakwuk yisis ayasu gla wis gugwayu.

41 Wa yiks ki tseh dakw ma i uqisid
ka is ekikih dakw, gla wis kunyasa, la
nik lah dakwuk, kiyos dakwas hima-umas
laqa ?

42 Lah dakw zawk yisa klubuq mama-
ima zis, gla wa ekpa uma zis.

43 La dahiduk kas humh-idik lak duqitl
dakwas.

44 ¶ Wa la nik lah dakwuk, gamun watl-
dumk yikun yakugalumh idi lukl, yik gin
kupetla mih dih glus, yika nahweks kisa i
is aulā matsawa yika kiaduqi lak watldum
as Moses, gla wi da prophets, gla wi da
zizilwaklin, qaqixal gakun.

45 Wa la āyūs-āklila mas daḵwuk, kā āyūs-āklilīsī k̄ā kiāduq;

46 La nīk lah daḵwuk, qetla ā tsa kiātāyī, yikā Christ tlālāhwunā lūgwītla ī, glū glāk-wid laḵa tlilī k̄ā yūdūhw pun hwās;

47 Glūks lāyū-wālasa ī wātldum ī māyātā, glūks dīgiklilūd tsawa ī yekīnāyī laḵa nāhwā līlqilaklī laḵ glīkum as, gil bund lākūk Jerusalem.

48 Lah daḵw mī sis kauklilaḵ gada nā-hwāk.

49 Wa dok, la mun yālākākl tsī da zū-qugālum ā sin Umpa lūkl; wa isātlāh daḵw la hyī glāgl lākḵwā qūqilāk, kās hī klūs lā-kl kūḵzawāq kla sa tloqīmasa gehid laḵa iḵiākāwī.

50 ¶ Wa la gāla-gīwih daḵws lotl zau lākīks lah daḵwa ī wulgalīs laḵ upsūdīs as Bethany: la wīḵūstūd kīs ayasū kās ekilāh-īdī lah daḵwuk.

51 Wa yiḵs la ī ekīla lah daḵwuk, la klīqilis lah dāḵwuk, la lāgūstūyū laḵa iḵī.

52 Wa lah daḵw zilwākāk, kās āīdaākī laḵ Jerusalem wālas eḵīkula.

53 Wa lah daḵw hīmunī klilā um laḵa umyākulazī zilwākā k̄ā Iḵe Gīkumī.

